

Näringsutskottets betänkande 2019/20:NU12

Näringspolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som rör olika näringspolitiska frågor.

Motionerna handlar bl.a. om företagsfrämjande, riktade insatser, företagens kapitalförsörjning och särskilda näringsgrenar. I flera fall hänvisar utskottet till pågående insatser och utredningar.

I betänkandet finns 22 reservationer (M, SD, C, V, KD, L).

Behandlade förslag

110 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Utskottets överväganden.....	8
Allmänt om företagsfrämjande.....	8
Motionerna.....	8
Vissa kompletterande uppgifter	14
Utskottets ställningstagande.....	23
Riktade insatser	27
Motionerna.....	27
Vissa kompletterande uppgifter	30
Utskottets ställningstagande.....	34
Företagens kapitalförsörjning	37
Motionerna.....	37
Vissa kompletterande uppgifter	39
Utskottets ställningstagande.....	42
Särskilda näringsgrenar	43
Motionerna.....	43
Vissa kompletterande uppgifter	47
Utskottets ställningstagande.....	52
Reservationer	55
1. Innovationstävlingar, punkt 1 (M, C, KD).....	55
2. Utvärdering av företagsstöden, punkt 2 (M, SD).....	55
3. Översyn av innovationssystemet, punkt 3 (SD, KD)	56
4. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (M)	57
5. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (SD).....	60
6. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (C)	64
7. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (V)	66
8. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (KD)	68
9. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (L).....	70
10. Insatser för nyanlända kvinnor, punkt 5 (M, L).....	72
11. Övrigt om riktade insatser, punkt 6 (C)	73
12. Övrigt om riktade insatser, punkt 6 (V)	75
13. Övrigt om riktade insatser, punkt 6 (KD)	76
14. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (SD)	77
15. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (C).....	79
16. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (KD).....	80
17. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (L)	81
18. Åtgärder för delningsekonomin, punkt 8 (M, L)	82
19. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (M)	83
20. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (SD).....	85
21. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (C)	86
22. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (KD)	87
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	89
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	89

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Allmänt om företagsfrämjande

1. Innovationstävlingar

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 26,

2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 11 och

2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 45.

Reservation 1 (M, C, KD)

2. Utvärdering av företagsstöden

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2676 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,

2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 12 och

2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 2 (M, SD)

3. Översyn av innovationssystemet

Riksdagen avslår motion

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 19.

Reservation 3 (SD, KD)

4. Övrigt om företagsfrämjande

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1,

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 25,

2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD),

2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2019/20:441 av Fredrik Christensson (C),

2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) yrkande 1,

2019/20:1142 av Lars Beckman (M),

2019/20:1151 av Lars Beckman (M),

2019/20:1155 av Lars Beckman (M),

2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,

2019/20:1294 av Anders Hansson (M),

2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:1669 av Sten Bergheden (M),
 2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
 2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 1,
 2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12,
 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 10,
 2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 24 och 25,
 2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,
 2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
 2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 17, 18, 22 och 33,
 2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1,
 2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 12,
 2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 44,
 2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 15,
 2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29 och
 2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (V)

Reservation 8 (KD)

Reservation 9 (L)

Riktade insatser

5. Insatser för nyanlända kvinnor

Riksdagen avslår motion

2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14.

Reservation 10 (M, L)

6. Övrigt om riktade insatser

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:22 av Dennis Dioukarev (SD),

2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,

2019/20:961 av Helena Antoni (M) yrkandena 1–3,

2019/20:1082 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M) yrkande 2,

2019/20:1138 av Lars Beckman (M),

2019/20:1158 av Lars Beckman (M),

2019/20:1882 av Saila Quicklund (M),

2019/20:2613 av Eva Lindh m.fl. (S),

2019/20:2705 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2781 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10,

2019/20:2940 av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M),
2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 14,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 5,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 11 och 34–36 samt
2019/20:3289 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S).

Reservation 11 (C)
Reservation 12 (V)
Reservation 13 (KD)

Företagens kapitalförsörjning

7. Företagens kapitalförsörjning

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:23 av Dennis Dioukarev (SD),
2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3,
2019/20:393 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 7,
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 4,
2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 3 och 23,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 16 och 17 samt
2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 4.

Reservation 14 (SD)
Reservation 15 (C)
Reservation 16 (KD)
Reservation 17 (L)

Särskilda näringsgrenar

8. Åtgärder för delningsekonomi

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2721 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 1, 7 och 8 samt
2019/20:3342 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 6.

Reservation 18 (M, L)

9. Övrigt om särskilda näringsgrenar

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:245 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1,
2019/20:246 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,
2019/20:438 av Sofia Nilsson (C),
2019/20:859 av Mikael Strandman och Thomas Morell (båda SD),
2019/20:980 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),
2019/20:1140 av Lars Beckman (M),

2019/20:1145 av Lars Beckman (M) yrkande 1,
2019/20:1295 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson
(båda M) yrkande 2,
2019/20:1611 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 6,
2019/20:1880 av Saila Quicklund (M),
2019/20:2108 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2109 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2146 av Marianne Pettersson (S),
2019/20:2228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 27,
2019/20:2963 av Edward Riedl (M),
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 4,
2019/20:3106 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 9,
2019/20:3311 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) och
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20.

Reservation 19 (M)

Reservation 20 (SD)

Reservation 21 (C)

Reservation 22 (KD)

Stockholm den 19 mars 2020

På näringsutskottets vägnar

Helene Hellmark Knutsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Helene Hellmark Knutsson (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD), Peter Helander (C), Patrik Engström (S), Per Schöldberg (C), Maria Gardfjell (MP), Lotta Finstorp (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Maria Stockhaus (M), Joar Forssell (L), Hanna Westerén (S), Teres Lindberg (S), Jessica Wetterling (V) och Charlotte Quensel (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet 110 motionsyrkanden om näringspolitik från allmänna motionstiden 2019/20. Yrkandena listas i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Allmänt om företagsfrämjande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika företagsfrämjande insatser. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser och utredningar.

Jämför reservation 1 (M, C, KD), 2 (M, SD), 3 (SD, KD), 4 (M), 5 (SD), 6 (C), 7 (V), 8 (KD) och 9 (L).

Motionerna

I motion 2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) framförs att Sverige i dag är ett av de mest klimatsmarta industriländerna i internationell jämförelse, men att det krävs satsningar på forskning, strukturella förändringar och tekniksteg som en konkurrensutsatt industri inte kan göra helt själv. Motionärerna anför därför i yrkande 2 att det är viktigt att staten fortsätter visa att man förstår processindustrins betydelse för Sverige och att det krävs långsiktiga näringspolitiska satsningar för att kunna kombinera att långsiktig hållbarhet med konkurrenskraft.

I partimotion 2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8 framförs att även den bästa nya tekniken behöver testas, och många nya idéer uppstår i samband med praktiska experiment. Motionärerna vill göra det enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser genom ett förenklat och standardiserat regelverk för att åstadkomma ett mer tillåtande, öppet och innovativt klimat. Bland annat anser motionärerna att det bör finnas enkla, förutsägbara, teknikneutrala och standardiserade förfaranden för att ansöka om att få genomföra testbäddar.

I kommittémotion 2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12 konstateras att det med anledning av de uppsatta utsläppsmålen finns skäl att ifrågasätta delar av den nuvarande linjen för finansiering av svensk industriforskning. Omställningen till en utsläppsfri basindustri kan nämligen medföra stora risker för bolagens lönsamhet och konkurrenskraft. Därför anser motionärerna att regeringen i kommande forskningsproposition bör styra forskningsmedel tydligare mot projekt som kan främja basindustrins övergång till fossilfri produktion.

I kommittémotion 2019/20:2676 av Lars Hjalmered m.fl. (M) framhålls att det under flera års tid har påvisats brister i systemet med företagsstöd. Det anges i motionen att samordningen är svag, att stöden är uppdelade på många myndigheter som ofta arbetar mot samma målgrupper och att målen med stöden ofta är oklara. Motionärerna anser därför i yrkande 4 att riksdagen bör tillkännage för regeringen att de olika företagsstöden bör renodlas, förtydligas

och utvärderas. Bland annat bör stöden utvärderas utifrån samhällsnytta, och stöd som inte bidrar till samhällsnytta bör avvecklas.

I kommittémotion 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anges att det 2010 infördes särskilda regler om offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen (2008:579) för att förhindra osund konkurrens från offentlig sektor gentemot näringslivet. Motionärerna anser i yrkande 10 att dessa regler nu behöver utvärderas och att det vid behov bör genomföras förändringar för att säkerställa att det inte råder osund konkurrens. Vidare framför motionärerna att det under flera års tid har påvisats brister i systemet för företagsstöd. Motionärerna anser därför i yrkande 12 att företagsstöden bör renodlas och effektutvärderas. Bland annat anser motionärerna att Almis, Tillväxtverkets och Jordbruksverkets företagsstöd bör effektutvärderas och följas upp för att tillgodose att samhället får bästa möjliga utväxling för skattepengarna. Även andra företagsstöd, exempelvis lånegarantier samt stöd till forskning och utveckling, bör granskas och effektutvärderas i större utsträckning.

I kommittémotion 2019/20:2718 av Jessica Roswall m.fl. (M) framförs att även den bästa nya tekniken behöver testas och att många nya idéer uppstår i samband med praktiska experiment. Motionärerna anser att det bör möjliggöras för företag att inom ramen för vissa avgränsade områden eller platser utföra tester i kontrollerade miljöer i större utsträckning än i dag. Vidare ska testbäddarna kunna genomföras med så lite byråkratiskt krångel som möjligt. Motionärerna anför i yrkande 24 att regeringen bör göra det enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser genom ett förenklat och standardiserat regelverk. Motionärerna anser även i yrkande 25 att arbetet bör samordnas av Vinnova som ansvarig myndighet och att regeringen således bör ge Vinnova i uppdrag att samordna nationella testbäddar.

I kommittémotion 2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29 anför att regeringen bör ge Vinnova i uppdrag att utlysa innovations-tävlingar för att utveckla och införa nya tekniska lösningar som förbättrar boendekvaliteten.

I motion 2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) anges att Sverige tappar i entreprenöriell aktivitet i förhållande till andra innovationsdrivna länder. Motionärerna menar att regeringen skyndsamt bör vidta åtgärder för att motverka denna tillbakagång i svenskt entreprenörskap. Motionärerna efterfrågar därför i yrkande 1 att riksdagen tillkännager för regeringen att entreprenörskap har en stor betydelse för att öka Sveriges välbefinnande.

I motion 2019/20:1142 av Lars Beckman (M) anges att det finns flera olika organisationer på kommunal, regional och statlig nivå som bistår med stöd när en entreprenör har bestämt sig för att starta eget företag. Motionären anser att det vore fördelaktigt om det kunde ske en tydlig samordning mellan olika organisationer och att staten skulle kunna renodla uppdragen och rollerna för t.ex. Almi företagspartner och Norrlandsfonden. Motionären anser därför att regeringen bör se över rollfördelningen mellan olika organisationer för att förenkla för entreprenörer som söker kontakt med det offentliga.

För att företagen ska utvecklas menar Lars Beckman (M) i motion 2019/20:1151 att det är viktigt att det inte finns marknadsstörningar, vilket är något som riksdag och regering kan påverka genom att statliga verksamheter inte konkurrerar med privata företag. Staten bör renodla sin roll som myndighetsutövare och endast utöva tillsyn över verksamheter i stället för att ägna sig åt marknadsstörande kommersiella aktiviteter. Motionären efterfrågar därför att regeringen ser över möjligheten att fortsätta avyttra de verksamheter som konkurrerar med privata företag.

I motion 2019/20:1155 av Lars Beckman (M) anför motionären att regeringen borde initiera en utredning om hur stödet till innovatörer och uppfinnare i Sverige kan förbättras och föreslår ett utökat stöd för innovatörer och uppfinnare.

I motion 2019/20:1294 av Anders Hansson (M) anför motionären att i och med att Bolagsverket inte kontrollerar de uppgifter som företag lämnar in till verket kan företag med ont uppsåt utnyttja denna brist för bedrägerier. Motionären föreslår därför att regeringen ska överväga huruvida Bolagsverket ska ha en mer kontrollerande funktion i syfte att komma åt misstänkta bedrägerier och annan ekonomisk brottslighet.

I motion 2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkande 1 framförs att privata företag ofta tar stora ekonomiska risker och att de inte klarar att driva verksamheten med underskott, medan offentlig verksamhet kan täcka eventuella underskott med medel från en annan verksamhet eller med bidrag från skattemedel. Mot denna bakgrund anser motionären att riksdagen ska tillkännage för regeringen det skadliga i att offentliga aktörer bedriver konkurrerande affärsverksamhet på samma marknad som det privata näringslivet. Vidare anges i motionen yrkande 2 att det i konkurrenslagen finns bestämmelser om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet och att privata företag upplever att offentliga aktörer alltför ofta bortser från konkurrenslagens bestämmelser om offentlig säljverksamhet. Motionären anser därför att varje kommun, region och myndighet bör ha en policy för vilka verksamheter de ska bedriva och hur detta ska ske utan att begränsa konkurrensen.

I motion 2019/20:1669 av Sten Bergheden (M) framförs att företag i Sverige är utsatta för stark konkurrens från företag i andra länder, och därför är det viktigt att regeringen informerar sig om när andra länder som har företag som konkurrerar med svenska företag ändrar regler och skatter. Motionären anser att regeringen bör göra en kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sverige och i de svenska företagens konkurrentländer för att Sverige inte ska förlora konkurrenskraft och arbetstillfällen.

I motion 2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1 föreslås ett tillväxtramverk för Sverige. Ramverket omfattar bl.a. ett kompetensförsörjningspaket, talangvisum för högkvalificerad arbetskraft, en produktivitetsdelegation och ett produktivitetslyft. Vidare anser motionärerna i yrkande 6 att regeringen bör reformera dagens stöd till entreprenörer och innovation så att de blir utvärderingsbara och koncentreras till tidiga skeden.

I kommittémotion 2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD) framhålls vikten av att skapa ett gott näringslivsklimat för att såväl nya som gamla företag ska kunna verka och växa och att Sveriges anor som innovationsdriven nation ska upprätthållas. Motionärerna anför att det behövs tydliga och långsiktiga spelregler för såväl stora som små företag och att företagen ges möjlighet att verka på en marknad med tydliga ramverk. Vidare förordar motionärerna bl.a. generella satsningar på små och medelstora företag, vilket de menar kommer att gynna alla branscher och företagare.

I kommittémotion 2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5 anges att svensk stålindustri har en hög innovationskraft, vilket inte minst Hybrit-projektet utgör ett exempel på, och projektet har potential att reducera utsläppen globalt. Motionärerna anser att riksdagen ska tillkännage för regeringen att anslå riktade forskningsmedel till denna basnärliga forskning och utveckling. Detta skulle kunna leda till att inhemska tekniska landvinningar skulle kunna bli en viktig exportvara jämte stålet.

I kommittémotion 2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2 framhåller motionärerna att Sverige behöver fler företag för att klara framtidens utmaningar. Regeringen bör initiera ett program för starta-egget-bidrag för yrkesverksamma. För att få ingå i programmet ska det ställas höga krav på att affärsidén bl.a. gäller en ny innovation, och potentialen för tillväxt ska bedömas. För att man ska få fram de företagsidéer som har störst potential bör programmet hanteras centralt, exempelvis av Tillväxtverket.

I kommittémotion 2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD) framhålls potentialen i s.k. exponentiella teknologier som t.ex. bioinformatik, robotteknik, medicin och nanoteknologi. För att Sverige ska kunna ligga i framkant när det gäller dessa områden bör regeringen inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden.

I kommittémotion 2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD) påpekas att tillverkningsindustrin är motorn i svensk ekonomi. För att möta omvärldens hårdnande konkurrens vill motionärerna att regeringen ska tillsätta en industrikommission där samtliga partier i riksdagen ska ingå och som tillsammans med sakkunniga från industri och forskning ska arbeta fram en industristrategi som genomlyser industrins utmaningar. I industrikommissionens kommittédirektiv bör bl.a. en revidering av energiöverenskommelsen, kompetensförsörjning, regelförenkling och infrastruktur ingå.

I kommittémotion 2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) anför motionärerna att de vill stärka den svenska konkurrenskraften genom en ökad handel. Motionärerna föreslår därför i yrkande 1 att regeringen ska genomföra en övergripande konkurrensöversyn där konkurrensfaktorer som t.ex. marknadsandelar, tillväxt och vinstmarginaler går igenom.

I kommittémotion 2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) framhålls att en del företagsforskning lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. Motionärerna anser att detta är en allvarlig signal och menar i yrkande 5 att regeringen därför bör utreda hur man kan underlätta företagsforskning i

Sverige och förbättra förutsättningarna för enskilda forskare som inte är knutna till ett lärosäte eller ett företag.

I partimotion 2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) anges att Sverige bör utlysa ett antal pristävlingar för att öka sin attraktivitet som innovationsland. Motionärerna föreslår att om det offentliga utlyser en prissumma till det företag som lyckas med en viss innovation kan det vara ett sätt att bidra till innovationskraft och investeringsvilja, särskilt inom områden där det kan vara svårt att i dag hitta motivation eller tydliga drivkrafter för marknaden att teknikutveckla. Motionärerna anser därför i yrkande 26 att regeringen bör se över möjligheten att utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft. Vidare anser motionärerna i yrkande 27 att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör sträva efter att Sverige ska bli ett centrum för klimatinnovationer och grön teknik.

I kommittémotion 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 17 framhålls att klimatet för entreprenörer, som omvandlar nya idéer till nya företag, behöver förbättras, bl.a. genom att det behöver bli billigare att anställa. Skattebördan bör på sikt skiftas från arbete till miljöförstöring och konsumtion. Vidare anser motionärerna i yrkande 18 att tjänster, exempelvis inom besöksnäringen och välfärden, måste ges förutsättningar att växa och utvecklas eftersom de i många fall erbjuder värdefulla jobb för bl.a. ungdomar och nyanlända. Därtill menar motionärerna enligt yrkande 22 att Sveriges skattesystem och institutioner bör främja en snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era. Detta kräver enligt motionärerna bl.a. att regler gör det lättare och inte svårare att rekrytera och behålla nyckelpersoner samt att lagstiftningen kring nya tekniska innovationer, som exempelvis autonoma fordon och gräsrotsfinansiering, s.k. crowdfunding, uppdateras snabbt och effektivt. Vidare anser motionärerna i yrkande 33 att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den ska verka för fler vardagsnära innovationer inom vård och omsorg.

I kommittémotion 2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) anges att svensk basindustri är effektiv och ligger i framkant när det gäller t.ex. hållbarhet. Dock hämmas basindustrierna i sin ambition att växa. Bland annat möter bolagen svårigheter när de behöver rekrytera personer med nödvändig kompetens, och processen med miljötillstånd och byggtillstånd är ofta dyr och tidskrävande. Mot denna bakgrund anser motionärerna enligt yrkande 1 att regeringen bör kartlägga och möta de hinder som finns i vägen för Sveriges basindustrier.

I kommittémotionerna 2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) och 2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) föreslås likalydande tillkännagivanden som i partimotion 2019/20:3107 (C). I yrkande 11 respektive 45 efterfrågas tillkännagivanden om att regeringen bör se över möjligheten att utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft. Vidare anges i yrkande 12 respektive 44 att

riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör sträva efter att Sverige ska bli ett centrum för klimatinnovationer och grön teknik.

I motion 2019/20:441 av Fredrik Christensson (C) konstaterar motionären att lagar och regelverk måste följa med den tekniska utvecklingen och att de därför behöver ses över. Genom teknikneutrala regelverk hindras inte digitalisering och automatisering. Motionären föreslår att regeringen ska ta fram en strategi för att göra lagstiftning och regelverk mer innovationsvänliga.

I motion 2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) framhålls att det framöver är avgörande för jobb och tillväxt att säkerställa svensk konkurrenskraft på en alltmer globaliserad marknad. Enligt motionärerna försvinner mer än två tredjedelar av svensk export om inte industrin kan konkurrera på den internationella arenan, och därför bör regeringen införa ett konkurrenskraftsmål och ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på alla relevanta områden. Målet kan användas som ett verktyg för regeringen och riksdagen när nya beslut fattas.

I kommittémotion 2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1 framhåller motionärerna att små innovativa företag stöter på problem med större företag som inte respekterar deras rättigheter. Ibland köps de små företagen upp av utländska investerare, och arbetstillfällena riskerar då att hamna utanför Sverige. Motionärerna anser även att det är viktigt att koppla såddfinansiering till ett större sammanhang med statligt riskkapital och inkubation. Motionärerna anser att staten bör ta ett större ansvar för utvecklingen, och regeringen bör därför ta fram ett sammanhållet åtgärdsprogram för små företag.

I kommittémotion 2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 25 framhålls att Vinnova har på uppdrag av regeringen öppnat ett kontor i Israel 2018 för att etablera en innovationsscout för innovationssamarbete. Motionärerna är kritiska mot detta och anser att regeringen i nästkommande regleringsbrev för Vinnova bör ge myndigheten i uppdrag att avbryta det pågående innovationssamarbetet med Israel och stänga kontoret i Tel Aviv.

I kommittémotion 2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) framhåller motionärerna att de vill underlätta ägarskiften. För att göra detta föreslår de i yrkande 8 att riksdagen tillkännager för regeringen att det bör öppnas ägarskifteskontor som kan ge råd och stöd i ägarskiftesprocesser, både inom familjer och för de företagare som vill lämna över verksamheten till sin personal. I motionen anges även att Sverige behöver vara attraktivt för investeringar i industriell verksamhet inom bl.a. forskning och utveckling. Motionärerna anser i yrkande 15 att de statliga forskningsinstituten bör ges tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga satsningar inom forskning och utveckling för industrins små och medelstora företag. Vidare framhåller motionärerna att Sverige är ett av världens bästa länder på innovation men tyvärr inte fullt lika framgångsrikt på att kommersialisera innovationer. Det totala innovationssystemet omsätter mycket offentliga medel, och motionärerna anser därför i yrkande 19 att det behövs en översyn av

aktörer på alla nivåer för att tydliggöra nyttan och göra systemet lättillgängligt, begripligt och adekvat.

I partimotion 2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2 anges att Sverige behöver fler jobb i växande företag, och därför behövs det en företagsvänlig politik genom regelförenklingar och ett mer företagsvänligt klimat. Motionärerna menar att det behövs riktade åtgärder, men också generella insatser för att fler företag ska våga växa och anställa. Bland annat efterfrågas sänkta skatter och mindre byråkrati.

I motion 2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) anför motionären att Sverige behöver öka småföretagandet och minska segregationen. I detta arbete spelar det lokala företagsklimatet roll. Motionären menar att lokala företagslotsar kan vara viktiga för att underlätta för den som startar eller driver ett företag. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att den nationellt bör främja lokala företagslotsar.

Vissa kompletterande uppgifter

Innovationsrådet

Under föregående mandatperiod inrättade regeringen det nationella innovationsrådet. Statsministern är ordförande för rådet, och ytterligare statsråd kan utifrån behov medverka vid enskilda möten. Innovationsrådet har en rådgivande funktion och ska tillföra nya perspektiv på frågor av betydelse för innovationsklimatet och svensk konkurrenskraft på både kort och lång sikt. I budgetpropositionen för 2020 anger regeringen att grunden för det nationella innovationsrådets verksamhet bör även fortsättningsvis vara rådets möten. Vidare har 100 miljoner kronor per år avsatts under 2020–2022 till Innovationsrådet (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24, bet. 2019/20:NU1). Medlen ska ha en koppling till det nationella innovationsrådet och användas för strategiska insatser inom ramen för rådets arbete och prioriteringar.

Finansutskottet lade på eget initiativ fram ett förslag till ändringar i statens budget 2020, och riksdagen beslutade i februari 2020 i enlighet med finansutskottets förslag (bet. 2019/20:FiU49). Finansutskottets förslag innebar att ramen för bl.a. utgiftsområde 24 Näringsliv ändrades. Ändringarna resulterade i att de 100 miljoner kronor som avsatts inom utgiftsområde 24 till det nationella innovationsrådets verksamhet omfördelades till utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstod i betänkandet från ställningstagande och redovisade sina överväganden i ett särskilt yttrande.

Samverkansprogram

Ett bidrag från det nämnda Innovationsrådet är de fem samverkansprogram som regeringen lanserade i juni 2016. Programmen inriktades på fem områden: Nästa generations resor och transporter, Smarta städer, Cirkulär och

biobaserad ekonomi, Livsvetenskap samt Uppkopplad industri och nya material.

I juni 2019 presenterade regeringen den fortsatta inriktningen för samverkansprogrammen. I budgetpropositionen för 2020 anger regeringen att genom samverkan mellan universitet och högskolor, näringsliv och det offentliga vill regeringen verka för att lösa problem och överbrygga de utmaningar som samhället står inför. Regeringen anger även att samverkansprogrammen utökas med en internationell dimension som ska koppla insatser och resultat till internationella innovationssamarbeten. Regeringens utsända innovations- och forskningsråd ska underlätta strategiska innovationssamarbeten. Samverkansprogrammen för innevarande mandatperiod inriktas på fyra områden:

- Hälsa och livsvetenskap (life science). Enligt regeringen ska Sverige vara ledande inom livsvetenskap. Samverkansprogrammet ska lägga en grund för fortsatta framsteg inom livsvetenskap för att hitta nya läkemedel, medicintekniska lösningar och i förlängningen skapa ekonomiskt välstånd, utveckla sjukvården och förbättra hälsan hos befolkningen.
- Näringslivets digitala strukturomvandling. Regeringen framför att digitalisering kan skapa förutsättningar för hela industrin att genomgå en digital strukturomvandling för en långsiktigt hållbar konkurrenskraft.
- Näringslivets klimatomställning. Regeringen anger att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären och att näringslivet står för en betydande del av utsläppen samtidigt som de är en avgörande del av lösningen.
- Kompetensförsörjning och livslångt lärande. Regeringen gör bedömningen att den digitala strukturomvandlingen, näringslivets klimatomställning och ambitionen att fortsätta vara ledande inom livsvetenskap ställer stora krav på kompetens, möjligheten för omställning och livslångt lärande för att människor ska fortsätta verka på arbetsmarknaden och utveckla svensk konkurrenskraft.

Regeringen gav i december 2019 Vinnova i uppdrag att stödja arbetet med regeringens samverkansprogram under perioden 2019–2022 samt stödja offentliga aktörer i deras arbete med regel- och policyutveckling (N2019/03094/EIN). Uppdraget slutförs i samband med att samverkansprogrammen avslutas 2022 och ska slutredovisas till Regeringskansliet senast den 31 maj 2023.

Av Tillväxtverkets regleringsbrev för 2020 framgår att myndigheten fått i uppdrag att bistå regeringen med att genomföra regeringens fyra samverkansprogram. Tillväxtverket ska årligen, senast den 1 mars, redovisa till regeringen hur myndigheten har bidragit till regeringens samverkansprogram.

Smart industri

Regeringen beslutade i januari 2016 om Smart industri – en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige för att främja en digitaliserad, innovativ och hållbar produktion i Sverige. Strategin syftar till att stärka företagens omställningsförmåga och konkurrenskraft samt deras förutsättningar att dra nytta av den tekniska utvecklingen. Visionen för strategin är att Sverige ska vara världsledande inom innovativ och hållbar produktion av varor och tjänster. Målsättningen är att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna. Det förutsätter att svensk industri ligger i täten av både den digitala omvandlingen och den gröna omställningen. I strategin identifierar regeringen följande fyra fokusområden som nödvändiga för industrins konkurrenskraft:

- **Industri 4.0:** Företag i svensk industri ska vara ledande inom den digitala utvecklingen och i att utnyttja digitaliseringens möjligheter.
- **Hållbar produktion:** Ökad resurseffektivitet, miljöhänsyn och en mer hållbar produktion ska bidra till industrins värdeskapande, jobbskapande och konkurrenskraft.
- **Kunskapslyft industri:** Kompetensförsörjningssystemet ska möta industrins behov och främja dess långsiktiga utveckling.
- **Testbädd Sverige:** Sverige ska vara ledande i forskning inom områden som bidrar till att stärka landets industriella produktion av varor och tjänster.

I juni 2016 presenterade regeringen en handlingsplan med 45 åtgärder på flera politikområden som stöder arbetet med Smart industri i form av genomförda, pågående och kommande insatser (N2016/04273/FÖF). Handlingsplanen innehåller åtgärder inom ramen för de fyra fokusområdena och har utarbetats efter dialog med arbetsmarknadens parter, företag och akademien. I december 2017 presenterade regeringen en andra handlingsplan med 37 nya åtgärder. En utgångspunkt för den andra handlingsplanen är att bygga vidare på de pilotsatsningar som initierades i den första handlingsplanen för att skala upp de satsningar som bedöms ha potential att ge goda resultat.

I budgetpropositionen för 2020 anför regeringen att strategi Smart industri ligger fast, och regeringen avser att fortsätta att verka för att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna. Vidare anför regeringen att inom ramen för strategin har fram till 2018 totalt 82 åtgärder initierats.

Bland annat gav regeringen i oktober 2016 Tillväxtverket i uppdrag att genomföra ett program 2016–2019 för ett digitaliseringslyft riktat till små och medelstora industriföretag samt industrinära tjänsteföretag (N2016/06499/FÖF). Uppdraget syftade till att utveckla den svenska industrins konkurrenskraft genom ökad användning av digital teknik. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet den 30 mars 2020.

Vidare gav regeringen Tillväxtverket i januari 2018 i uppdrag att utveckla ett program för att främja automation och robotisering inom små och medelstora industriföretag (N2018/00533/FÖF). Syftet med uppdraget är att stödja

små och medelstora företag i Sverige att öka automationen av sin produktion samt därigenom utveckla sitt produktionssystem och på sikt sin konkurrenskraft. Programmet löper 2018–2021 och ska slutredovisas till Regeringskansliet den 30 mars 2022.

Tillväxtverket har även slutfört regeringens uppdrag om att under perioden 2016–2018 verka för att nyindustrialiseringsstrategin genomförs på regional nivå och stötta aktörer med regionalt utvecklingsansvar i deras arbete för förnyelse i industrin (N2016/02958/FÖF). I budgetpropositionen för 2020 anför regeringen att förutsättningarna har stärkts för en smartare industri genom ökad kunskap hos olika aktörer i länen om de små och medelstora företagens behov och utmaningar. Regeringen gör även bedömningen att det i alla län drivs projekt eller insatser som ligger i linje med strategins inriktning. Regeringen menar vidare att resultaten fungerat som ett viktigt kunskapsunderlag inför det fortsatta arbetet med att verka för industrins förnyelse regionalt. Regeringen beslutade därför i januari 2018 om att ge Tillväxtverket ett fortsättningsuppdrag, Smart industri i regionerna (N2018/00532/FÖF). Tillväxtverket ska enligt uppdraget under perioden 2018–2020 främja omställningen mot en smart industri på regional nivå och skapa goda förutsättningar för industrin i hela landet. Uppdraget ska slutredovisas den 31 mars 2021.

Regeringen gav i juli 2018 även Tillväxtverket i uppdrag att stärka förutsättningarna för industrialisering och tillverkning i Sverige (N2018/04197/FÖF). Det långsiktiga syftet med uppdraget är att bidra till målet i regeringens strategi Smart industri genom starkare synergier mellan innovativa företag, industri och innovationsmiljöer samt ökade möjligheter för industriföretag att stärka sina affärsmöjligheter genom en breddad kundbas. Uppdraget ska slutredovisas i april 2020.

Industriklivet är regeringens långsiktiga satsning för att minska industrins processrelaterade utsläpp och uppnå negativa utsläpp av växthusgaser. Energimyndigheten fick i sitt regleringsbrev för 2018 i uppdrag att ansvara för Industriklivet (M2017/03180/S). Åtgärder inom ramen för initiativet ska bidra till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser eller negativa utsläpp genom avskiljning, transport och geologisk lagring av växt-husgaser av biogent ursprung eller som tagits ut ur atmosfären. De stöd som kan sökas rör forsknings- och innovationsprojekt, genomförbarhetsstudier, pilot- och demonstrationsprojekt samt investeringsprojekt. Energimyndigheten har bl.a. beviljat stöd till Hybrit, som är SSAB:s, LKAB:s och Vattenfalls initiativ för fossilfritt stål.

Verket för innovationssystem

Verket för innovationssystem (Vinnova) har till uppgift att främja en hållbar tillväxt genom att finansiera behovsmotiverad forskning och utveckla effektiva innovationssystem. Myndigheten ska verka för att nyttiggöra forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft.

Därför gör Vinnova olika insatser för att stimulera innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig verksamhet. Bland annat finansierar Vinnova insatser genom projekt mellan företag samt mellan företag, forskningsorganisationer och andra typer av innovationsrelaterade aktörer. Sedan 2015 har Vinnova också i uppdrag att lämna statligt stöd till inkubation, där insatserna ska inriktas mot inkubatorer som uppvisar förmåga att framgångsrikt stödja utveckling av affärsidéer med hög kunskapsnivå och internationell marknadspotential till nya tillväxtföretag (N2013/3474/FIN). Vinnova fick 2017 även i uppdrag att etablera en nationell samordnande funktion för stärkt test- och demonstrationsverksamhet som en del av Testbädd Sverige (N2017/03280/IFK). Uppdraget innebär bl.a. att Vinnova ska verka för framväxten av internationellt attraktiva test- och demonstrationsmiljöer med hög relevans för svensk tillväxt, tillhandahålla information om test- och demonstrationsmiljöer och främja samverkan kring testbäddar mellan olika samhällssektorer som näringsliv, offentlig sektor, berörda intresseorganisationer samt universitet och högskolor.

Därtill kan nämnas att Vinnova 2018 fick i uppdrag att etablera en innovationsscout för innovationssamarbete i Israel för att utgöra en brygga mellan det svenska och det israeliska innovationssystemet (N2018/3930/SUN). Av Vinnovas regleringsbrev för 2019 framgår att rollen som innovationsscout innebär att hjälpa svenska aktörer att navigera rätt i det israeliska innovationssystemet och stimulera till ökad forsknings- och innovationssamverkan mellan de båda länderna (N2019/01631/EIN). Etableringen inleds som en pilot under två år med möjlighet till förlängning i ett år, och en utvärdering ska vara gjord senast den 1 juli 2020.

Rise Research Institutes of Sweden AB

Rise Research Institutes of Sweden AB (Rise) är helägt av svenska staten. Enligt ägaranvisningen för 2019 ska Rise bl.a. bedriva industriforskning i institutsform och skapa förutsättningar för att utveckla verksamheten så att den, med fokus på forskning, utveckling, innovation och därtill kopplade tjänster, väsentligt bidrar till att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft och verkar för en hållbar tillväxt. Rise gör detta bl.a. genom att främja och utveckla samarbeten, rörlighet och samverkan såväl mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor som inom Rise samt främja näringslivets förmåga och den egna förmågan att medverka i och dra nytta av EU-samarbeten och andra internationella samarbeten. Vidare gäller att Rise stödjer en innovativ utveckling, hållbar tillväxt och förnyelse i små och medelstora företag samt särskilt utvecklar metod- och kunskapsstöd till medelstora företag. Rise ska även bidra till regeringens arbete med Testbädd Sverige.

Rise etablerade under 2018 ett nationellt kontor för innovationstävlingar (NIK). Projektet finansierades av Vinnova och pågick i två år. Sedan den 1 januari 2020 är NIK en del av Rise tjänsteutbud och har till uppgift att erbjuda stöd till dem som vill arrangera en effektiv innovationstävling. Syftet med

kontoret är att bidra till att offentlig sektor i högre utsträckning utnyttjar potentialen med innovationstävlingar. Initialt har stöd fokuserats till offentliga organisationer men under 2020 avses verksamheten att vidgas till kommersiella aktörer.

Almi Företagspartner AB

Almi Företagspartner AB (Almi) är helägt av svenska staten. Almi ska enligt gällande ägaranvisning från 2018 bidra till att utveckla och kommersialisera kunskapsintensiva affärsidéer och erbjuder bl.a. tjänster inom rådgivning och finansiering i huvudsak riktad till företagare och företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Bolaget erbjuder särskilt anpassade finansieringsformer för utveckling av innovationsprojekt. Bolaget ska vidare eftersträva att samverka med privata aktörer i sitt uppdrag. Almi ska också samverka med relevanta myndigheter, statliga bolag och organisationer vars syfte är att stödja företagsutveckling och internationalisering av svenskt näringsliv.

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2020 att höja Almis anslagsnivå med 100 miljoner kronor för att Almi ska kunna verka effektivt och utveckla nya tjänster och erbjudanden riktade till företag. Regeringen anger att med den nya anslagsnivån ska Almi fortsätta utveckla verksamheten med ambitionen att ytterligare öka volym och kvalitet och därigenom bättre bidra till att stärka svensk konkurrenskraft och skapa förutsättningar för fler och växande företag i hela landet.

Tillväxtverket

Av Tillväxtverkets instruktion framgår att en av myndighetens huvuduppgifter är att i alla delar av landet främja hållbar näringslivsutveckling. Tillväxtverket ska bl.a. utveckla och genomföra insatser som främjar entreprenörskap, hållbar tillväxt och utveckling i företag, stärkt konkurrenskraft samt förenkling för företag.

Myndigheten har bl.a. stöttat insatser för att stärka kunskapen hos potentiella och befintliga företagare om hur man startar och kan utveckla sitt företag. Myndighetens verksamhetsbidrag under 2019 har bl.a. gått till rådgivning för nyföretagande och affärsutveckling av kooperativa företag, unga i högre utbildning och företagare med utländsk bakgrund. Bidragen syftar till att fler ska välja att starta företag, att kvaliteten på nyföretagandet ska stärkas och att fler företag ska ta till vara sin utvecklingspotential och växa. Vidare arbetar myndigheten för att främja tillväxt av små och medelstora företag i hela landet, bl.a. genom s.k. affärsutvecklingscheckar för digitalisering, internationalisering och grön tillväxt. Tillväxtverket driver också tillsammans med Bolagsverket och Skatteverket den myndighetsgemensamma portalen verksam.se. Portalen ska möta företagares behov av samlad information och myndighets-service på webben.

Bolagsverket

Bolagsverkets uppdrag är att tillhandahålla effektiva och ändamålsenliga system för registreringsärenden samt arbeta för att förbättra förutsättningarna för företagande och entreprenörskap genom ändamålsenlig och kvalitativ information och service. Av Bolagsverkets instruktion framgår att verket i så stor utsträckning som möjligt ska minimera riskerna för att verkets rutiner utnyttjas för ekonomisk brottslighet.

Bolagsverket överlämnade till regeringen i augusti 2019 rapporten Bolagsverkets brottsförebyggande arbete (AD 1743/2019). Bakgrunden till rapporten är de två regeringsuppdrag verket fick under 2017 respektive 2019 (N2017/07675/SUN, N2019/02473/MK) med anledning av regeringens skrivelse Tillsammans mot brott ett nationellt brottsförebyggande program (skr. 2016/17:126). I rapporten Bolagsverkets brottsförebyggande arbete anges att Bolagsverket arbetar löpande med att minimera riskerna för att verkets rutiner utnyttjas för ekonomisk brottslighet. Vidare anges att Bolagsverket under 2018 förstärkte sin organisation med en ny enhet, som ansvarar för registret över verkliga huvudmän, registret mot penningtvätt samt vissa andra delar av verkets ekobrottsarbete. I rapporten konstateras även att verket utifrån riskanalyser har identifierat behov av kontroller och skärpta handläggningsrutiner och därför har vidtagit en rad åtgärder. De skärpta kontrollerna gäller bl.a. årsredovisningar, id-handlingar och postadresser. Sammantaget har detta enligt Bolagsverket lett till att verket oftare inte registrerar uppgifter som inte är säkerställda samt avregistrerar oriktiga eller falska uppgifter. Vid förekommande fall har verket även anmält misstankar om oegentligheter till polisen. Bolagsverket har under maj 2018 även stärkt skyddet mot företagskapning i portalen verksamt.se.

Ägarskiftet

Enligt tidigare regler kunde en försäljning av ett fåmansföretag till en närstående medföra högre beskattning än om företaget sålts till en utomstående person. För att underlätta för generationsskiftet i fåmansföretag föreslog regeringen i propositionen Nya skatteregler för ägarskiftet mellan närstående i fåmansföretag att samma skatteregler ska gälla vid en överlåtelse av ett fåmansföretag till en närstående som till en utomstående. Riksdagen godkände förslaget och lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2019 (prop. 2018/19:54, bet. 2018/19:SkU17).

Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

Reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet (KOS-reglerna) infördes i konkurrenslagen (2008:579) den 1 januari 2010 (prop. 2008/09:231, bet. 2009/10:NU8). Syftet med KOS-reglerna är att säkerställa att offentliga och privata aktörer konkurrerar på likartade villkor. KOS-reglerna ger Konkurrensverket möjlighet att ingripa när kommuner, landsting och stat hindrar

en sund konkurrens i sin säljverksamhet. Konkurrensverket kan som tillsynsmyndighet väcka talan i domstol om att förbjuda en offentlig aktör att tillämpa ett konkurrenssnedvridande förfarande i en säljverksamhet.

Konkurrensverket presenterade i juni 2018 rapporten *Frivilliga åtgärder i offentlig säljverksamhet* (rapport 2018:5). I rapporten redogör Konkurrensverket för en uppföljning som gjordes av 25 ärenden 2010–2017 som rörde offentlig säljverksamhet. I samtliga fall hade en utredning inletts för att klargöra om en offentlig aktör brutit mot regeln om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Uppföljningen visar att offentliga aktörer som har utretts av Konkurrensverket i flera fall har ändrat sitt beteende på ett sådant sätt att risken för konkurrensbegränsande effekter har minskat. Konkurrensverket konstaterar i rapporten att verkets tillsynsarbete effektivt bidrar till ökad regelefterlevnad och faktiska förändringar på marknaden.

Konkurrensverket presenterade i juli 2019 ett informationsmaterial om vad som gäller när offentliga verksamheter konkurrerar med privata företag, med bl.a. en checklista över vad som krävs för ett förbud.

Riksrevisionens granskningar

Riksrevisionen har i rapporten *Innovation genom samverkan – statens satsningar på strategiska samverkans- och innovationsprogram* (RiR 2020:6) granskat om staten skapat förutsättningar för effektivitet i satsningarna. Granskningen omfattar regeringen, Regeringskansliet, Vinnova, Energimyndigheten och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas). Riksrevisionen gör bedömningen att förutsättningarna för effektivitet är svaga i strategiska samverkansprogram. Bland annat saknas ett systematiskt arbete för att prioritera och följa upp insatser. Satsningen utvärderas heller inte. Riksrevisionen gör vidare bedömningen att staten skapat bättre förutsättningar i strategiska innovationsprogram, men att det finns brister. Till exempel är avvägningar för programportföljen otydliga när man väljer ut och utvärderar program. I båda programformerna bedömer Riksrevisionen att måluppfyllelsen riskeras genom att regeringen gett ansvariga myndigheter alltför lite tid att planera genomförandet och genom att externa aktörer har haft betydande och svåra roller. Riksrevisionen rekommenderar regeringen att tydliggöra uppdragen för strategiska innovationsprogram, utvärdera strategiska samverkansprogram och i framtida innovationssatsningar ge ansvariga myndigheter mer tid att planera genomförandet. Riksrevisionen rekommenderar myndigheterna som arbetar med strategiska innovationsprogram att utarbeta kriterier för vad programmen ska uppnå, göra och dokumentera egna överväganden utifrån externa bedömares rekommendationer, samt att i högre utsträckning dokumentera sitt arbete. Riksdagen har överlämnat rapporten till regeringen, som senast i september 2020 ska lämna en skrivelse till riksdagen med anledning av rapporten.

Riksrevisionen genomför en granskning av effektutvärderingar av näringspolitiska insatser. Syftet med granskningen är att undersöka nyttan av näringspolitiska utvärderingar som utförts eller initierats av SCB, Tillväxtanalys, Tillväxtverket, Vinnova och Almi. Granskningen fokuserar på utvärderingarnas kvalitet och användning. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport med planerad publicering i juni 2020.

Tidigare riksdagsbehandling

Riksdagen tillkännagav för regeringen 2018 att den bör tydliggöra att oberoende effektutvärderingar av statliga stöd till innovation och företagande bör vara normen för stödgivande myndigheter (bet. 2017/18:NU12). I både budgetpropositionen för 2020 och i skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 anger regeringen att den 2017 uppdrog åt Tillväxtanalys att lämna förslag på hur tillämpningen av metoder och modeller för utvärdering av offentliga insatser för innovation och företagande kan utvecklas så att bl.a. spridningseffekter täcks in bättre (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24 och skr. 2019/20:75). Tillväxtanalys slutredovisade uppdraget i juni 2018 (N2017/07224/SSS). Redovisningen belyser bl.a. frågan om utvärderingarnas syfte, och det framgår att utvärderingar kan ha olika syften. Exempelvis kan de genomföras för att utkräva ansvar men också för att öka lärandet. Regeringen anger vidare att den delar riksdagens syn att oberoende effektutvärderingar är av stor vikt, framför allt när det gäller större insatser. Regeringen framför vidare att den anser att utvärderingar i syfte att öka lärandet hos den genomförande myndigheten även är betydelsefulla. Regeringen menar därmed att utvärderingar kan göras även av de utförande myndigheterna, där det särskilt lämpar sig för utvärderingens syfte och ambition. Regeringen anger att den avser att fortsätta att arbeta för att förbättra förutsättningarna för utvärderingar och att återkomma till riksdagen med mer information om detta arbete. Avslutningsvis konstaterar regeringen att den med detta anser att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat.

Statsrådet Ibrahim Baylan deltog i februari 2020 i en interpellationsdebatt med Tobias Andersson (SD) om offentligt stöd till näringslivet (ip. 2019/20:314). Statsrådet framförde bl.a. att regeringen ständigt behöver förbättra olika typer av offentliga insatser för att möta nya utmaningar och metoderna för att utvärdera nyttan av insatserna. Vidare konstaterade statsrådet att regeringen under den senaste tiden har tagit initiativ till ett antal åtgärder, exempelvis fick Tillväxtanalys i uppdrag att ta fram förslag för förbättrade utvärderingsmetoder för näringspolitiken, vilket slutrapporterades 2018. Statsrådet menade att detta har lett till ett utvecklingsarbete som nu pågår inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Innovationstävlingar
- Utvärdering av företagsstöden
- Översyn av innovationssystemet
- Övrigt om företagsfrämjande.

Innovationstävlingar

I motionerna 2019/20:3107 (C), 2019/20:3258 (C) och 2019/20:3264 (C) efterfrågas att riksdagen ska tillkännage för regeringen att den bör utlysa innovationstävlingar. Utskottet noterar att Rise 2018 etablerade ett nationellt kontor för innovationstävlingar (NIK) som finansierats av Vinnova. Sedan 2020 är NIK ett kunskapscentrum inom Rise och har till uppgift att erbjuda stöd till dem som vill arrangera innovationstävlingar. NIK:s stöd har initialt fokuserats till offentliga organisationer men verksamheten kommer under 2020 att vidgas till att omfatta även kommersiella aktörer. Utskottet kan därtill konstatera att regeringen bl.a. under 2018 lanserade två innovationstävlingar inom ramen för Energimyndighetens initiativ A Challenge from Sweden inom områdena Hållbar mobilitet som tjänst och Lokala hållbara energisystem.

Utskottet ser därmed inte något behov för riksdagen att i dagsläget rikta ett tillkännagivande till regeringen om att utlysa innovationstävlingar.

Därmed avstyrks de behandlade motionsyrkandena.

Utvärdering av företagsstöden

I motionerna 2019/20:2676 (M), 2019/20:2677 (M) och 2019/20:3115 (M) efterfrågas tillkännagivanden om att de olika företagsstöden bör renodlas, förtydligas och utvärderas samt att dagens stöd till entreprenörer bör reformeras. Utskottet instämmer med motionärerna att effektutvärderingar är viktiga. Utskottet noterar att regeringen, mot bakgrund av riksdagens tidigare tillkännagivande om oberoende effektutvärderingar av statliga stöd till innovation och företagande, har för avsikt att fortsätta att arbeta för att förbättra förutsättningarna för utvärderingar samt återkomma till riksdagen med mer information om detta arbete. Utskottet konstaterar också att Riksrevisionen genomför en granskning av effektutvärderingar av näringspolitiska insatser. Syftet är att undersöka nyttan av näringspolitiska utvärderingar som utförts eller initierats av bl.a. Tillväxtanalys, Tillväxtverket, Vinnova och Almi. Riksrevisionen avser att publicera sin granskning i juni 2020. Riksdagen får således anledning att återkomma till dessa frågor. Utskottet ser därför i nuläget inte behov av ett riksdagsuttalande.

Därmed avstyrks de nämnda motionerna i de berörda delarna.

Översyn av innovationssystemet

Ett tillkännagivande om en översyn av innovationssystemet efterfrågas i motion 2019/20:3335 (KD). Utskottet menar att ett konkurrenskraftigt innovationsklimat är viktigt för att nå ökad tillväxt och sysselsättning. Det är därför angeläget att kontinuerligt arbeta med att utveckla insatser för de aktörer som fungerar som länkar i innovationssystemet och att sedan utvärdera dessa insatser. Utskottet noterar att Riksrevisionen har genomfört en granskning av de strategiska samverkans- och innovationsprogrammen. Regeringen kommer senast i september 2020 att svara på Riksrevisionens rekommendationer i en skrivelse till riksdagen. Riksdagen kommer således att återkomma till frågan och utskottet ser därmed i nuläget inget behov för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen.

Därmed avstyrks motion 2019/20:3335 (KD) i denna del.

Övrigt om företagsfrämjande

I ett flertal motioner av företrädare för alla partier som är representerade i riksdagen (S, M, SD, C, V, KD, L, MP) förs det fram förslag på olika åtgärder som rör företagsfrämjande. Förslagen handlar bl.a. om näringspolitikens inriktning, insatser för att främja entreprenörskap och grön teknik, innovationssystemet, stöd till små och medelstora företag, den svenska industrins konkurrenskraft samt reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Utskottet vill inledningsvis anföra att det är utskottets uppfattning att näringslivet behöver vara innovativt, effektivt och baseras på en hög kunskapsnivå för att stärka den svenska konkurrenskraften. Företag kan utvecklas på väl fungerande marknader genom insatser som stärker näringslivets förnyelseförmåga och ökar ekonomins variationsrikedom, samt genom välvägd regelverk och funktionella institutioner. Vidare konstaterar utskottet att näringspolitiken är en del i genomförandet av Agenda 2030, där stärkt samstämmighet och en utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation är viktiga områden i det fortsatta arbetet. Angelägna frågor för att stärka den svenska konkurrenskraften i relation till förändringarna i omvärlden är näringslivets förutsättningar för grön omställning och digitalisering samt dess tillgång på kompetens. Vidare måste marknader som är öppna för konkurrens vårdas så att konkurrens på transparenta och likvärdiga villkor möjliggörs, vilket är särskilt viktigt i en värld där allt fler marknader blir digitala.

Med anledning av ovannämnda motioner vill utskottet även framhålla att innovation och förnyelse är ett centralt område för att stärka den svenska konkurrenskraften och samtidigt bidra till de globala målen för hållbar utveckling. Regeringen har därför gett bl.a. Vinnova, Rise och Tillväxtverket i uppdrag att genomföra insatser som skapar förutsättningar för näringslivet att bli mer innovativt. Utskottet noterar att det nationella innovationsrådet fortsätter sitt arbete även under denna mandatperiod. Innovationsrådets breda

sammansättning och arbetssätt har under statsministerns ledning utvecklats till en central plattform för dialog och samverkan kring strategiska framtidsfrågor.

Det är utskottets mening att genom samverkan mellan universitet och högskolor, näringsliv och det offentliga kan Sverige kraftsamla för att lösa problem och överbrygga de utmaningar som samhället står inför. Utskottet välkomnar därför att regeringen tagit arbetet med de strategiska samverkansprogrammen vidare. Den fortsatta inriktningen för samverkansprogrammen under innevarande mandatperiod är Hälsa och livsvetenskap (life science), Näringslivets digitala strukturomvandling, Näringslivets klimatomställning och Kompetensförsörjning och livslångt lärande. Samverkansprogrammen har även utökats med en internationell dimension som kopplar insatser och resultat till internationella innovationssamarbeten. Både Vinnova och Tillväxtverket har fått i uppdrag av regeringen att stödja arbetet med respektive bistå regeringen i genomförandet av samverkansprogrammen.

Utskottet noterar även att de utsända innovations- och forskningsråden har en tydlig uppgift att underlätta strategiska innovationssamarbeten för svenska företag i utlandet. Utskottet kan i detta sammanhang konstatera att det inte ser något skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen med anledning av det som föreslås i en motion om att avsluta innovationssamarbetet med Israel.

Utskottet vill även framhålla betydelsen av att innovationssystemet utnyttjas effektivt. Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att stärka förutsättningarna för ett utökat samarbete inom innovationssystemet, bl.a. genom satsningar på Testbädd Sverige. Utskottet kan, när det gäller testbäddar, konstatera att regeringen gett Vinnova i uppdrag att etablera en nationell samordnande funktion för stärkt test- och demonstrationsverksamhet.

Ett antal motioner berör även insatser för en konkurrenskraftig industri. Utskottet kan konstatera att regeringen inom ramen för strategin Smart industri utfört ett flertal åtgärder med avsikt att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna. Det är utskottets uppfattning att det sammanhållna arbetet har skapat en tydlig riktning för omställningen när det gäller digitalisering, hållbarhet, kompetensförsörjning samt innovation och forskning för svenska industriföretag. Utskottet noterar att regeringen bl.a. i januari 2018 gav Tillväxtverket i uppdrag att under 2018–2020 främja omställningen mot en smart industri på regional nivå och skapa goda förutsättningar för industrin i hela landet. Vidare gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag i juli 2018 att under 2018–2019 stärka förutsättningarna för företag att industrialisera och tillverka nya produkter i Sverige.

När det gäller grön teknik och climateffektiva innovationer är det utskottets uppfattning att Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och bli världens första fossilfria välfärdsland. Senast 2045 bör Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Detta kräver en konkurrenskraftig och hållbar industri som kan leverera lösningar för en grön omställning och skapa jobb i hela landet. En cirkulär och biobaserad ekonomi är en

nödvändighet för näringslivets gröna omställning och bidrar både till att minska negativ påverkan på klimat, miljö och människors hälsa och till att stärka förutsättningarna för svenskt näringsliv på framtida globala marknader. Utskottet vill här påminna om regeringens samverkansprogram för näringslivets klimatomställning och kan konstaterar att även om delar av näringslivet står för en betydande del av utsläppen utgör de samtidigt en avgörande del av lösningen. Därtill vill utskottet påminna om regeringens initiativ Industriklivet och de åtgärder som görs inom ramen för detta initiativ. Åtgärderna ska bidra till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser, såsom forskning, förstudier och investeringar, i syfte att finansiera tekniksprång och understödja industrins ambitioner att ställa om. Energimyndigheten har i uppdrag att ansvara för Industriklivet och en av de åtgärder myndigheten beslutat om rör stöd till utveckling av fossilfri stålproduktion i det s.k. Hybrit-initiativet, där SSAB, LKAB och Vattenfall ingår.

Det är även utskottets uppfattning att näringspolitiken bör fokusera på att dels skapa förutsättningar för fler företag i hela landet, dels utveckla nationella och regionala styrkor. Tillgång till information, rådgivning och nätverk har ofta stor betydelse vid nystart samt för små och medelstora företags möjligheter att utvecklas och växa. Den information och rådgivning som staten finansierar eller tillhandahåller ska vara marknadskompletterande och relevant utifrån företagens olika behov och utvecklingsfaser. Utskottet ser ett fortsatt behov av insatser som syftar till att bl.a. öka nyföretagandet, främja en mångfald av företagare, stödja utvecklingen i företag med tillväxtpotential och stärka sysselsättningsutvecklingen i företag. Utskottet menar också att digitaliseringen innebär stora möjligheter för myndigheternas utveckling i att bistå befintliga företag och individer som vill starta nya företag med att få hjälp och stöd från berörda myndigheter. Portalen verksamt.se utgör ett viktigt verktyg i detta arbete. Utskottet noterar även att utmaningar och möjligheter som följer av den digitala strukturomvandlingen och av att nya teknologier införs kommer att vara i fokus för samverkansprogrammet Näringslivets digitala strukturomvandling.

När det gäller frågan om ägarskiften anser utskottet att det är viktigt att tillhandahålla goda förutsättningar för ägarskiften i befintliga fåmansföretag för att möjliggöra att upparbetade värden i företag med tillväxtpotential tillvaratas. Utskottet kan konstatera att nya skatteregler trädde i kraft den 1 juli 2019. Syftet med reglerna är att underlätta för generationsskiften i fåmansföretag. Reglerna innebär att samma skatteregler ska gälla vid överlåtelse av ett fåmansföretag till en närstående som till en utomstående.

Frågan om att Bolagsverket bör ha en mer kontrollerande funktion i syfte att komma åt misstänkta bedrägerier och annan ekonomisk brottslighet berörs i en motion. Utskottet vill här påminna om att Bolagsverket i augusti 2019 överlämnade sin redovisning om verkets brottsförebyggande arbete till regeringen. I rapporten anger Bolagsverket att de har identifierat behov av kontroller och skärpta handläggningsrutiner och att de även har vidtagit en rad åtgärder. Bolagsverkets bedömning är att detta sammantaget lett till att verket

oftare låter bli att registrera uppgifter som inte är säkerställda samt att de avregistrerar oriktiga eller falska uppgifter. Utskottet konstaterar att de skärpta kontrollerna innefattar bl.a. årsredovisningar, id-handlingar och postadresser. Utskottet noterar även att regeringen vidtagit en rad andra åtgärder för att stävja ekonomisk brottslighet.

I ett antal motioner efterfrågas tillkännagivanden om att konkurrenslagen och reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet (KOS-reglerna) ska utvärderas. Utskottet konstaterar att KOS-reglerna ger Konkursverket möjlighet att ingripa när kommuner, regioner och staten hindrar en sund konkurrens i sin säljverksamhet. Utskottet noterar även att verket 2018 gjorde en uppföljning av ärenden som rörde offentlig säljverksamhet. Uppföljningen visade bl.a. på att verkets tillsynsarbete effektivt bidrar till ökad regelefterlevnad och faktiska förändringar på marknaden. Utskottet förutsätter således, i likhet med när liknande motionsyrkanden behandlats tidigare, att regeringen bevakar frågan. Riksdagen behöver därför inte uppmärksamma regeringen på detta.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden som behandlats här.

Riktade insatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om riktade insatser för att exempelvis främja företagandet bland kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser.

Jämför reservation 10 (M, L), 11 (C), 12 (V) och 13 (KD).

Motionerna

I motion 2019/20:2613 av Eva Lindh m.fl. (S) framhålls att kooperativa företag är en viktig del av det svenska näringslivet och det är därför viktigt att de myndigheter som arbetar med att främja och underlätta företagande inkluderar kooperativt företagande i sitt arbete. Motionärerna anser att regeringen bör undersöka möjligheten att verka för att de regleringsbrev och instruktioner som riktas till näringslivsfrämjande myndigheter också omfattar kooperativt företagande.

I motion 2019/20:3289 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S) anförs att de kooperativa företagen förvisso är drivna för att skapa överskott, men att överskottet används uteslutande till utveckling av verksamheten och därmed gör ekonomisk och social nytta både för medlemmarna och för samhället. Motionärerna anser att en kooperativ arbetsmarknadsverksamhet i samarbete med kommuner och näringsliv skulle kunna skapa möjligheter till arbete och sysselsättning och på så sätt som en fristående aktör bidra till både jobbskapande och integration.

I kommittémotion 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14 anföras att utrikes födda kvinnor har särskilt svårt att etablera sig på svensk arbetsmarknad. Motionärerna menar att företagande kan vara en väg att bryta utanförskapet för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Motionärerna anser bl.a. att regeringen bör se över hur nyanlända i ett tidigt skede kan ges introduktion och vägledning i hur man startar och driver företag samt att nyanländas erfarenhet av företagsamhet systematiskt bör kartläggas. Berörda myndigheter bör därför arbeta aktivt med ett entreprenörsspår och inte minst med ett särskilt fokus på nyanlända kvinnor.

I motion 2019/20:961 av Helena Antoni (M) framförs att Sverige behöver fler entreprenörer och att unga människor som vill starta eget bör uppmuntras, för att på så sätt skapa jobb åt sig själva och andra. Motionären anser därför i yrkande 1 att regeringen bör omprioritera Tillväxtverkets resurser till ökade satsningar på Drivhuset. Vidare anser motionären i yrkande 2 att regeringen bör se över möjligheterna för Drivhusets verksamhet att även omfatta studenterna på yrkeshögskolan. I yrkande 3 anföras att regeringen även bör etablera Drivhuset på fler orter.

I motion 2019/20:1082 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 framhålls att välfärdssektorn är ett område där många företag drivs av kvinnor. Motionären anger att entreprenörskapet i Sverige har minskat bl.a. till följd av den diskussion som varit om vinster och företagande i välfärdssektorn. Motionären anser att det är viktigt ur ett tillväxt- och rättviseperspektiv att öka kvinnors företagande.

I motion 2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M) yrkande 2 anges att den entreprenöriella aktiviteten minskar i Sverige i förhållande till andra innovationsdrivna länder och att nedgången främst beror på ett minskat entreprenörskap bland kvinnor. Motionärerna anser därför att regeringen bör stärka den entreprenöriella aktivitet i Sverige skyndsamt behöver vidta åtgärder för att öka kvinnors entreprenörskap.

I motion 2019/20:1138 av Lars Beckman (M) anför motionären att andelen kvinnor som är företagare fortfarande är låg. Motionären vill därför att riksdagen ger regeringen i uppdrag att såväl sätta upp konkreta mål som vidta åtgärder för att öka andelen kvinnor som är företagare i Sverige.

I motion 2019/20:1158 av Lars Beckman (M) anges att utrikes födda företagare är en viktig resurs i Sverige som skapar jobb, men att det behöver bli lättare att starta och driva företag. Bland annat finns problem för utrikes födda företagare med finansiering och med att myndighetsinformation ofta endast är på svenska. Motionären anser därför att riksdagen bör uppmana regeringen att göra en översyn kring frågan om utrikes föddas möjlighet att starta och driva företag i Sverige.

I motion 2019/20:1882 av Saila Quicklund (M) framförs att kvinnors deltagande på arbetsmarknaden i egenskap av företagare och innovatörer är ett viktigt led i att uppnå ett jämställt samhälle. Kvinnor och män bör därför ha lika förutsättningar att etablera sig som företagare och innovatörer. Motio-

nären anför vidare att om kvinnors innovationskraft ska öka behöver förutsättningarna för tjänsteinnovationer bli bättre. Regeringen bör därför enligt motionären skapa bättre förutsättningar för att öka antalet kvinnor som är innovatörer.

I motion 2019/20:2705 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) anför motionärerna att unga som vill starta eget företag bör uppmuntras och att stödet till de som arbetar för att främja entreprenörskap i högskolan och yrkes-högskolan genom Drivhuset därför bör permanentas. Vidare menar motionärerna att riksdagen bör tillkännage för regeringen i enlighet med yrkande 1 att Drivhusets verksamhet även ska omfatta studenterna på yrkeshögskolan samt i enlighet med yrkande 2 att Drivhuset ska verka för att etableras på fler orter.

I motion 2019/20:2940 av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M) konstateras att företagande är betydligt vanligare bland män än kvinnor i Sverige samt att kvinnor är underrepresenterade som företagare i en majoritet av näringslivets branscher. Motionären menar att kvinnors val av utbildning och yrke och huruvida man ska starta och driva företag påverkas av strukturella faktorer.

I motion 2019/20:22 av Dennis Dioukarev (SD) anføres att nyutexaminerade ungdomar ofta är mer benägna att ta risker för att kunna genomföra sina företagsidéer än äldre är, men ändå väljer många att avstå på grund av den ekonomiska osäkerhet som ett nystartat företag innebär. Motionären anser därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör utreda ett starta-eget-lån för unga vuxna för att stimulera företagandet.

I motion 2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 5 framhåller motionärerna vikten av att underlätta för unga entreprenörer. Motionären föreslår att en nationell företagsfond för ungdomar bildas och drivs i Almis regi i samarbete med näringslivet för att underlätta för ungdomar att få finansiering.

I partimotion 2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) anges att markant fler män än kvinnor driver företag och att kvinnor har svårare att få finansiering för sitt företagande. Ett dynamiskt företagsklimat är grundläggande för att komma till rätta med dessa problem, men det räcker inte när utgångsläget i form av ägande och investerare är så pass snedfördelat mellan män och kvinnor. Motionärerna anser i yrkande 14 att det därför behövs förändringar av bestående karaktär och att riksdagen därför bör tillkännage för regeringen att den ska säkerställa att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd fördelas jämnt mellan kvinnor och män.

I kommittémotion 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) framhålls att kvinnors möjlighet att starta och driva företag behöver stärkas ytterligare. Motionärerna vill därför se insatser för unga, för kvinnor inom värden och för invandrade kvinnor. Enligt motionärerna bör riksdagen enligt yrkande 11 uppmana regeringen att fördela statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd jämnt mellan kvinnor och män. Motionärerna anser i yrkande 35 även att regeringen bör ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta Vinnet Sverige. Vidare anser

motionärerna i yrkande 36 att regeringen bör arbeta för fler kvinnor på ledande positioner genom att skapa goda förutsättningar för kvinnors företagande. Motionärerna föreslår även en särskild satsning på kvinnor med utländsk bakgrund för att de lättare ska kunna välja företagande som ett sätt att få ett jobb. Motionärerna anser i yrkande 34 också att riksdagen bör uppmana regeringen att se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor.

I kommittémotion 2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3 anges att kvinnors företagande är ett ofta eftersatt område och att flera av de statliga stöd som finns för innovation visar på en viss snedfördelning mellan kvinnor och män. Motionärerna anser att kvinnor bör få en större andel av de medel som tilldelas för innovationsarbete och att de statliga stöden stegvis bör öka tills en nivå på 50 procent är uppnådd 2025.

I kommittémotion 2019/20:2781 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10 framhålls att den ideella sektorns insatser som utförare av välfärdstjänster ökat i absoluta termer, men minskat som andel av helheten. Motionärerna menar att de idéburna organisationerna har såväl ett stort förtroende hos allmänheten som en vilja att växa, men att ett av de problem dessa företag möter är kapitalförsörjning. Motionärerna anser därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör överväga möjligheten att införa en statlig investeringsfond för den ideella sektorn.

Vissa kompletterande uppgifter

Strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor

Tillväxtverket tog 2015 fram en nationell strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor 2015–2020. Strategins syfte är att bidra till en utveckling av statens företagsfrämjande på nationell, regional och lokal nivå för att nå det långsiktiga målet att kvinnor och män, oavsett etnisk bakgrund och ålder, ska kunna ta del av företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor.

Insatser för kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund

Regeringens utvecklingsprogram Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) syftar till att stärka myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering och innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsfattande. Utvecklingsprogrammet, som startade 2013, omfattar i dag ca 60 myndigheter och en organisation. Bland de myndigheter som ingår i utvecklingsprogrammet återfinns Tillväxtverket och Vinnova. Regeringen gav i oktober 2017 Statskontoret i uppdrag att utvärdera JiM (S2017/05461/JÄM). I september 2019 överlämnade Statskontoret rapporten Utvärdering av regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i myndigheter (2019:14) till regeringen. I rapporten konstaterar Statskontoret bl.a. att Vinnova har ökat andelen kvinnor som leder Vinnova-finansierade projekt inom området små

och medelstora företag från 11 procent våren 2016 till 18 procent hösten 2017. Sedan 2017 har också samtliga projekt inom programmet Utmaningsdriven innovation ett jämställdhetsperspektiv. När det gäller Tillväxtverket noteras att det har ökat andelen projekt som tillämpar ett jämställdhetsperspektiv i planering, genomförande eller uppföljning från 46 procent 2017 till 55 procent 2018.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2020 att Vinnova gör bedömningen att insatserna kopplade till myndighetens arbete för jämställdhetsintegrering i bedömningsprocessen varit framgångsrika. Det har stimulerat utveckling och verifiering av angreppssätt och metoder som gjort att Vinnova närmat sig de uppsatta jämställdhetsmålen.

Tillväxtverket bedriver ett löpande arbete med att främja företagare med utländsk bakgrund. Bland annat kan nämnas att regeringen i december 2016 gav myndigheten i uppdrag att främja nyanländas företagande i Sverige (N2016/07794/FF) och att regeringen i augusti 2018 beslutade om att bredda målgruppen som omfattas av uppdraget till att även omfatta personer med utländsk bakgrund utan erfarenhet av svenskt arbetsliv eller med begränsad sådan erfarenhet (N2018/04583/FF). En slutrapport ska lämnas senast den 31 mars 2020. Därtill kan nämnas att regeringen i januari 2018 gav Tillväxtverket i uppdrag att särskilt främja utrikes födda kvinnors företagande (N2018/00213/FF) genom bl.a. mentorskaps- och nätverksinsatser. En slutrapport ska lämnas senast den 28 februari 2022. Vidare gav regeringen Tillväxtverket i mars 2018 i uppdrag att öka kontaktytorna med arbetsmarknaden och stärka nätverkande för utrikes födda kvinnor och särskilt nyanlända kvinnor (N2018/01430/KSR). Syftet med uppdraget är att tillvarata kompetens och potential inom målgruppen inom företrädevis den privata sektorn. En slutrapport ska lämnas senast den 31 maj 2022.

Det statliga bolaget Almi erbjuder företagare rådgivning och finansiering. I Almis gällande ägaranvisning från 2018 står att ett särskilt fokus ska riktas på kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Målnivån är att fokusgrupperna ska vara överrepresenterade bland Almis kunder jämfört med motsvarande andel i företagsstocken och nyföretagandet som helhet.

Riksrevisionen har i rapporten Jämställdhet i Almis låneverksamhet – otydlig styrning och återrapportering (RiR 2019:7) granskat om regeringens och Almis arbete med Almis uppdrag om kvinnors företagande bidrar till att uppfylla det jämställdhetspolitiska målet om ekonomisk jämställdhet. Granskningen är avgränsad till Almis låneverksamhet under 2013–2017. Riksrevisionens övergripande slutsats är att Almi och dess dotterbolag strävar efter att utföra uppdraget om kvinnors företagande på ett samstämmigt och konsekvent sätt. Dock konstaterar Riksrevisionen att det råder otydligheter i regeringens styrning av uppdraget och i Almis återrapportering till regeringen. Med anledning av Riksrevisionens granskning överlämnade regeringen en skrivelse till riksdagen i juni 2019 (skr. 2018/19:123). I skrivelsen anför regeringen att den avser att göra en översyn av Almis uppdragsmål och kommer inom ramen för det arbetet att beakta Riksrevisionens rekommendationer att överväga en

omformulering av Almis uppdragsmål med hänsyn till de jämställdhetspolitiska målen. Vidare anger regeringen att den kommer att efterfråga en mer detaljerad redovisning från Almi när det gäller hur verksamheten når kvinnor.

Utskottet behandlade därefter regeringens skrivelse i september (bet. 2019/20:NU6). I betänkandet välkomnade utskottet de åtgärder som regeringen presenterade i skrivelsen med anledning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Utskottet konstaterade att regeringen avsåg att göra en översyn av Almis uppdragsmål och inom ramen för det arbetet överväga en omformulering av Almis uppdragsmål med hänsyn till de jämställdhetspolitiska målen och efterfråga en mer detaljerad redovisning från Almi när det gäller hur verksamheten når målen. Utskottet kunde samtidigt konstatera att mätningar av det slag Almi tar fram när det gäller hur låneverksamheten når kvinnor utgör ett viktigt underlag för att nödvändiga och fortsatta reformer inom näringspolitiken ska kunna identifieras och genomföras. För att säkerställa att framtida mätningar håller hög kvalitet och ger en rättvisande bild menade utskottet att riksdagen borde understryka betydelsen av en mer detaljerad redovisning från Almi av hur verksamheten når kvinnor. Mot denna bakgrund ansåg utskottet att riksdagen genom ett tillkännagivande borde tydliggöra för regeringen att den bör vidta åtgärder för att säkerställa en mer detaljerad redovisning från Almi av hur verksamheten når kvinnor, i syfte att skapa tillräckliga beslutsunderlag inför fortsatta reformer på området. I betänkandet fanns en reservation (V).

Enligt uppgift från Regeringskansliet inleddes en översyn av Almi under hösten 2019, och den väntas resultera i att en ny ägaranvisning antas på bolagsstämman våren 2020.

Winnet Sverige är en nationell paraplyorganisation för ett antal av de ideella organisationer och resurscentrum för kvinnor som verkar för jämställd tillväxt. Tillväxtverket har tidigare finansierat resurscentrumen.

Insatser för unga företagare

Särskilda insatser görs också för att stödja ungas entreprenörskap och företagande. Tillväxtverket är ansvarig för att främja och vara samordnande i frågor som rör entreprenörskap vid universitet och högskolor. Bland annat lämnade myndigheten för perioden 2017–2019 verksamhetsbidrag till Föreningen för entreprenörskap i högre utbildning (FEHU). Föreningens medlemmar är Business Challenge, Drivhuset och Venture Cup. Verksamhetsbidraget syftar till att främja skapandet av nya företag och arbetstillfällen genom att inspirera unga till att engagera sig, testa och utvecklas när det gäller entreprenörskap och innovation. Tillväxtverket finansierar även nätverk och initiativ som ska stärka samverkan mellan aktörer som stöttar entreprenörskap i universitets- och högskolemiljö. Vidare utvecklar myndigheten, i samarbete med Örebro universitet, kunskap om metoder och modeller för att arbeta med entreprenörskap i högre utbildning och genom att skapa samverkan mellan små och medelstora företag och studenter.

Regeringen gav i april 2018 i uppdrag till Skolverket och Tillväxtverket att få fler unga att utveckla kunskaper och färdigheter för att vilja och kunna starta företag (N2018/02777/FF och N2018/01800/FF). Skolverket skulle stärka arbetet med entreprenörskap och företagande bland unga i grundskola och gymnasieskola. Insatsen skulle göra det möjligt för fler organisationer och skolhuvudmän att få del av statsbidrag för entreprenörskap i skolan. Tillväxtverket skulle utveckla en modulbaserad digital utbildning riktad till unga företagare och en workshopmodell för rådgivning. Vidare fick Tillväxtverket i uppdrag att finansiera ett pilotprojekt hos Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) där elever i högstadiet skulle få pröva företagande för en dag.

Tillväxtverket presenterade sin slutrapport Uppdrag att stärka arbetet med entreprenörskap och företagande bland unga vid universitet och högskolor (Dnr Å 2018-747:03) i februari 2019. I rapporten anger myndigheten att den genomförde en 48-timmars-workshop i entreprenörskap och företagande vid sex utvalda universitet och högskolor. Tillväxtverket konstaterar i rapporten att konceptet med workshoppar kan användas vid inspirationsinsatser, men workshoppen bör utgå från respektive lärosätes förutsättningar för att ge större möjligheter att vidareutveckla och genomföra metoderna permanent. Vidare anges i rapporten att myndigheten i samarbete med Rise har utvecklat en digital utbildning för unga som studerar vid universitet och högskolor och som vill starta företag.

Skolverket anger i sin årsredovisning för 2018 att med anledning av regeringens beslut tillfördes ytterligare medel till statsbidrag för att främja entreprenörskap och företagande bland unga inom grundskolan och gymnasieskolan. Med anledning av detta öppnade Skolverket en andra ansökningsomgång till statsbidrag under hösten 2018.

I Tillväxtverkets årsredovisning för 2018 anges att IVA har genomfört ett pilotprojekt, enligt regeringsbeslut, där elever i årskurs 8 och 9 fått möjlighet att pröva entreprenörskap genom att praktiskt tillämpa entreprenörskap. Projektet genomfördes som en tävling mellan skolklasser. Tillväxtverket anger att inkomna tävlingsbidrag har hållit mycket högre kvalitet än förväntat, och engagemanget från kommuner, skolledning och lärare har varit stort.

Insatser för socialt företagande

Regeringen beslutade i februari 2018 om en samlad strategi för sociala företag. Strategin har som mål att stärka utvecklingen av sociala företag så att dessa bättre kan delta i att lösa utmaningar i samhället samt bidra till att den offentliga sektorn uppmärksammar och använder socialt företagande och sociala företag som värdefulla aktörer i utvecklingen av ett hållbart samhälle. Strategin innehåller fem utvecklingsområden, bl.a. att förtydliga affärsrelationer till eller samarbetet med de offentliga aktörerna samt att stärka företags- och rådgivningskompetensen till de sociala företagen. Övriga tre områden handlar om att se över befintliga finansieringsmöjligheter, att tydliggöra och

mäta effekterna av de sociala företagens verksamhet samt att dela kunskap och sprida goda exempel. Strategin syftar till att samordna insatser från olika politikområden.

Som ett led i arbetet med strategin gav regeringen i februari 2018 Tillväxtverket i uppdrag att bl.a. identifiera och genomföra insatser som bidrar till att stimulera tillväxt hos sociala företag och att stärka utvecklingen av och kunskapen om sociala entreprenörer och sociala företag i hela landet (N2018/00713/FF). En slutrapport av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet senast den 1 mars 2021.

Inom ramen för det nyssnämnda uppdraget ingick även att Tillväxtverket skulle ta fram en långsiktig analys av och plan för det hur befintliga finansieringsstödet kan användas på bästa sätt för att stödja sociala företag, inklusive idéburet företagande. Tillväxtverket överlämnade rapporten Finansieringsvägar för sociala företag till regeringen i december 2018. I rapporten konstaterar myndigheten att när det gäller finansiering finns det ett glapp som särskilt gäller de sociala företag som organiserar sig som ekonomiska eller ideella föreningar. I rapporten finns bl.a. en rekommendation om att etablera en lånefond som är särskilt anpassad för sociala företag i Sverige. Detta eftersom det finns av behov målgruppsanpassade lån såsom mikrolån och garantier. Rapporten och dess förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Tillväxtverket anger i sin årsredovisning för 2019 att myndigheten utifrån rapporten under 2019 har arbetat för att få med de sociala företagens behov av finansieringslösningar i programskrivningen för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf).

I propositionen Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt (prop. 2015/16:110) föreslog regeringen att ett nationellt utvecklingsbolag skulle inrättas. Bolaget ska investera indirekt i företag i utvecklingsfaser genom privat förvaltade fonder. Av propositionen framgår att bolagets val av såddfonder kan inkludera finansiering av fonder av lokal karaktär, men även fonder som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt företagande. Som närmare beskrivs i avsnittet Företagens kapitalförsörjning startade Saminvest AB sin verksamhet 2017.

Tillväxtverket ger stöd till kooperativ utveckling genom ett verksamhetsbidrag till organisationen Coompanion, som ger rådgivning och utbildning för start och utveckling av kooperativa företag.

Utskottets ställningstagande

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Insatser för nyanlända kvinnor
- Övrigt om riktade insatser.

Insatser för nyanlända kvinnor

I motion 2019/20:2677 (M) efterfrågas insatser för att främja nyanlända kvinnors företagande. Utskottet vill här hänvisa till vad som tidigare redogjorts för när det gäller Tillväxtverkets uppdrag om att främja nyanländas och utrikes födda kvinnors företagande. Regeringen har bl.a. gett myndigheten i uppdrag att särskilt främja utrikes födda kvinnors företagande genom mentorskaps- och nätverksinsatser. Tillväxtverket har även regeringens uppdrag att öka kontaktytorna med arbetsmarknaden och stärka nätverkande för utrikes födda kvinnor och då särskilt nyanlända kvinnor. Vidare vill utskottet påminna om att det av Almis ägaranvisning framgår att bolaget ska rikta ett särskilt fokus mot kvinnor och personer med utländsk bakgrund när det gäller rådgivning och finansiering.

Utskottet anser mot bakgrund av det pågående arbetet att riksdagen bör avslå det aktuella motionsyrkandet.

Övrigt om riktade insatser

Insatser för kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund föreslås i motionerna 2019/20:133 (V), 2019/20:1082 (M), 2019/20:1090 (M), 2019/20:1138 (M), 2019/20:1158 (M), 2019/20:1882 (M), 2019/20:2940 (M), 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C). Utskottet anser att det är viktigt att fler vill starta företag och att företagen kan växa och exportera eftersom små och medelstora företag är betydelsefulla jobbskapare som bidrar till Sveriges konkurrenskraft. Det är därför utskottets uppfattning att det är angeläget att fler personer, oavsett kön, etnisk bakgrund eller ålder, startar och driver företag. Utskottet noterar att Tillväxtverket tagit fram en nationell strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor för perioden 2015–2020 med det långsiktiga målet att kvinnor och män, oavsett etnisk bakgrund och ålder, ska kunna ta del av företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor. Utskottet noterar även att bl.a. Almi, Tillväxtverket och Vinnova har fått i uppdrag av regeringen att på olika sätt främja företagande bland kvinnor och personer med utländsk bakgrund.

När det gäller motionerna om att främja kvinnors företagande föreslås bl.a. åtgärder för att öka kvinnors entreprenörskap, att statens insatser för företagande fördelas jämnt mellan kvinnor och män samt att vissa insatser för kvinnors företagande som gjorts tidigare återinförs. Utskottet vill här påminna om att regeringen genom utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering bl.a. gett Tillväxtverket och Vinnova i uppdrag att ha ett jämställdhetsperspektiv i alla beslutsprocesser. Statskontoret konstaterar i sin utvärdering av programmet bl.a. att Vinnova ökat andelen kvinnor som driver Vinnova-finansierade projekt inom området små och medelstora företag samt att Tillväxtverket ökat andelen av sina finansierade projekt som tillämpar jämställdhetsperspektiv i planering, genomförande och uppföljning.

Därtill vill utskottet hänvisa till vad som tidigare angetts om Riksrevisionens granskning av regeringens och Almis arbete med Almis uppdrag om

huruvida kvinnors företagande bidrar till att uppfylla det jämställdhetspolitiska målet om ekonomisk jämställdhet. Riksrevisionens granskning visade bl.a. på att det fanns brister i regeringens styrning och i Almis återrapportering till regeringen. I sin skrivelse anförde regeringen att den avsåg att göra en översyn av Almis uppdragsmål. Regeringen angav att den inom ramen för det arbetet skulle beakta Riksrevisionens rekommendationer om att överväga en omformulering av Almis uppdragsmål med hänsyn till de jämställdhetspolitiska målen, samt om att regeringen borde efterfråga en mer detaljerad redovisning från Almi när det gäller hur verksamheten når kvinnor. I samband med behandlingen av regeringens skrivelse tillkännagav riksdagen till regeringen att den borde vidta åtgärder för att säkerställa en mer detaljerad redovisning från Almi av hur verksamheten når kvinnor (bet. 2019/20:NU6). Utskottet kan notera att regeringen under hösten 2019 inledde en översyn av Almi och att en ny ägaranvisning väntas bli antagen på bolagsstämman våren 2020.

Därutöver föreslås i ett antal motioner insatser för att främja företagande bland personer med utländsk bakgrund. Det gäller bl.a. förslag om att göra en översyn om utrikes födda personers möjlighet att starta och driva företag. Utskottet noterar att Tillväxtverket bedriver ett arbete med att främja företagare med utländsk bakgrund. Arbetet har bl.a. genomförts inom ramen för uppdraget att främja nyanländas företagande i Sverige, som har breddats till att även omfatta personer med utländsk bakgrund utan erfarenhet av svenskt arbetsliv eller med begränsad sådan erfarenhet. Vad gäller detta uppdrag ska Tillväxtverket överlämna en slutrapport till regeringen senast den 31 mars 2020. Därtill har Tillväxtverket bl.a. ett uppdrag av regeringen att främja utrikes födda kvinnors företagande, vilket redogjorts för i det föregående.

För att främja företagande bland unga föreslås i motionerna 2019/20:22 (SD), 2019/20:961 (M), 2019/20:2705 (M) och 2019/20:3235 (SD) bl.a. ökade resurser till Drivhuset och att Drivhuset ska etableras på fler orter, starta-egetlån till unga samt en företagsfond för ungdomar. Utskottet noterar att en organisation som främjar entreprenörskap hos studenter på svenska lärosäten har möjlighet att söka verksamhetsbidrag av Tillväxtverket för att genomföra insatser som ger studenter på samtliga lärosäten och inriktningar möjlighet att utveckla sina förmågor i entreprenörskap. Utskottet kan vidare konstatera att bl.a. Drivhuset beviljats verksamhetsbidrag av Tillväxtverket 2020. Därtill vill utskottet påminna om att regeringen 2018 gav både Skolverket och Tillväxtverket ett uppdrag med syftet att få fler unga att utveckla kunskaper och färdigheter för att vilja och kunna starta företag.

I motionerna 2019/20:2613 (S), 2019/20:2781 (KD) och 2019/20:3289 (S) föreslås bl.a. insatser för kooperativt företagande och att det bör inrättas en investeringsfond för den ideella sektorn. Utskottet noterar att regeringen 2018 beslutade om en strategi för sociala företag med målet att stärka utvecklingen av sociala företag. Utskottet konstaterar att sociala företag kan vara organiserade på många olika sätt, som t.ex. aktiebolag, ekonomisk förening,

kooperativ eller ideell organisation. Som en följd av strategin fick Tillväxtverket i uppdrag att under 2018–2020 bl.a. identifiera och genomföra insatser för att stimulera tillväxten hos sociala företag och stärka kunskapen om sociala entreprenörer och sociala företag i hela landet. Som en del av det nämnda uppdraget överlämnade Tillväxtverket rapporten Finansieringsvägar för sociala företag till regeringen i december 2018. Utskottet noterar att myndigheten i rapporten bl.a. föreslår att det etableras en lånefond som är särskilt anpassad för sociala företag i Sverige och att rapporten för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet konstaterar även att Tillväxtverket under 2019 bl.a. arbetat för att få med de sociala företagens behov av finansieringslösningar i programskrivningen för Eruf. Dessutom kan utskottet påminna om att Saminvest, som startade sin verksamhet 2017, har inlett ett arbete med att investera i olika fonder. Regeringen angav i propositionen (prop. 2015/16:110) inför Saminvests bildande att bolagets val av såddfonder skulle kunna inkludera fonder som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. företag inom den ideella sektorn och socialt företagande. Utskottet konstaterar vidare att Tillväxtverket ger stöd till kooperativ utveckling genom ett verksamhetsbidrag till rådgivarorganisationen Coompanion.

Utskottet anser sammanfattningsvis att de motionsyrkanden som är aktuella här kan avslås av riksdagen med hänvisning till det anförda och avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden.

Företagens kapitalförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika kapitalförsörjningsfrämjande insatser, med hänvisning till det arbete som redan pågår. Jämför reservation 14 (SD), 15 (C), 16 (KD) och 17 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3 anför motionärerna att industriföretag i avfolkningsorter bör få hjälp med att expandera och utveckla sina verksamheter genom riktade satsningar, exempelvis genom kreditgarantier eller särskilda expansionslån.

I kommittémotion 2019/20:393 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) anfördes att den statliga riskkapitalfinansieringen bör prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag. Motionärerna framhåller i yrkande 1 att statens insatser på detta område bör involvera forskningsparker, s.k. science parks, innovationskontor och inkubatormiljöer och styras mot de förkommersiella faserna. Motionärerna påpekar i yrkande 2 även behovet av en marknadskompletterande fond med mycket låga avkastningskrav, dvs. expansionslån, i avfolkningsorter. Syftet med en sådan fond skulle vara att kapital ska kunna riktas mot investeringar i avfolkningskommuner där hög risk gör att bankerna ger

orimliga lånevillkor för exempelvis fastighetsinvesteringar som är kopplade till industriell verksamhet. Motionärerna menar därför att regeringen bör utreda möjligheten att införa en särskild fond för expansionslån. Vidare framförs i yrkande 6 att investeraravdraget syftar till att öka tillgången på riskvilligt kapital i mindre bolag och att det i dag riktar sig enbart till fysiska personer. Motionärerna anser att man bör låta allmänheten använda sig av avdraget för investeringar i riskkapitalfonder som satsar på småföretag för att öka intresset och användandet av avdraget. Motionärerna anser därför att regeringen bör låta Almi bjuda in allmänheten att investera i de företag som Almi avser att investera i, vilket i nästa steg skulle medföra rätt till investeraravdrag.

I motion 2019/20:23 av Dennis Dioukarev (SD) framhålls att en god tillgång på riskkapital skapar förutsättningar för småföretag med hög tillväxtpotential att på sikt växa till medelstora och stora företag. En marknadskompleterande riskkapitalfond skulle enligt motionären gynna innovationsutvecklingen och öka nyföretagsamheten.

I kommittémotion 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) anges att förutsättningarna att få fram kapital för investeringar och nya affärsidéer är alltför ofta bristfälliga. Motionärerna anför i yrkande 3 att det är nödvändigt att hela landet har tillgång till såväl privat lånekapital som det offentliga riskkapitalet. Vidare efterfrågar motionärerna i yrkande 23 att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska verka för att det ska finnas tillgång till statligt riskkapital i hela landet för små och växande företag för att stärka den regionala tillväxten.

I motion 2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 7 framförs att det är viktigt att underlätta för fler företag att starta, växa och anställa. För att möjliggöra utveckling och tillväxt måste företagens kapitalförsörjning underlättas. Motionären efterfrågar därför att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska ge Inlandsinnovation ett uppdrag att återuppta verksamheten och aktivera satsningen på 2 000 miljoner kronor riskvilligt kapital.

I kommittémotion 2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2 efterfrågas ett tillkännagivande om behovet av långsiktiga förutsättningar som stimulerar investeringar i gröna företag i utvecklingsfaser.

I kommittémotion 2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) anges att Sverige har en väl utbyggd sektor för riskkapitalförsörjning för företag, men att den behöver omstruktureras och utvecklas, eftersom tillgången till kapital för företag i tidiga skeden är ett ofta omvittnat problem. Motionärerna anser därför att det statliga riskkapitalet bör utvecklas i syfte att nå företag i en tidig fas. Det statliga kapitalet bör enligt yrkande 16 omstruktureras så att det i högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar. Motionärerna anser enligt yrkande 17 även att det behövs en översyn av de finansieringsmöjligheter som finns i dag när det gäller privatpersoners, företags och andra aktörers möjligheter i att investera i lokal företagsutveckling.

I partimotion 2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) anföras att statligt riskkapital kan i vissa fall behövas för att komplettera det privata kapitalet.

Motionärerna anser att det bör göras med en s.k. fond-i-fond-lösning, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. Vidare anser motionärerna att det är viktigt att stötta företag med stor tillväxtpotential i ett tidigt skede. Motionärerna i yrkande 4 menar att riksdagen bör tillkännage för regeringen att det statliga riskkapitalet måste vara tillgängligt i hela landet så att alla företag i landet ges goda förutsättningar.

I motion 2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) anför motionären att gräsrotsfinansiering kan skapa ett tryggare företagande och ännu fler finansieringsmöjligheter för personer med bra idéer. Vidare är sunda regler en viktig grund för att möjliggöra en hållbar utveckling av gräsrotsfinansieringen och att främja förtroendet för den. Motionären anser att arbetet med att underlätta gräsrotsfinansiering och att anpassa regelverket för att skydda konsumenter behöver påskyndas för att främja nyföretagande. Motionären efterfrågar därför i yrkande 4 ett tillkännagivande till regeringen om att verka för en långsiktig och mer hållbar utveckling av gräsrotsfinansiering som finansieringsform.

Vissa kompletterande uppgifter

Saminvest AB

Saminvest AB är ett helägt statligt bolag som bildades i juli 2016 och startade sin verksamhet 2017. Av ägaranvisningarna för Saminvest framgår att syftet med bolaget är att utveckla och förnya det svenska näringslivet och skapa fler växande företag i hela Sverige genom att bidra till att stimulera utbudet av privat kapital till de delar av kapitalförsörjningskedjan där privat kapital vid tillfället för investeringen inte finns i tillräcklig omfattning, dvs. i tidigare och mer riskfyllda faser. Saminvest förväntas bidra till att utveckla marknaden för riskkapital och ekosystemet för finansiering av innovativa bolag med hög tillväxtpotential i hela landet. Bolaget ska främja hållbar ekonomisk tillväxt och ett jämställt näringsliv. Genom Saminvest investeras offentligt kapital indirekt i företag via s.k. venture capital- och såddfonder tillsammans med privat kapital.

Under 2017 blev även de statliga riskkapitalbolagen Fouriertransform AB och Inlandsinnovation AB dotterbolag till Saminvest. Av ägaranvisningen framgår också att bolaget ska ansvara för en ansvarsfull hantering av nuvarande innehav i Fouriertransform och Inlandsinnovation samt för en ordnad långsiktig avveckling av dessa bolag.

Sedan bolaget bildades har det bl.a. investerat i fonder som är kopplade till inkubatorer i Malmö, Stockholm och Luleå. Bolaget har även investerat i en fond som inriktar sig på tillväxtbolag i tidiga skeden, en s.k. impact-fond som inriktar sig på teknikbolag som vill bidra till att lösa globala samhällsproblem, en life science-fond och en fond för universitetsnära teknikföretag.

Almi Företagspartner AB

Förutom affärsutveckling bedriver Almi Företagspartner AB även låneverksamhet. Verksamheten syftar till att utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Bolaget erbjuder fyra typer av lån: företagslån, mikrolån, innovationslån och exportfinansiering.

Almi Invest är ett dotterbolag till det statliga bolaget Almi Företagspartner AB. Almi Invest riktar sig till tillväxtbolag i tidiga skeden med skalbara affärsidéer och möjlighet till långsiktig värdetillväxt. Almi Invest har en nationell täckning via åtta regionala riskkapitalbolag samt ett nationellt riskkapitalbolag inom grön teknik, green tech.

Almi Invest Green Tech är en riskkapitalfond som riktar sig mot innovativa små och medelstora företag vars produkter och tjänster bidrar till att reducera klimatgaser. Huvudsyftet med fonden är att överbrygga det marknadsgap som finns mellan efterfrågan och tillgång på riskkapitalinvesteringar bland små och medelstora företag inom energi- och miljösektorn som en följd av bl.a. svårbedömda risker och långa kommersialiseringsprocesser.

Tillväxtanalys har granskat Almis låneverksamhet och presenterar sina slutsatser i rapporten Hjälper Almis företagslån företag att växa? (2019:3). Syftet med rapporten har varit att ge beslutsunderlag för att effektivisera och utveckla eller ompröva statens insatser för att främja näringslivets kapitalförsörjning. Tillväxtanalys konstaterar bl.a. att Almis låneverksamhet verkar träffa rätt målgrupp utifrån verksamhetens uppdrag. Vidare ger Almis lån en bestående positiv effekt på företagets nettoomsättning och arbetsproduktiviteten. De företag som får lån från Almi investerar även betydligt mer än kontrollgruppen samma år och även något mer året efter. Dock är inte effekten bestående, eftersom företagets investeringar åren efter är signifikant mindre. Därtill ökar företagen inte antalet anställda mer än kontrollgruppen. Tillväxtanalys har även analyserat effekterna i olika regioner och skillnader mellan etablerade och nyetablerade företag. Analysen visar att Almis låneverksamhet ger störst effekt i företag som är verksamma i storstadskommuner och i tätorter nära en större stad. Almis låneverksamhet leder också till att nyetablerade företag ökar antalet anställda i avlägset belägna tätortskommuner och landsbygdskommuner. Resultaten för nyetablerade företag är dock mer osäkra på grund av företagets volatilitet.

Norrlandsfonden

Norrlandsfonden bedrivs i stiftelseform, där styrelse och revisorer utses av regeringen. Stiftelsen bildades 1961. Av stiftelsens stadgar framgår att Norrlandsfonden ska främja främst små och medelstora företags utveckling i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Norrlandsfonden ska ägna särskild uppmärksamhet åt Norrbottens län och inlandskommunerna. Stiftelsen erbjuder bl.a. lån och garantier.

I budgetpropositionen för 2018 föreslog regeringen att Norrlandsfonden skulle tillskjutas 200 miljoner kronor (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24). Syftet

med åtgärden var att säkra tillgången på marknadskompletterande finansiering för tillväxtkraftiga små och medelstora företag i norra Sverige. Regeringens förslag godkändes av riksdagen (bet. 2017/18:NU1).

Industrifonden

Industrifonden är en stiftelse som bildades av staten 1979. Den drivs affärsmässigt utan externa kapitaltillskott. Stiftelsen ska hålla sitt kapital minst realt intakt. Allt överskott används för nya investeringar.

Industrifondens uppdrag är att främja den industriella tillväxten och utvecklingen i Sverige. Uppdraget utförs genom att koncentrera verksamheten till att på affärsmässiga villkor investera i svenska tillväxtföretag eller i företag med svenskt intresse. Investeringarna görs företrädesvis i tidiga expansionsfaser med hög risk med fokus på marknadsområdena teknisk innovation och livsvetenskap.

Swedish Venture Initiative

Swedish Venture Initiative har ett fond-i-fond-upplägg som finansierar venture capital-fonder med fokus på investeringar i tillväxtföretag i tidiga faser. Syftet med satsningen är att öka antalet nya fondteam på marknaden och tillgängliggöra marknadskompletterande riskkapital för företag som på grund av exempelvis oprövade affärsmodeller har svårt att få tillgång till extern ägarfinansiering. Tillväxtverket har gett Europeiska investeringsfonden (EIF) i uppdrag att genomföra och förvalta fonden. EIF utser privata fondförvaltare som kompletterar fonden med privat finansiering och som i sin tur investerar i tillväxtföretag. Fonden finansieras av Tillväxtverket, Europeiska regionala utvecklingsfonden samt Europeiska investeringsbanken. Fonden kompletteras därutöver med privat finansiering och finansiering från EIF.

Gräsrotsfinansiering

Finansinspektionen lämnade rapporten Gräsrotsfinansiering i Sverige – en kartläggning (dnr 15-17414) till regeringen i december 2015 med anledning av det uppdrag myndigheten fick i juli 2015 (Fi2015/3817). Två slutsatser som Finansinspektionen drog i rapporten var att det finns ett behov av fördjupad analys och att det behöver klargöras vilka befintliga regler som kan omfatta olika former av gräsrotsfinansiering, s.k. crowdfunding.

En särskild utredare fick därefter, i juli 2016, i uppdrag (dir. 2016:70) att bl.a. kartlägga marknaden för plattformar för gräsrotsfinansiering, analysera om det behövs en ny näringsrättslig lagreglering eller om den befintliga lagstiftningen behöver justeras, se över behovet av sanktioner och i förekommande fall utarbeta nödvändiga lagförslag. Uppdraget redovisades slutligen i mars 2018. I betänkandet Gräsrotsfinansiering (SOU 2018:20) föreslås det bl.a. att bestämmelser om gräsrotsfinansiering införs i en ny lag som benämns lagen om viss verksamhet med förmedling av finansiering. Betänkandet har remissbehandlats.

I budgetpropositionen för 2020 anger regeringen att den nationella lagstiftningen behöver ta hänsyn till det förslag på området som för närvarande förhandlas inom EU, där bl.a. frågan om harmonisering eller frivillig lagstiftning ännu inte är avgjord.

Utskottets ställningstagande

En väl fungerande kapitalförsörjning är nödvändig för ett företagsklimat som stöder innovation och hållbar tillväxt i hela landet, och för företagen är tillgången till kapital en förutsättning för start och expansion. Utskottet anser att även om marknaden i hög grad kan tillgodose företagens finansiella behov finns det även marknadsmisslyckanden och finansieringsgap där det är nödvändigt att staten kompletterar marknaden. Utskottet menar att det är viktigt att statens insatser bidrar till att möta de marknadskompletterande behov som finns, särskilt i tidiga utvecklingsskeden.

I motionerna förordas olika insatser för att främja kapitalförsörjningen i Sverige. Motionerna rör bl.a. inriktningen för och strukturen på det statliga riskkapitalet, det statliga riskkapitalets geografiska spridning och möjligheten för allmänheten att investera i företag som Almi avser att investera i. Vidare rör motionerna möjligheterna att investera i lokal företagsutveckling, insatser för gröna företag, expansionslån och gräsrotsfinansiering. Med anledning av dessa motioner vill utskottet framföra följande. Utskottet noterar att Saminvest bildades 2016 för att bl.a. privat kapital att investera i företag tidigare och i mer riskfyllda faser. Bolaget ska även främja hållbar ekonomisk tillväxt och ett jämställt näringsliv. Vidare kan utskottet konstatera att bolaget sedan starten investerat i olika fonder som bl.a. inriktar sig på tillväxtbolag i tidigare skeden, universitetsnära teknikföretag och teknikbolag som vill bidra till att lösa globala samhällsproblem samt företag i såddfas som är verksamma inom digitalisering.

Därtill konstaterar utskottet att Almi bedriver en låneverksamhet som syftar till att utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Utskottet noterar även att Tillväxtanalys granskat Almis låneverksamhet och som redogörs för i det föregående anger Tillväxtanalys bl.a. att Almis lån ger en bestående positiv effekt på företagens nettoomsättning och arbetsproduktivitet. Granskningen visar även att låneverksamheten visserligen ger störst effekt i företag som är verksamma i storstadsområden, men även nyetablerade företag i avlägset belägna tätorts- och landsbygdskommuner ökar antalet anställda. När det gäller Almi Invest har bolaget en nationell täckning och inriktar sig på tillväxtbolag i tidiga skeden. Almi Invest har även ett nationellt riskkapitalbolag som fokuserar på innovativa små och medelstora företag vars produkter och tjänster ska bidra till att reducera klimatgaser.

Därutöver vill utskottet påminna om det arbete som görs genom Swedish Venture Initiative, som med sitt fond-i-fond-upplägg ska öka antalet nya fondteam på marknaden och tillgängliggöra marknadskompletterande riskkapital för företag. Utskottet noterar även att Norrlandsfonden fokuserar på de

fem nordligaste länen och erbjuder finansieringslösningar genom bl.a. lån och garantier till små och medelstora företag. Därtill finns också Industrifonden som främst gör investeringar i tidiga expansionsfaser med hög risk och fokuserar på livsvetenskap och teknisk innovation.

När det gäller gräsrotsfinansiering noterar utskottet vad regeringen framfört i budgetpropositionen för 2020 om att den nationella lagstiftningen behöver ta hänsyn till det förslag på området som för närvarande förhandlas inom EU.

Sammanfattningsvis kan utskottet konstatera att det fortfarande pågår ett arbete för att stärka de statliga finansieringsinsatserna och för att stimulera det privata riskkapitalet. Utskottet anser inte att de förslag till tillkännagivanden som behandlas här i dagsläget skulle effektivisera eller påskynda arbetet inom detta område.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motioner som behandlas här i de berörda delarna.

Särskilda näringsgrenar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör olika näringsgrenar bl.a. med hänvisning till pågående insatser.

Jämför reservation 18 (M, L), 19 (M), 20 (SD), 21 (C) och 22 (KD).

Motionerna

I motion 2019/20:980 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S) framhålls att besöksnäringen är en framtidsbransch och en basnäring med en stor potential för utveckling. Motionärerna vill se insatser för bl.a. infrastruktur, kompetensförsörjning och för att minska företagens administrativa börda. Motionärerna efterfrågar därför ett tillkännagivande till regeringen om att den bör se över behovet av nationellt stöd till besöksnäringen.

I motion 2019/20:2146 av Marianne Pettersson (S) anförs att riksdagen eller myndigheter har beslutat för flera branscher om tydliga regelverk, certifiering eller andra krav för att få verka på marknaden, men att detta inte gäller för begravningsbranschen. Eftersom begravningsbranschen och dess aktörer har en viktig roll i livets slutskede menar motionären att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör överväga att se över hur ett regelverk eller en certifiering kan införas för begravningsbranschen.

I kommittémotion 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 27 framhåller motionärerna behovet av att ta tillvara Sveriges potential att bli ett än mer framgångsrikt turistland. Motionärerna konstaterar att många goda insatser görs i dag av Visit Sweden, Tillväxtverket och Svenska institutet, men att det saknas en sammanhållen strategi för besöksnäringen. Motionärerna

anser att i en sådan strategi bör en statlig aktör få det övergripande ansvaret för besöksnäringen.

I kommittémotion 2019/20:2721 av Jessika Roswall m.fl. (M) framhåller motionärerna att Sverige bör välkomna delningsekonomin och att lagstiftningen behöver anpassas efter dess framväxt. Regelverk som en gång tillkommit med goda intentioner kan i dag vara hämmande för tillväxt. Motionärerna menar i yrkande 1 att regelverken behöver förenklas och anpassas till ett digitaliserat och delande samhälle. Vidare anser motionärerna i yrkande 7 att regeringen bör ta fram en strategi för att upplysa och förmedla kunskap om delningsekonomin. Därtill anförs i motionen yrkande 8 att eftersom alla branscher är olika behöver regelverken utredas separat och utformas utifrån branschspecifika behov.

I kommittémotion 2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) anförs att kulturskapare som driver eget företag lägger grunden för kulturell mångfald och skapar jobb och tillväxt över hela landet. För att möjliggöra för fler kulturskapare att starta och driva företag anser motionärerna i yrkande 4 att det behövs ett starkt upphovsrättsskydd och regelförenklingar för kulturarbetare med eget företag, såsom minskad administration för företag med lägre omsättning och sänkt gräns för aktiekapital. Det bör också undersökas om riktade utbildningar eller liknande är önskvärt inom ramen för de befintliga kultur- och företagärfrämjande insatserna.

I motion 2019/20:1140 av Lars Beckman (M) anges att på landsbygden och i glesbygd är turistnäringen en av de absolut viktigaste näringarna för Sverige. Motionären anser att regeringen bör se över möjligheten att samordna insatserna från det offentliga i respektive län samt samordna de regionala insatserna till en nationell kraftsamling i samarbete med näringslivet och dess branschföreträdare.

I motion 2019/20:1145 av Lars Beckman (M) yrkande 1 anförs att etableringen av serverhallar är en framtidsbransch. För att Sverige ska kunna konkurrera om dessa investeringar bör regeringen underlätta etableringen av datacenter.

I motion 2019/20:1295 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) konstateras att regeringen aviserat en strategi för besöksnäringen. Motionärerna menar i yrkande 2 att ett område som förbisetts är rymdturism, där Sverige har goda förutsättningar. Motionärerna menar därför att rymdturism bör ingå i den nationella strategi för besöksnäringen som ska utarbetas.

I motion 2019/20:1880 av Saila Quicklund (M) framhålls att besöksnäringen är av stor betydelse för hela Sverige. Vidare konstateras att besöksnäringen till stor del består av småföretag, och för att främja näringen är det bl.a. viktigt med regelförenklingar för små och medelstora företag samt marknadsföring via Visit Sweden. Motionären anser att förutsättningarna för svensk turism- och besöksnäring bör stärkas.

I motion 2019/20:2228 av Sten Bergheden (M) pekar motionären på att det bl.a. bör satsas mer på att marknadsföra Sverige som en turistdestination för

att den svenska besöksnäringens positiva utveckling inte ska brytas. Motionären framhåller i yrkande 1 att regeringen bör undersöka möjligheten till en översyn av turistföretagens villkor.

I motion 2019/20:2963 av Edward Riedl (M) anförs att turismen spelar en allt större roll för den lokala utvecklingen och ekonomin, särskilt i landets glesare delar. Motionären efterfrågar åtgärder för att främja turismen i Sverige, vilket exempelvis kan göras genom att uppmuntra utbildning inom turism, genom att från statens sida marknadsföra Sverige som ett turistland samt genom fortsatta regelförenklingar för småföretag inom turistnäringen.

I kommittémotion 2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 lyfter motionärerna fram besöksnäringens betydelse för sysselsättning och tillväxt i hela landet, inklusive landsbygden. Motionärerna menar att det därför är viktigt att främja besöksnäringen genom att bl.a. satsa på en ordentlig infrastruktur, förenklade regelverk och att stimulera till investeringar, utbildning och näringens attraktionskraft utomlands.

I motion 2019/20:859 av Mikael Strandman och Thomas Morell (båda SD) konstateras att en ackrediterad bilverkstad kan efter reparation och kontroll av samtliga brister som noterats vid besiktningstillfället av en personbil intyga direkt till Transportstyrelsen att bristerna är åtgärdade. Men för att en bilverkstad ska bli ackrediterad behöver företaget betala en hög årsavgift till Swedac, och administrationen för återrapporteringen till Transportstyrelsen är betungande. Motionärerna anser därför att regeringen bör undersöka hur man ekonomiskt och administrativt kan underlätta för bilverkstäder att få ackreditering.

I partimotion 2019/20:3106 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5 framhåller motionärerna att besöksnäringen och naturturism kommer att bli allt viktigare för Sveriges landsbygder, men att det behövs reformer och bl.a. omfattande regelförenklingar för att främja denna näring. Exempelvis anser motionärerna att arbetsrätten behöver ändras för att underlätta säsongsanställningar, och kravet på personalligare innebär en orimligt stor administrativ börda för små familjeföretag. Vidare konstateras i motionen att stora naturområden är skyddade av staten, och motionärerna föreslår att dessa områden behöver göras tillgängliga, exempelvis genom att vandringsleder rustas och sköts om.

I kommittémotion 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 9 efterfrågar motionärerna ett tillkännagivande om att besöksnäringen och naturturism bör främjas, bl.a. genom omfattande regelförenklingar.

I motion 2019/20:245 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) anförs att besöksnäringen är viktig för en hållbar tillväxt i hela landet. Besöksnäringen är en växande bransch, men den hämmas av ett antal flaskhalsar som gör att den inte kommer upp i sin fulla potential. För att svensk besöksnäring ska vara långsiktigt konkurrenskraftig efterfrågar motionärerna enligt yrkande 1 en översyn av konkurrenskraften inom besöksnäringen.

I motion 2019/20:246 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) påpekas att turistdestinationers marknadskommunikation delvis finansieras

genom kommunalt och regionalt skattefinansierade insatser, baserade på antalet invånare, vilket ger en konkurrensfördel för storstäderna. Motionärerna framhåller behovet av nya möjligheter till utveckling och finansiering för att främja besöksnäringen i Sverige och föreslår därför att man inför en s.k. bäddpeng. Förslaget om en bäddpeng innebär att en avgift läggs på besöksnäringens utbud av boende som sedan används för att stödja exempelvis lokal och regional marknadsföring, försäljning samt utveckling av reseanledningar och olika produkter.

I motion 2019/20:438 av Sofia Nilsson (C) anges att många turistföretag vill växa, men att de dock upplever olika hinder för att utvecklas och växa såsom krångliga lagar och regler om personalansvar och anställning, brist på lämplig arbetskraft och säsongsbetonad efterfrågan på besöksnäringens varor och tjänster. För att ta vara på näringens vilja att växa och potentialen för framtida sysselsättningsstillväxt är det därför viktigt att komma till rätta med problemen som företagen upplever inom både kompetensförsörjning och regelfrågor. Motionären vill därför att regeringen ska prioritera arbetet med kompetensförsörjning och regelförenklingar för företag inom besöksnäringen och kontinuerligt redovisa hur arbetet fortlöper.

I motion 2019/20:1611 av Per Schöldberg m.fl. (C) anges att den svenska skogen är en resurs som ger ett förnybart byggnadsmaterial som kan motiveras ur såväl ett miljömässigt som ekonomiskt perspektiv när man bygger t.ex. hus, utemiljöer och broar. Den svenska skogen kan tillsammans med universiteten bidra med nya byggnadsmaterial, och motionärerna efterfrågar därför i yrkande 6 ett tillkännagivande till regeringen om att den bör främja en inhemsk träindustri med träförädling i Sverige.

I kommittémotion 2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20 anför motionärerna att Sverige har en stark tradition och kompetens inom alla segment av livsvetenskapsindustrin men att tillflödet av riskkapital i de tidiga skedena har minskat under de senaste årtiondena och därmed hämmat utvecklingen av nya livsvetenskapsföretag. Motionärerna föreslår därför att det ska utredas om en megafond för livsvetenskap kan skapas. Megafonden ska kapitaliseras genom både ägarandelar och obligationer, och den ska göra det möjligt för investerare som traditionellt inte har investerat i tidiga skeden att välja detta investeringsalternativ.

Kommittémotion 2019/20:3342 av Helena Gellerman m.fl. (L) framhålls att i Sverige har politiken och lagstiftningen ännu inte hunnit anpassa sig till delningsekonomin. Motionärerna anser att detta kan riskera att dels skapa ett gap mellan gällande lagstiftning och den allmänna rättsuppfattningen, dels stoppa de fördelar som finns när man kan köpa, sälja, hyra och dela med ett minimum av administration. Motionärerna efterfrågar spelregler som bejaktar delningsekonomin möjligheter och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor. Såldes anser motionärerna i yrkande 6 att regeringen bör göra en översyn av vilka författningsändringar som behövs för att anpassa lagstiftningen till delningsekonomin.

I motion 2019/20:2108 av Maria Nilsson (L) framhåller motionären att mötesindustrin i dag utgör en viktig del av besöksnäringen och att en utveckling av den skulle ge möjligheter till ökade inkomster för företag, ökade skatteintäkter och fler arbetstillfällen. Den svenska mötesindustrin bör därför enligt yrkande 1 kartläggas. Därtill bör regeringen även enligt yrkande 2 arbeta fram en långsiktig nationell strategi för mötesindustrin.

I motion 2019/20:2109 av Maria Nilsson (L) anförs att spelutvecklingsbranschen numera är en basindustri som Sverige behöver värna om och att branschen har goda möjligheter att växa än mer. För att ta fram en politik som möjliggör detta bör regeringen enligt yrkande 1 kartlägga spelutvecklingsbranschen samt enligt yrkande 2 utarbeta en långsiktig nationell strategi.

I motion 2019/20:3311 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) anförs att det finns goda skäl att vara stolt över det svenska modeundret, men samtidigt finns det anledning att vara kritisk till att branschen präglas av köp-och-släng-samhället. För att öka återanvändningen och återvinningen av kläder föreslår motionären att riksdagen tillkännager för regeringen att den bör ta fram en nationell strategi för hållbart mode. Strategin skulle bl.a. innefatta att stimulera delningsekonomin, att skattemässigt fortsätta gynna reparationer och återanvändning samt att stimulera innovation för nya hållbara material och produkter.

Vissa kompletterande uppgifter

Besöksnäringen

Strategi för besöksnäringen

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2020 att den avser att ta fram en strategi för besöksnäringen som ska beskriva hur besöksnäringens och turismens bidrag till en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet kan öka (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24).

Utredningen om besöksnäringen

Regeringen beslutade i oktober 2016 att tillsätta en utredning för en sammanhållen politik för hållbar turism och växande besöksnäring i syfte att ge regeringen underlag för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela Sverige (dir. 2016:83). Den särskilda utredaren (rådsdirektör Britt Bohlin) överlämnade betänkandet Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95) i december 2017. I utredningen konstateras att det finns ett behov av en samlad strategi för och ett samlat genomförande av offentliga och privata insatser. Vidare anser utredningen att regeringen ska föreslå att riksdagen fattar beslut om ett nytt övergripande mål för hållbar turism och växande besöksnäring: att öka besöksnäringens och turismens bidrag till hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet. I utredningen presenteras även åtgärdsförslag på strategiska insatsområden som digitalisering av besöksnäringen, kompe-

tensförsörjning, utveckling, innovation och forskning, tillgänglighet (transporter och digital tillgänglighet), naturturism, kulturturism, måltidsturism, evenemang och stora möten samt företagets villkor. Det föreslås också att delstrategier och delmål formuleras och antas för de tematiska områdena. Betänkandet har remissbehandlats.

Visit Sweden

Kommunikationsbolaget Visit Sweden AB ägs av staten efter att riksdagen bemyndigat regeringen att förvärva Svensk Turism AB:s aktier (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24, bet. 2019/20:NU1). Regeringen anförde i budgetpropositionen för 2020 att regeringen borde ta över ägandet av bolaget för att stärka styrningen och ge möjligheter för staten att finansiera den omställning som krävs för att bolaget framöver ska kunna leverera den samhällsnytta som bolagets verksamhet innebär. I samband med att riksdagen behandlade budgetpropositionen för 2020 godkände riksdagen även att uppdraget till Visit Sweden förtydligades.

Med anledning av att staten tog över Visit Sweden som ensam ägare höll man den 17 januari 2020 en extra bolagsstämma. På den extra bolagsstämman antogs en ändring av bolagsordningen och en ägaranvisning. Av bolagsordningen framgår att uppdraget för Visit Sweden är att genom effektiva kommunikationskanaler marknadsföra Sverige som turistland hos utländska målgrupper och bidra till att öka Sveriges attraktionskraft som besöksmål, på marknadsmässiga villkor och med marknadsmässig avkastning bedriva PR- och marknadsföringsåtgärder avseende enskilda destinationer i Sverige och Sverige som turistland, samt att bedriva därmed förenlig verksamhet. Vidare framgår av ägaranvisningen att bolaget ska etablera ett fristående rådgivande icke-arvoderat forum med representanter utsedda av Svensk Turism vars syfte är att tillvarata besöksnäringens kompetens genom intressentdialog inför marknadsföringen av Sverige.

Tillväxtverkets arbete med turism och besöksnäring

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för turism och besöksnäring. Myndigheten har även ett nationellt ansvar för kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism. Turistfrågorna är en integrerad del av Tillväxtverkets övergripande arbete med näringsutveckling. Myndigheten anordnar och deltar i flera olika typer av nätverk, dialoger och mötesplatser på turismområdet. Tillväxtverket leder t.ex. en strategisk myndighetsgrupp för dialog och samordning av turism- och besöksnäringens frågor där myndigheter och statligt ägda bolag ingår. Myndigheten genomför även aktiviteter tillsammans med organisationer och företag som företräder turistbranschen för att bidra till en ökad dialog mellan olika aktörer och fånga upp utmaningar som finns över landet. Tillväxtverket har ett särskilt ansvar för den officiella inkvarteringsstatistiken och tar fram statistik om svenskars resande och utländska besökare i Sverige.

Regeringen gav i november 2019 Tillväxtverket i uppdrag att i en uppstartsfas stödja uppbyggnaden av en samverkansarena för besöksnäringen (N2019/03018/RTL). Syftet med samverkansarenan är att den ska företräda besöksnäringens intressen, inklusive dess små och medelstora företag, formulera besöksnäringens behov och ha en drivande roll i näringens utveckling. Samverkansarenan ska ägas, drivas och fortsättningsvis finansieras av dessa företag och organisationer. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2021.

Delningsekonomin

Utredning om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande

Regeringen beslutade i december 2019 om att tillsätta en utredning för att se över beskattningen av enskilda näringsidkare (dir. 2019:102). I bakgrunden till kommittédirektivet anges att det av den sakpolitisk överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet framgår att det ska genomföras en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande. Vidare anger regeringen att skattereglerna bör vara så enkla att förstå och tillämpa som möjligt, såväl i en verksamhets uppbyggnadsskede som i ett mer etablerat skede, för att underlätta och främja egenföretagande. Syftet med översynen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva en enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Utredaren ska bl.a. utifrån en analys bedöma lämpligheten av och lämna ett förslag på ett frivilligt system där beskattningen bestäms schablonmässigt baserat på en verksamhets omsättning och som utgör ett alternativ till konventionell inkomstbeskattning för enskilda näringsidkare vars omsättning understiger en viss gräns och som inte har några anställda. Utredaren ska även analysera om en sådan ordning kan främja delningsekonomin utveckling och ekonomins utveckling i allmänhet. Av kommittédirektivet framgår även att utredaren kan vid analysen beakta de kartläggningar som redan genomförts av delningsekonomin, dels av Skatteverket i rapporten Delningsekonomi, dels av Utredningen om användarna i delningsekonomin i betänkandet Delningsekonomi på användarnas villkor. Utredaren ska inom ramen för uppdraget samråda med andra pågående statliga utredningar, myndighetsuppdrag och motsvarande som berör mikroföretags förutsättningar, delningsekonomi och cirkulär ekonomi. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juli 2021.

Tidigare regeringsuppdrag om delningsekonomin

Regeringen har under 2016 och 2017 gett Konkurrensverket respektive Konsumentverket i uppdrag att analysera delningsekonomin. Vidare tillsatte regeringen 2015 en utredning för att kartlägga delningsekonomin. Nedan redogörs kortfattat för dessa. I utskottets betänkande 2018/19:NU7 Näringspolitik finns en närmare redogörelse av dessa regeringsuppdrag om delningsekonomin.

Regeringen gav i maj 2016 Konkurrensverket i uppdrag att utifrån ett konkurrens- och näringspolitiskt perspektiv kartlägga och analysera hur delningsekonomin och e-handeln utvecklas i Sverige (N2016/03446/KSR). I Konkurrensverkets rapport Konkurrens och tillväxt på digitala marknader (2017:2) gör verket bl.a. bedömningen att regelverket i huvudsak är väl anpassat till att hantera potentiella konkurrensproblem, men att det blir en central utmaning för tillsynsmyndigheterna att på ett effektivt sätt bedriva tillsynsverksamhet när affärsmodellerna komplicerar marknadsanalyserna.

Regeringen beslutade även att tillsätta en utredning om att kartlägga den nya delningsekonomin och se över olika användares rättsliga ställning (dir. 2015:136). Utredningen slutredovisade sitt betänkande Delningsekonomi – På användarnas villkor (SOU 2017:26) i april 2017. Det konstateras i utredningen att delningsekonomin ännu befinner sig i ett tidigt skede i Sverige. I första hand förordas i utredningen en fortsatt och fördjupad datainsamling och analys. Utredningen drar också slutsatsen att det krävs trygghetsskapande åtgärder och funktioner för att delningsekonomin ska kunna etableras och växa och föreslår bl.a. att Konsumentverket får i uppdrag att informera och vägleda privatpersoner om vad delningsekonomiska transaktioner innebär.

Till följd av den nyss nämnda utredningen fick Konsumentverket 2018 ett uppdrag om transaktioner inom delningsekonomin och avtal mellan privatpersoner om köp av varor och tjänster (Fi2017/01645/KO, Fi2017/04510/KO). Konsumentverket presenterade i november 2018 rapporten Vår omvärld 2018 – Tema delningsekonomi (rapport 2018:16). I rapporten konstateras bl.a. att det finns en dubbel struktur i fråga om aktörerna och plattformarna där några få växer sig stora medan det stora flertalet fortsätter att vara små. Vidare konstateras att det i dagsläget inte går att avgöra i vilken utsträckning delningsekonomin bidrar till en miljömässigt hållbar konsumtion. I rapporten anføres även att det kan finnas behov av att få mer kunskap om vilka anpassningar av regelverken som krävs för att ge delningsekonomin goda och rättvisa förutsättningar. Bland annat gäller det att hitta en ändamålsenlig reglering på det skatte- och arbetsrättsliga området samt regler för konsumentskydd som inte hämmar tillväxten av delningstjänster samtidigt som det är viktigt att konkurrensen inte snedvrids mellan delningsaktörer och andra aktörer.

Livsvetenskap (life science)

I december 2019 presenterade regeringen en nationell strategi för life science. Regeringen anger att syftet med strategin är att långsiktigt stärka Sverige som livsvetenskapsnation. För att tillgodogöra den potential som finns i sektorn menar regeringen att det krävs ett strategiskt helhetsgrepp med tydliga målsättningar. Vidare anges att det behövs bred samverkan, med tydlighet kring ansvarsförhållanden, för att kunna nå samsyn kring vilka åtgärder som blir nödvändiga för respektive aktör. Strategin baseras på förslag från sektorns aktörer, däribland lärosäten, myndigheter, intresseorganisationer och företag, inklusive samverkansgruppen för livsvetenskap.

Regeringen har prioriterat åtta områden inom vilka förändringar bedöms vara särskilt angelägna: Strukturer för samverkan, Nyttiggörande av hälso- och vårddata för forskning och innovation, Ansvarsfull, säker och etisk policyutveckling, Integrering av forskning och innovation i vården, Välfärdsteknik för ökad självständighet, delaktighet och hälsa, Forskning och infrastruktur, Kompetensförsörjning, talangattraktion och livslångt lärande samt Internationell attraktivitet och konkurrenskraft.

I strategin anger regeringen att Industrifonden är en av två riskkapitalaktörer som specialiserat sig på livsvetenskap. Vidare anges att Saminvest AB tillsammans med en privat aktör har etablerat en riskkapitalfond med fokus på nordiska företag som är verksamma inom livsvetenskap.

Datacenter

Statsrådet Magdalena Andersson besvarade en interpellation från Niklas Wykman (M) i april 2019 (ip. 2018/19:152) om företagsskatter. Statsrådet anförde då att regeringen under flera år har arbetat med att ge datacenterbranschen goda förutsättningar. Efter förslag från regeringen har energiskatten först sänkts för den som förbrukar el i en datorhall, och därefter har definitionen av datorhall utvidgats så att fler datacenter omfattas. Vidare anförde statsrådet att skattesänkningen och utvidgningen inneburit att branschen har en skattemässigt gynnad position.

I budgetpropositionen för 2018 föreslog regeringen att energiskattenedsättningen för elförbrukning i datorhallar skulle utvidgas till att även omfatta mindre datacenter. Förslaget ska enligt regeringen gynna den förväntade expansionen av branschen. Riksdagen godkände förslaget och lagen trädde i kraft den 1 januari 2018 (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FiU1).

Business Sweden driver projektet Data Centers by Sweden. Projektet marknadsför Sverige internationellt och för en dialog med internationella företag om etablering av datacenter i Sverige.

Kulturella och kreativa näringar

I Sveriges export- och investeringsstrategi som regeringen presenterade i december 2019 anges bl.a. att den gemensamma samarbetsstrukturen Team Sweden ska fortsätta att utvecklas. Samarbetet syftar till att stödja näringslivets internationalisering. Inom ramen för Team Sweden finns ett antal tematiska grupper, bl.a. en för de kulturella och kreativa näringarna. I export- och investeringsstrategi anges även att regeringen avser att stärka den svenska närvaron på Nordamerikas västkust för att särskilt bredda och fördjupa kontaktytorna när det gäller it, AI och framtidens teknologier samt stötta svenska små och medelstora företag med kontakter inom bl.a. it-industrin och kulturella och kreativa näringar som dataspel, film och musik.

Tillväxtverket ansvarar i samverkan med andra myndigheter för att utveckla statistik om de kulturella och kreativa näringarna i Sverige. Myndigheten har också bidragit till att skapa paraplyorganisationen Kreativ Sektor som

består av fem branschorganisationer inom dataspel, mode, film och tv, musik samt kommunikation och medier, som tillsammans med Tillväxtverket tog fram en strategistudie med samma namn som organisationen. Vidare har myndigheten lett ett antal studier för att främja näringens utveckling. Tillväxtverket har också tagit fram branschguider för kulturella och kreativa näringar som finns tillgängliga på webbplatsen verksamt.se. Vidare har Visit Sweden utvecklat en kommunikationsplattform för att främja turism till Sverige genom svensk design, arkitektur och svenskt mode.

Det kan även nämnas att regeringen gett Högskolan i Borås uppdraget att etablera den nationella plattformen för hållbart mode och hållbara textilier. Plattformen ska i samarbete med berörda intressenter, från näringsliv, akademi, institut och offentliga organ, uppmuntra och koordinera utbildning, forskning och innovation i syfte att stödja en miljömässigt hållbar utveckling. Ett område i fokus är bl.a. att främja en övergång till cirkulär ekonomi, dvs. modeller som resulterar i ett effektivt kretslopp av material, snarare än linjära processer.

Utskottets ställningstagande

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Åtgärder för delningsekonomin
- Övrigt om särskilda näringsgrenar.

Åtgärder för delningsekonomin

För att ge delningsekonomin möjligheter att växa efterfrågas i motionerna 2019/20:2721 (M) och 2019/20:3342 (L) tillkännagivanden om att regeringen bör ta fram en strategi för och se över vilka författningsändringar som behövs för att anpassa lagstiftningen till delningsekonomin. Vidare framförs att regeringen bör ta fram separata utredningar i berörda branscher för en ansvarsfull anpassning av regelverken. Utskottet delar motionärernas uppfattning om att delningsekonomin har potential att skapa nya arbetstillfällen och att det behövs en genomlysning för att kunna forma insatser för att främja delningsekonomin. Utskottet noterar att regeringen mottagit ett antal utredningar och rapporter om delningsekonomi som refererats i det föregående. Därtill kan utskottet konstatera att regeringen i december 2019 tillsatte en utredning om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande. Utredningen ska bl.a. analysera om förenklade skatteregler för enskilda näringsidkare kan främja delningsekonomin utveckling. Utredningen ska slutredovisa sina slutsatser senast den 1 juli 2021.

Mot denna bakgrund anser utskottet att det i nuläget inte finns något skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad som efterfrågas i de motioner som är aktuella här. Motionerna avstyrks därmed i de berörda delarna.

Övrigt om särskilda näringsgrenar

I ett flertal motioner förordas olika insatser för att främja besöksnäringen. Det gäller motionerna 2019/20:245 (C), 2019/20:246 (C), 2019/20:379 (SD), 2019/20:438 (C), 2019/20:980 (S), 2019/20:1140 (M), 2019/20:1295 (M), 2019/20:1880 (M), 2019/20:2108 (L), 2019/20:2228 (M), 2019/20:2677 (M), 2019/20:2963 (M), 2019/20:3106 (C) och 2019/20:3251 (C). I motionerna efterfrågas bl.a. ett nationellt stöd till besöksnäringen, en översyn av näringens konkurrenskraft, regelförenklingar, kompetensinsatser, bäddpeng, en ansvarig myndighet för besöksnäringen, en strategi för mötesindustrin och att rymdturism bör ingå i den nationella strategin för besöksnäringen. Utskottet vill med anledning av de nämnda motionerna inleda med att framhålla att besöksnäringen utvecklats starkt under hela 2000-talet både när det gäller tillväxt och sysselsättning. Näringsens stora tillväxtpotential ligger i att öka antalet utländska besökare. Vidare skapar näringen många nya arbetstillfällen, och den är särskilt betydelsefull i och med att den även erbjuder jobbomöjligheter för personer som traditionellt kan ha svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Utskottet noterar att regeringen aviserat att den avser att ta fram en strategi för besöksnäringen, som ska beskriva hur besöksnäringens och turismens bidrag till hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet kan öka. Utskottet noterar även att Visit Sweden, efter riksdagens beslut i december 2019, numera är ett helägt statligt bolag. Regeringen motiverade ett helstatligt ägande av bolaget bl.a. med att det ger staten möjlighet att finansiera den omställning som krävs för att bolaget framöver ska kunna leverera den samhällsnytta som bolagets verksamhet innebär. Därtill noterar utskottet att regeringen gett Tillväxtverket i uppdrag att i en uppstartsfas stödja uppbyggnaden av en samverkansarena för besöksnäringen. Syftet med samverkansarenan ska vara att företräda besöksnäringens intresse och ha en drivande utveckling i näringsens utveckling. Utskottet ser mot denna bakgrunden inget behov i dagsläget av att förorda något tillkännagivande på detta område.

I motion 2019/20:1145 (M) efterfrågas ett tillkännagivande om att underlätta etablering av datacenter. Utskottet vill i detta sammanhang påminna om Business Swedens projekt Data Centers by Sweden, som syftar till att främja etablering av datacenter i Sverige. Vidare utvidgades nedsättningen av energiskatten i datorhallar i januari 2018 till att även omfatta mindre datacenter. Utskottet noterar att den sänkta energiskatten gett branschen en skattemässigt gynnad ställning och ser därför inget behov av något tillkännagivande från riksdagen på detta område.

När det gäller motion 2019/20:859 (SD) efterfrågas ett tillkännagivande om att ekonomiskt och administrativt underlätta för bilverkstäder att få ackreditering. Utskottet noterar att Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) ansvarar för ackrediteringen av bilverkstäder. Swedac är en av de 19 myndigheter som regeringen har gett i uppdrag att bl.a. öka servicen till och minska handläggningstiderna för företagen. Uppdraget följs årligen upp av Tillväxtverket, som också ska föreslå vidare insatser för stöd och råd till de berörda myndigheterna för att utveckla arbetet. Utskottet ser därmed i

dagsläget inte något skäl för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen med anledning av det som föreslås i motionen.

I motion 2019/20:2146 (S) förordas ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att se över hur regelverk eller certifiering kan införas för begravningsbranschen. Utskottet konstaterar att det finns auktoriserade begravningsbyråer och att det även finns en generell möjlighet att ta del av tidigare kunders omdömen om olika typer av företag. Utskottet ser därmed inte något behov av ett tillkännagivande på detta område.

När det gäller motion 2019/20:3335 (KD) förordas ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att skapa en megafond för livsvetenskaper. Utskottet vill här påminna om vad som tidigare anförts om att Saminvest investerat i en life-science-fond och att Industrifonden företrädesvis investerar i tidiga expansionsfaser med hög risk med fokus på bl.a. livsvetenskap. Därtill noterar utskottet att regeringen i december 2019 presenterade en strategi för livsvetenskap, som har syfte att stärka Sverige som livsvetenskapsnation. Utskottet ser därmed ingen anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen på detta område.

I motionerna 2019/20:2109 (L), 2019/20:3048 (M) och 2019/20:3311 (MP) föreslås tillkännagivanden som på olika sätt handlar om att främja de kulturella och kreativa näringarna. Utskottet vill här påminna om vad som redogjorts för i det föregående om de åtgärder som vidtagits inom ramen för exportstrategin för att bl.a. stödja de kulturella och kreativa näringarnas internationalisering samt om Tillväxtverkets och Visit Swedens arbete för att främja denna näring. Utskottet ser mot bakgrund av dessa insatser ingen anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen på detta område. När det gäller motion 2019/20:3311 (MP) där det föreslås att regeringen ska ta fram en strategi för hållbart mode vill utskottet påminna om att regeringen gett Högskolan i Borås i uppdrag att etablera en plattform för hållbart mode och hållbara textilier. Utskottet anser även i detta fall att riksdagen inte bör rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad motionären föreslår här.

I motion 2019/20:1611 (C) förordas ett tillkännagivande om att främja en inhemsk träindustri med träförädling. I likhet med förra året konstaterar utskottet att ett mål i det nationella skogsprogrammet är att svensk skogsnäring ska vara världsledande när det gäller att skapa och tillvarata innovationer, att hållbart producera förädlad skogsråvara för en växande bioekonomi samt att tillgodose efterfrågan på hållbara, fossilfria varor och tjänster på globala marknader och att insatserna på detta område behöver inriktas på bl.a. att stimulera ett ökat industriellt träbyggande. Motionen kan med hänvisning till detta avslås av riksdagen.

Sammanfattningsvis avstyrks samtliga motionsyrkanden som är aktuella här.

Reservationer

1. Innovationstävlingar, punkt 1 (M, C, KD)

av Camilla Brodin (KD), Peter Helander (C), Per Schöldberg (C), Lotta Finstorp (M), Mattias Karlsson i Luleå (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 26,
2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 11 och
2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 45.

Ställningstagande

Sverige har goda förutsättningar att leverera de hållbara och gröna innovationer som världen nu efterfrågar för att nå Parisavtalets mål och en ökad cirkulär ekonomi. Men det behövs även vidare insatser för att öka Sveriges attraktivitet som innovationsland, och vi anser att offentligt utlysta innovationstävlingar bör vara en sådan insats. Tävlingarna skulle ha sin grund i att det offentliga utlyser en prissumma till det första företaget eller den första organisationen som lyckas med en viss innovation. Vi anser att detta skulle lämpa sig särskilt väl inom områden som i dag kan vara svåra för marknaden att hitta tydliga drivkrafter att teknikutveckla.

I enlighet med vad som framförs i motionerna 2019/20:3107 (C), 2019/20:3258 (C) och 2019/20:3264 (C) anser vi därför att riksdagen bör uppmana regeringen att utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft. Därmed tillstyrks de nämnda motionerna i de berörda delarna.

2. Utvärdering av företagsstöden, punkt 2 (M, SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Lotta Finstorp (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Maria Stockhaus (M) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:2676 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 4 och

2019/20:2677 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 12 och
bifaller delvis motion

2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Det har under flera års tid påvisats brister i systemet med företagsstöd. Samordningen är svag, stöden är uppdelade på många myndigheter som ofta arbetar mot samma målgrupper, och målet med stöden är ofta oklara. För att stöden ska vara motiverade krävs också att det går att bedöma effekterna bättre än i dag. Vi anser därför i likhet med vad som framförs i motionerna 2019/20:2676 (M) och 2019/20:2677 (M) att de olika företagsstöden behöver renodlas, förtydligas och utvärderas. Stöden bör utvärderas utifrån samhällsnytta, och stöd som inte bidrar till samhällsnytta bör avvecklas. De stödgivande myndigheterna bör formulera mål för sina program som är tydligt definierade, avgränsade och uppföljningsbara. Myndigheterna bör vidare i samband med att de utarbetar sina program planera för att programmen ska kunna utvärderas. Eftersom resurserna ska användas effektivt bör stödets effekt även prövas mot den beräknade effekten av andra åtgärder med motsvarande syfte såsom sänkta ägarskatter och sänkt bolagsskatt.

Vi anser att riksdagen bör ställa sig bakom det anförda och tillkännage detta för regeringen. Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:2676 (M) och 2019/20:2677 (M) i de berörda delarna. Det ovan anförda överensstämmer till viss del med vad som anförs i motion 2019/20:3115 (M) om att dagens stöd till entreprenörer bör reformeras, och därför tillstyrks motionen delvis i den aktuella delen.

3. Översyn av innovationssystemet, punkt 3 (SD, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 19.

Ställningstagande

Sverige är ett av världens bästa länder på innovation men är tyvärr inte lika fullt framgångsrikt på att kommersialisera dessa innovationer. Hela kedjan av aktörer inom det svenska innovationssystemet kan säkert motivera sin existens och påvisa ett gott arbete, men detta till trots startas och drivs företag utan kontakt med eller stöd från innovationssystemets aktörer. Vidare omsätter innovationssystemet mycket offentliga medel. Vi anser därför att det behövs en översyn av hela innovationssystemet och alla dess aktörer för att tydliggöra systemets nytta. Översynen bör inkludera hela processkedjan från uppfinnarstadiet, företagsrådgivning, forskning och utveckling, inkubatorverksamhet och fram till finansiering och kommersialisering av produkter och tjänster. Översynen bör även belysa alla aktörer, på alla nivåer, med syftet att göra systemet lättillgängligt, begripligt och adekvat.

Det är således vår uppfattning att riksdagen bör uppmana regeringen att göra en översyn av innovationssystemet för att tydliggöra dess nytta. Därmed tillstyrker vi motion 2019/20:3335 (KD) i den berörda delen.

4. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (M)

av Lotta Finstorp (M), Mattias Karlsson i Luleå (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 10,
2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 24 och 25,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8 och
2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29 och
avslår motionerna
2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1,
2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 25,
2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD),
2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2,
2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2019/20:441 av Fredrik Christensson (C),
2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M) yrkande 1,
 2019/20:1142 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1151 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1155 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
 2019/20:1294 av Anders Hansson (M),
 2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkandena 1 och 2,
 2019/20:1669 av Sten Bergheden (M),
 2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
 2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 1,
 2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
 2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 17, 18, 22 och 33,
 2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1,
 2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 12,
 2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 44,
 2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 15 samt
 2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige har på många sätt bra villkor för företagande och har under lång tid haft en konkurrenskraft i internationell toppklass. Framgångar bottnar i goda grundläggande villkor såsom väl fungerande institutioner, förhållandevis enkla regelverk och en välutbildad befolkning. Sveriges relativa försprång utmanas dock i takt med att fler länder utvecklas allt snabbare. För att möta den internationella konkurrensen menar vi att det måste bli enklare att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige. Entreprenörer måste ges förutsättningar att vilja och våga satsa på sina idéer. För att ta vara på den nya teknikens möjligheter och utveckla Sveriges internationella konkurrenskraft behövs en sammanhållen och offensiv digitaliseringspolitik. Vidare är tillgången till väl fungerande transporter och infrastruktur en förutsättning för både företagande och tillväxt – det gäller särskilt för ett glest befolkat land med stora avstånd som Sverige. Därtill anser vi att villkoren för företagets investeringar behöver förbättras och skatterna på arbete minska. Insatser för att fler investeringar ska hamna i Sverige behöver också genomföras.

För att främja Sveriges konkurrenskraft ser vi även att det finns anledning att ifrågasätta delar av den nuvarande linjen inom innovationspolitiken. Detta gäller t.ex. finansieringen av svensk industriforskning, som i huvudsak är uppdelad mellan staten och företagen, där statens forskningsresurser finansierar grundforskning och företagen finansierar den tillämpade forskningen och utvecklingen. Den uppdelningen är rimlig eftersom företagen förväntas ha ett ekonomiskt intresse av att utveckla sina egna processer och produkter. När det gäller omställning till en utsläppsfri basindustri görs dock inte omställningen

enbart för att få en bättre affärsmodell, utan omställningen kommer att medföra stora risker för bolagens lönsamhet och konkurrenskraft. Rätt hanterat, och om resten av världen ställer om i tid, kommer det självklart att vara en fördel att ha en fossilfri produktion, men några sådana garantier finns inte. Med tanke på att man från politiskt håll har satt upp mycket ambitiösa mål för utsläppsminskningarna har politiken också ett ansvar för att underlätta för de olika aktörerna att nå dem. Vi anser därför i enlighet med vad som förordas i motion 2019/20:2659 (M) att staten i nästa forskningsproposition bör styra forskningsmedel tydligare mot projekt som kan främja basindustrins övergång till fossilfri produktion. Det handlar om att samla olika forskningsresurser runt ett gemensamt problem och se till att det finns möjligheter att genomföra förändring. Till viss del har Vinnovas arbete redan i dag detta som utgångspunkt, dock utan ett tydligt fokus på basindustrin. Vi ser att en bättre ansvarsfördelning mellan staten, industrin och akademien är avgörande för att lyckas. Vidare finns det ett antal frågor, exempelvis med hänsyn till statsstödsreglerna, som kommer att behöva lösas på EU-nivå eftersom det t.ex. är svårt att ge stöd till demonstrations- och testanläggningar om de har för nära koppling till enskilda branscher eller företag. Vi anser därför att riksdagen bör ställa sig bakom det som vi här har anfört om forskning och innovationer som kan främja basindustrins övergång till fossilfri produktion.

Vi vill även framhålla att den bästa nya tekniken behöver testas och att många nya idéer uppstår i samband med praktiska experiment. Att se över regelverk och lagar är därför en nödvändighet för att åstadkomma ett mer tillåtande, öppet och innovativt klimat. Samtidigt kommer man aldrig att kunna skapa optimala testmiljöer som omfattar hela samhället. En del projekt är till sin natur bättre lämpade i mindre och avgränsade miljöer. I enlighet med vad som framförs i motionerna 2019/20:2718 (M) och 2019/20:2831 (M) anser vi att det därför bör bli enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser genom ett förenklat och standardiserat regelverk. Vi menar att det bör vara möjligt att, inom ramen för vissa avgränsade områden eller platser, utföra tester i kontrollerade miljöer i större utsträckning än i dag. Vidare bör det finnas enkla, förutsägbara, teknikneutrala och standardiserade förfaranden för att ansöka om att få genomföra testbäddar. Regioner, kommuner, stadsdelar och andra avgränsade områden ska, där så är lämpligt och under ordnade former, kunna undantas från en del lagar och regler i syfte att testa, dokumentera och forska på nya innovativa lösningar. Vidare bör lagar och regler utformas och offentliga myndigheter agera för att underlätta och skapa förutsättningar för detta. Testbäddarna behöver inte begränsas till just digitala lösningar, men intentionen bör främst vara att finna nya tekniska lösningar inom exempelvis finansteknologi (fintech), transporter, elanvändning, energieffektivisering, miljöteknik eller uppkoppling. I likhet med vad som anförs i motion 2019/20:2718 (M) är det även vår mening att regeringen bör uppdraga åt Vinnova att vara ansvarig myndighet och samordna nationella testbäddar. Riksdagen bör ställa sig bakom det som här har anförts om testbäddar och tillkännage det för regeringen.

Vi har i det föregående ställt oss bakom förslaget om att riksdagen bör uppmana regeringen att utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft. Vi vill till detta även tillägga att det är vår uppfattning, i likhet med vad som framförs i motion 2019/20:3355 (M), att regeringen också bör uppdraga åt Vinnova att genomföra innovationstävlingar i syfte att utveckla och införa nya tekniska lösningar som förbättrar boendekvaliteten.

Slutligen vill vi uppmärksamma de särskilda regler om offentlig säljverksamhet som infördes i konkurrenslagen 2010 för att förhindra osund konkurrens från den offentliga sektorn gentemot näringslivet. Vi anser, i likhet med vad som anförs i motion 2019/20:2677 (M), att det är hög tid att dessa regler utvärderas och vid behov ändras för att säkerställa att osund konkurrens inte råder. Riksdagen bör därför tydliggöra för regeringen att den bör utvärdera nyss nämnda regelverk.

Därmed tillstryks motionerna 2019/20:2659 (M), 2019/20:2677 (M), 2019/20:2718 (M), 2019/20:2831 (M) och 2019/20:3355 (M) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

5. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD),
 2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,
 2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
 2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
 2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och
 2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 5 och
 avslår motionerna
 2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1,
 2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 25,
 2019/20:441 av Fredrik Christensson (C),
 2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) yrkande 1,
 2019/20:1142 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1151 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1155 av Lars Beckman (M),

2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2019/20:1294 av Anders Hansson (M),
2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:1669 av Sten Bergheden (M),
2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 1,
2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 10,
2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 24 och 25,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,
2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 17, 18, 22 och 33,
2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1,
2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 12,
2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 44,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 15,
2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29 och
2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi förordar en marknadsliberal och handelsinriktad politik. Det är för oss prioriterat att skapa ett gott näringslivsklimat för att både nya och gamla företag ska kunna verka och växa och för att Sveriges anor som en innovationsdriven nation ska kunna fortleva. Det är entreprenörer som skapar nya affärsmöjligheter och som lägger grunden för nya innovativa företag. Vi vill se tydliga och långsiktiga spelregler för hela näringslivet, för såväl stora som små företag, och det är angeläget att företag ges möjligheter att verka på en marknad med tydliga ramverk och utan onödigt regelkrångel. Vi menar att det är så Sveriges framtida välstånd byggs. De flesta nya arbetstillfällena skapas i växande små företag, och det är dessa företag som har stått för en stor del av sysselsättningstillväxten under tidigare högkonjunkturer. Småföretag har alltså en nyckelroll för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Det är vår uppfattning att näringspolitiken därför bör inriktas på att ta bort de hinder som finns för att få fler små företag att starta och växa. Vidare förordar vi generella satsningar på små och medelstora företag, vilket kommer att gynna alla branscher och företagare. Riksdagen bör således i likhet med vad som föreslås i motion 2019/20:369 (SD) tydliggöra för regeringen med vilken inriktning näringspolitiken ska bedrivas.

Vidare vill vi framhålla att ökad handel stärker Sveriges konkurrenskraft. Sveriges mål bör vara att öka marknadsandelarna, tillväxten och vinstmarginalerna för svenska bolag och att detta sker i reella termer med jämförbara länder. Men för att denna potential ska kunna tillvaratas behövs det att man identifierar ytterligare konkurrensfördelar för svenska företag. Vi anser därför

att det behövs en total översyn för att identifiera de svenska företagens konkurrensfördelar och onödiga konkurrensnackdelar som uppkommit till följd av politiska beslut. I enlighet med vad som anförs i motion 2018/19:165 (SD) anser vi att det behövs en övergripande konkurrensöversyn. Även detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Den tillverkande industrin är motorn i svensk ekonomi och har en viktig roll att spela för nationens välbefinnande. Vi vill i likhet med vad som föreslås i motion 2019/20:387 (SD) att det tillsätts en industrikommission för att bereda förslag som gynnar den svenska industrins konkurrenskraft. Vi anser att samtliga partier i riksdagen bör ingå i en sådan industrikommission. Representerarna för partierna ska tillsammans med sakkunniga från både industrin och akademien arbeta fram en industristrategi som genomlyser industrins utmaningar både på djupet och på bredden. Kopplat till förslaget om en industrikommission ser vi ett antal punkter som vi menar bör ingå i kommittédirektiven. Det gäller bl.a. nödvändiga revideringar av energiöverenskomsten, där målsättningen bör vara att totalkostnaden för energi ska hållas låg och utgöra en komparativ fördel för svensk industri. Vidare ser vi behov av ett systematiserat arbete för att förenkla reglerna mellan staten och näringslivet. Även frågor som rör prioritering av olika trafikinfrastrukturprojekt samt kompetensförsörjning och utbildning bör ges ett särskilt utrymme i industrikommissionens arbete. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att tillsätta en industrikommission med den inriktning som har angetts ovan.

När det gäller stålindustrin är exporten av förädlade metaller betydande för svensk ekonomi. Den viktigaste varugruppen i detta sammanhang är alljämt stålprodukter, men för att företagen även framöver ska kunna vara konkurrenskraftiga gäller dock att de ligger i framkant när det gäller bl.a. forskning och innovation. Svensk stålindustri har en hög innovationskraft, vilket inte minst Hybrit-projektet är ett exempel på. En fullskalig svensk stålproduktion med den teknik som används i dag i experimentell skala skulle kunna reducera både de svenska och de globala koldioxidutsläppen. Vi anser därför, i likhet med vad som anförs i motion 2019/20:372 (SD), att det offentliga genomriktade och ökade forskningsmedel till denna basnärliga forskning och utveckling kan bidra till inhemska tekniska landvinningar som kan komma att bli en viktig exportvara jämte stålet. Målet för en sådan satsning bör vara att svensk stålindustri ska få en världsledande position inom forskning och utveckling. Riksdagen bör tillkännage för regeringen vad som här anförs om forskning och utveckling inom stålindustrin.

Det senaste decenniet har det funnits indikationer på att en del företagsforskning lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. I enlighet med vad som anförs i motion 2019/20:620 (SD) menar vi att detta är en allvarlig signal om att förutsättningarna för forskning inom företagsvärlden inte är de bästa. Vi anser därför att skattenivåerna för att gynna inhemska företagsforskning behöver ses över och regelverket justeras för att stimulera inhemska företagsforskning. Vidare behöver förutsättningarna ses över och förbättras för enskilda forskare som inte är knutna till något lärosäte eller företag. Enskilda

forskare bör kunna få både ekonomiskt och administrativt stöd vid de institutioner som finns för dessa ändamål, t.ex. Vinnova. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att den bör utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning och förutsättningarna för fria forskare.

Vi vill i detta sammanhang även påminna om att den teknologiska utvecklingen i dag är väsentligt annorlunda än vad den har varit historiskt. Det som skiljer nutidens teknologiska utveckling från tidigare är att den är exponentiell. Det är framför allt informationsbaserade teknologier som är exponentiella, och allteftersom fler teknologier blir informationsbaserade får de en exponentiell utvecklingstakt. Några teknologiska områden som benämns som exponentiella är t.ex. bioinformatik, datateknologi, artificiell intelligens, robotteknologi, nanomaterial och nanoteknologi. Dessa områden kan besitta en potential att tillgodose människors behov av bl.a. hälsosam mat, rent vatten, energi och medicin samt har en kumulativ verkan, dvs. när framsteg görs inom en teknologi påverkar det potentialen hos andra teknologier. Av denna anledning anser vi att det är relevant att förhålla sig till dessa teknologier som helhet och inte enbart som självständiga teknologiområden. I likhet med vad som framförs i motion 2019/20:382 (SD) anser vi således att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den ska inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift ska vara att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden för att Sverige ska kunna ligga i framkant inom dessa områden.

Sverige behöver därtill fler företag för att klara framtidens utmaningar. Förutom insatser för att förbättra företagsklimatet i allmänhet bör staten ta initiativ till andra insatser för att fler ska starta företag. I Sverige finns sedan länge möjligheten att få stöd till start av näringsverksamhet, även kallat starta-eget-bidrag, genom program som hanteras av Arbetsförmedlingen. För att få delta i dessa program krävs dock att man är arbetslös och uppfyller något av ett antal förutbestämda kriterier. Vi menar dock att de som har störst förutsättningar att starta och driva framtidens innovativa och högteknologiska företag förmodligen inte återfinns i kategorin arbetssökande, utan att dessa entreprenörer i de allra flesta fall bygger upp sina företag genom andra vägar. Steget kan emellertid vara stort från att lämna en trygg anställning till att försöka driva ett eget företag. Detta leder till att samhället riskerar att gå miste om företag som skulle kunna få ekonomin och arbetsmarknaden att växa. I enlighet med vad som föreslås i motion 2019/20:377 (SD) förordar vi därför att regeringen initierar ett program för starta-eget-bidrag för yrkesverksamma. Med ett sådant bidrag menar vi att fler skulle våga ta steget att starta företag. Bidraget ska omgärdas av likvärdiga krav som i dag ställs av Arbetsförmedlingen, och för att få delta i programmet ska höga krav ställas på bl.a. affärsidén. Programmet bör administreras på myndighetsnivå, t.ex. av Tillväxtverket. Riksdagen bör tillkännage för regeringen vad som här anförts om ett starta-eget-bidrag för anställda.

Därmed tillstryks motionerna 2019/20:369 (SD), 2019/20:372 (SD), 2019/20:377 (SD), 2019/20:382 (SD), 2019/20:387 (SD), 2019/20:394 (SD)

och 2019/20:620 (SD) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

6. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (C)

av Peter Helander (C) och Per Schöldberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

- 2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 17, 18, 22 och 33,
 2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1,
 2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 12 och
 2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 44 och
 avslår motionerna
 2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1,
 2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 25,
 2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD),
 2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,
 2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
 2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
 2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
 2019/20:441 av Fredrik Christensson (C),
 2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 5,
 2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M)
 yrkande 1,
 2019/20:1142 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1151 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1155 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
 2019/20:1294 av Anders Hansson (M),
 2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkandena 1 och 2,
 2019/20:1669 av Sten Bergheden (M),
 2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
 2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 1,
 2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12,
 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 10,
 2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 24 och 25,
 2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,
 2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 15,
2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29 och
2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige är ett av världens rikaste, mest jämställda och klimateffektivaste länder. Ändå står Sverige just nu inför stora utmaningar. Sverige präglas sedan länge av en social klyvning som går mellan människor och platser – mellan de med utbildning, språkkunskaper och yrkeserfarenhet och de som inte har ett jobb. Klyvningen gäller såväl välmående och företagsamma orter som utsatta för- och bruksorter. I enlighet med vad som framhålls i motion 2019/20:3251 (C) menar vi att lösningen på detta problem inte består av mer statliga bidrag och regleringar, utan att det behövs riktiga jobb, varaktigt tillväxt, fler dynamiska företag, högkvalitativa utbildningar och efterfrågade färdigheter. Vidare behöver regioner och kommuner tillräckliga förutsättningar för att kunna växa. Samtidigt är det för oss tydligt att Sverige har fantastiska möjligheter. I hela landet omvandlas idéer till små och växande företag som skapar jobb. Många av Sveriges mest dynamiska orter finns utanför storstadsområdena och visar att med rätt förutsättningar kan hela Sverige växa och bli en vinnare i framtidens ekonomi. För att denna utveckling ska fortsätta och sprida sig till fler regioner krävs dock reformer. Sverige behöver kontinuerligt flytta fram sin position för att förbli ett rikt land i en intensiv global konkurrens, och klimatet behöver bli bättre för de entreprenörer som ska omvandla nya idéer till nya företag. Skatter och regler behöver premiera en långsiktigt hållbar tillväxt, och vi anser därför att det bör bli billigare att anställa och att skattebördan på sikt bör skiftas från arbete till miljöförstöring och konsumtion. Digitaliseringen av samhället förstärker en trend mot både globala nätverk och decentraliserade strukturer där växande småföretag blir alltmer avgörande för konkurrenskraften. Nya jobb skapas när startup-företag växer och blir större, och därför måste politiken fokusera på att underlätta denna resa för nya företag. Skattereglerna och trygghetssystemen behöver anpassas till småskaligt företagande med genomgripande regelförenklingar och reformer av skattesystemet. Vi anser också att tjänster, exempelvis inom besöksnäringen och välfärden, måste ges förutsättningar att växa och utvecklas eftersom de i många fall erbjuder värdefulla jobb för bl.a. ungdomar och nyanlända. Därtill behöver politiken verka för fler vardagsnära innovationer inom vård och omsorg. Det vi anför ovan om dels klimatet för entreprenörer, dels att främja snabb utveckling, innovation och bibehålla konkurrenskraft, dels förutsättningarna för människonära tjänster, dels innovationer inom vård och omsorg bör riksdagen tillkännage för regeringen.

När det gäller Sveriges välfärdsutveckling har den i mångt och mycket sin grund i växande basindustrier. Basindustrier har historiskt skapat och fortsätter att skapa exportintäkter och arbetstillfällen runt om i landet, inte minst i de mindre tätbefolkade delarna av landet där behovet av arbetstillfällen är som

störst. De svenska basindustrierna är effektiva och ligger i framkant när det gäller t.ex. hållbarhet. Tyvärr hämmas basindustrierna i sin ambition att växa. Bland annat möter de svårigheter med att rekrytera personer med nödvändig kompetens, eftersom för få utbildas med de tekniska färdigheter som efterfrågas. Samtidigt gör processen med miljötillstånd och byggtillstånd att det är dyrt och tidskrävande att starta nya produktionsanläggningar. I enlighet med vad som anförs i motion 2019/20:3252 (C) menar vi därför att riksdagen bör uppmana regeringen att kartlägga de hinder som finns för Sveriges basindustrier i syfte att kunna möta dessa.

Sverige har en tradition av innovativa människor och företag, en välutbildad befolkning och en stor trovärdighet inom grön teknik. När svenska företag skapar och exporterar framtidens tekniker ger det inte bara fler jobb och företag i Sverige, utan det levererar också klimatnytta som går långt bortom Sveriges 0,2 procent av världens utsläpp. Vi menar i likhet med vad som anförs i motionerna 2019/20:3107 (C), 2019/20:3258 (C) och 2019/20:3264 (C) att Sverige bör sträva efter att bli ett centrum för innovationer på klimatområdet och när det gäller grön teknik. För att skapa de rätta förutsättningarna för detta behöver bl.a. investeringar i klimateffektiv teknik underlättas. Det offentliga behöver även ta ett större ansvar för innovativa upphandlingar, och exportfrämjandet behöver fokusera på klimatsmarta produkter och tjänster.

Riksdagen bör uppmana regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad som här anförs om klimatinnovationer.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:3107 (C), 2019/20:3251 (C), 2019/20:3252 (C), 2019/20:3258 (C) och 2019/20:3264 (C) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstryks.

7. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (V)

av Jessica Wetterling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1 och
2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 25 och
avslår motionerna
2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD),
2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2,
2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2019/20:441 av Fredrik Christensson (C),
2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) yrkande 1,
2019/20:1142 av Lars Beckman (M),
2019/20:1151 av Lars Beckman (M),
2019/20:1155 av Lars Beckman (M),
2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2019/20:1294 av Anders Hansson (M),
2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:1669 av Sten Bergheden (M),
2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 1,
2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 10,
2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 24 och 25,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,
2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 17, 18, 22 och 33,
2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1,
2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 12,
2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 44,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 15,
2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29 och
2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag menar att politiken måste sträva efter att nå målet om full sysselsättning. Jobb skapas när innovationer och nytänkande omsätts i nya produkter och tjänster, inte genom att företag konkurrerar med lägre löner och sämre villkor. Det är därför viktigt att skapa långsiktighet och goda förutsättningar för tillväxt för de små och medelstora företagen, men också trygghet för den enskilda företagaren och för anställda. På så sätt kan Sverige stå starkt, nå målet om full sysselsättning och utvecklas som en kunskapsdriven nation.

Jag kan dock konstatera att Sverige i jämförelse med många andra länder har en något lägre andel små företag. Samtidigt är det främst i de små företagen som jobb skapas, och det är därför genom dessa företagare möjligheten till full sysselsättning finns. Det är även oftast de små företagen som står för de nyskapande lösningarna. Men småföretagare stöter också på problem, och det är min uppfattning att staten i dessa fall borde ta ett större ansvar för att motverka dessa problem. I vissa fall kan dessa företagare med sina nyskapande lösningar bli överkörda av större företag som ignorerar småföretagarens

rättigheter. Små och medelstora företag har även en mycket liten del av den forskning och utveckling som utförs i Sverige i dag. Det betyder att alla de produkter, system, processer och andra tjänster som t.ex. företag inom hållbar utveckling tillhandahåller hamnar på efterkälken när väl forskningen går över till ett kommersiellt företag. Det finns även exempel på hur dessa företag köps upp av utländska investerare, vilket riskerar leda till att arbetstillfällena hamnar utanför Sverige. Ytterligare ett problem som småföretagare möter är finansiering, och en viktig uppgift för staten är att finnas där det privata kapitalet inte har tillräckligt med uthållighet. En sådan viktig uppgift för staten är exempelvis långsiktig såddfinansiering, som innebär att en investerare träder in med kapital och kompetens i det allra första skedet av en företagsstart när osäkerheten om framtida vinster fortfarande är stor. Mot denna bakgrund och för att möta småföretagarnas utmaningar och stötta deras utveckling anser jag i enlighet med vad som framförs i motion 2019/20:133 (V) att riksdagen bör uppmana regeringen att ta fram ett sammanhållet åtgärdsprogram för små företag.

Vidare vill jag här lyfta att regeringen 2018 gav Vinnova i uppdrag att etablera en innovationsscout för innovationssamarbete i Israel. Myndigheten öppnade sedermera ett kontor i Tel Aviv 2018. Att regeringen väljer ut Israel som ett intressant land för affärssamarbeten inom forskning och innovationer är anmärkningsvärt. Israel är en stat som återkommande bryter mot de mänskliga rättigheterna. Ockupationen av Palestina är olaglig och strider mot internationella överenskommelser. I likhet med vad som anförs i motion 2019/20:135 (V) anser jag därför att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den ska avbryta Vinnovas pågående innovationssamarbetet med Israel och stänga kontoret i Tel Aviv.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:133 (V) och 2019/20:135 (V) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstryks.

8. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 15 samt
avslår motionerna
2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1,
2019/20:135 av Håkan Svenning m.fl. (V) yrkande 25,
2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD),
2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2,
2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2019/20:441 av Fredrik Christensson (C),
2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M)
yrkande 1,
2019/20:1142 av Lars Beckman (M),
2019/20:1151 av Lars Beckman (M),
2019/20:1155 av Lars Beckman (M),
2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2019/20:1294 av Anders Hansson (M),
2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:1669 av Sten Bergheden (M),
2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 1,
2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 10,
2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 24 och 25,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,
2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 17, 18, 22 och 33,
2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1,
2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 12,
2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 44,
2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29 och
2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Den regering som vill åstadkomma ekonomisk utveckling, förstärkt välfärd och goda möjligheter till arbete måste bedriva en näringspolitik som stimulerar enskildas initiativ och företagande. En grundförutsättning för ett gott företagsklimat är att företag har råd och möjlighet att anställa. Det är viktigt att lagar, regler och skatter utformas på ett sätt som gör det enklare för människor att starta och driva företag. De regler staten ställer upp för företagen måste även vara långsiktiga. Likvärdiga villkor ska gälla för olika företagsformer, oavsett storlek, och för företagande i hela landet. Vidare anser jag att utgångspunkten vid utformningen av näringspolitiken bör vara de små och medelstora företagens villkor. Samtidigt har Sverige förmånen att ha större internationella företag som också behöver ett gynnsamt regelverk för att kunna fortsätta växa och stanna kvar i landet. Att de små företagen ska få möjlighet att växa och att de större företagen ska kunna fortsätta att utvecklas är en förutsättning för att

Sverige även framöver ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen med kompetens, produkter och tjänster. Med fler sysselsatta kan fler försörja sig själva och därmed få mer makt över sina liv. Med fler sysselsatta skapas också resurser för att förstärka samhällsekonomin, och därmed värnas välfärdssystemen så att de som behöver samhällets stöd mest också kan få det.

För att ytterligare stärka politiken för de små och medelstora företagen – som ofta är familjeföretag – anser jag att ägarskiften behöver förenklas och onödiga regelbördor som hindrar företag från att leva vidare behöver tas bort. Därtill bör möjligheten för personal som vill äga och driva företag vidare utredas. I enlighet med vad som framförs i motion 2019/20:3335 (KD) är det således min uppfattning det bör öppnas ett antal ägarskifteskantor över hela landet. Kontoren ska kunna ge råd och stöd till företagare i ägarskiftesprocesser, både när det gäller skiften inom familjer och när det gäller skiften till personal.

Vidare är det min uppfattning att det är viktigt att forskningsinstituterna medverkar till att öka forskning och utveckling (FoU) inom näringslivet bl.a. genom att tillsammans med industrin och universiteterna hålla samman olika strategiska teknikområden. Jag anser att riksdagen, i likhet med vad som förordas i motion 2019/20:3335 (KD), bör tydliggöra för regeringen att de statliga forskningsinstituterna bör ges ett tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga FoU-satsningar till industrins små och medelstora företag.

Därmed tillstyrks motion 2019/20:3335 (KD) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstryks.

9. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 4 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2 och avslår motionerna

2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 1,

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 25,

2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD),

2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2019/20:441 av Fredrik Christensson (C),
2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 5,
2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M) yrkande 1,
2019/20:1142 av Lars Beckman (M),
2019/20:1151 av Lars Beckman (M),
2019/20:1155 av Lars Beckman (M),
2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2019/20:1294 av Anders Hansson (M),
2019/20:1466 av Annicka Engblom (M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:1669 av Sten Bergheden (M),
2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 1,
2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M) yrkande 12,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 10,
2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 24 och 25,
2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 8,
2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 27,
2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 17, 18, 22 och 33,
2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1,
2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 12,
2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 44,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 15 samt
2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 29.

Ställningstagande

Utgångspunkten för mig är värnandet om människans makt över sin egen situation och möjlighet att skapa sin framtid. Jag vill se en politik för hela Sverige som strävar efter att skapa bästa möjliga förutsättningar för olika individer oavsett var man väljer att bo. Jag menar att Sverige behöver ta vara på de unika förutsättningar för individers utvecklingskraft och företags konkurrenskraft som finns i olika delar av Sverige. Det är företagande och ekonomisk utveckling som är grunden för Sveriges välstånd, och därför måste människor och företag över hela landet ges möjligheter att växa och utvecklas.

Det är min uppfattning att om hela Sverige ska leva behövs det fler jobb. Fler jobb i växande företag innebär ökade skatteintäkter som i sin tur kan finansiera den gemensamma välfärden. Sverige behöver därför en företagsvänlig politik och det uppnås inte genom höjda skatter på jobb och företagande. I stället behövs regelförenklingar och ett företagsvänligt klimat. Vidare menar jag att det behövs både riktade åtgärder och generella insatser för att fler företag ska kunna växa och anställa i hela Sverige. Ett generellt förbättrat företagsklimat med sänkta skatter och mindre byråkrati gynnar alla företag, inte minst företagen i glesbygd. De generella insatserna på nationell nivå för

jobb, utbildning och ett förbättrat företagsklimat behöver i sin tur kombineras med regionala tillväxtinsatser.

När det gäller andra viktiga åtgärder vill jag också här framhålla de förslag som presenteras i motion 2019/20:3358 (L). Åtgärder som föreslås är exempelvis att öka nyföretagandet genom utbildningar i entreprenörskap i skolan och förbättrade transporter för att säkerställa företagens konkurrenskraft. Vidare finns förslag om att systemen för sjukpenning, arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning och friskvård i större utsträckning behöver likställas mellan företagare och anställda.

Riksdagen bör ställa sig bakom vad som här anförs om företagandets villkor och tillkännage detta för regeringen. Därmed tillstyrks motion 2019/20:3358 (L) i den berörda delen. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

10. Insatser för nyanlända kvinnor, punkt 5 (M, L)

av Lotta Finstorp (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Maria Stockhaus (M) och Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14.

Ställningstagande

Företagande är en väg in på arbetsmarknaden för många utrikes födda personer. Andelen företagare bland utrikes födda, och framför allt utrikes födda från utomeuropeiska länder, är högre än bland inrikes födda. Samtidigt har många nyanlända kommit till Sverige de senaste åren, och även de behöver etablera sig på arbetsmarknaden. Erfarenhet visar att mindre företag som drivs av utrikes födda personer är mer benägna att anställa utrikes födda personer än motsvarande företag drivna av inrikes födda. Det är därför angeläget att skapa fler och enklare vägar till egenföretagande för nyanlända och andra utrikes födda personer. Vi vill att det ses över hur nyanlända i ett tidigt skede kan ges introduktion och vägledning i hur man startar och driver företag. Ett problem som man behöver komma tillrätta med är att det inte görs någon systematisk resurskartläggning av nyanländas erfarenhet av företagsamhet. En sådan resurskartläggning får gärna ske i nära samarbete med civilsamhället, där Stiftelsen Internationella Företagare i Sverige (IFS) och Nyföretagarcentrum är två exempel på aktörer som skulle kunna involveras i detta arbete. Därtill

har utrikes födda kvinnor särskilt svårt att etablera sig på svensk arbetsmarknad. Det är vår uppfattning att företagande kan vara en väg in på arbetsmarknaden för dessa personer. Det finns i dag projekt som lyckats med att bryta utanförskap för kvinnor som stått långt ifrån arbetsmarknaden. Sverige behöver ta vara på dessa erfarenheter på ett bättre sätt och där det är möjligt även växla upp dessa erfarenheter till nationella strategier för att på så sätt kunna bryta utanförskapet. Utrikes födda kvinnor behöver förutom stöd med finansiellt kapital även bistås med kunskap om entreprenörskap och företagande samt stötts i att delta i nätverk, mentorskap och affärsrelationer.

Mot ovanstående bakgrund och i enlighet med vad som anförs i motion 2019/20:2677 (M) bör riksdagen uppmana regeringen att ge relevanta myndigheter i uppdrag att arbeta aktivt med entreprenörskap med särskilt fokus på nyanlända kvinnor.

Därmed tillstryks motion 2019/20:2677 (M) i denna del.

11. Övrigt om riktade insatser, punkt 6 (C)

av Peter Helander (C) och Per Schöldbäck (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 14 och

2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 11 och 34–36 samt avslår motionerna

2019/20:22 av Dennis Dioukarev (SD),

2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,

2019/20:961 av Helena Antoni (M) yrkandena 1–3,

2019/20:1082 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M) yrkande 2,

2019/20:1138 av Lars Beckman (M),

2019/20:1158 av Lars Beckman (M),

2019/20:1882 av Saila Quicklund (M),

2019/20:2613 av Eva Lindh m.fl. (S),

2019/20:2705 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2781 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10,

2019/20:2940 av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M),

2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 5 och

2019/20:3289 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S).

Ställningstagande

Alla oavsett kön ska ha möjlighet att starta och driva företag. Så är det inte i dag. Markant fler män än kvinnor driver företag, och kvinnor har svårare att få finansiering för sitt företagande. Ett dynamiskt företagsklimat är grundläggande för att komma till rätta med dessa problem, men det räcker inte när utgångsläget i form av ägande och investeringar är ojämnt fördelat mellan män och kvinnor. Vi kan konstatera att framgångsrika jämställdhetsprojekt och ekonomiska punktinsatser har genomförts, men det behövs förändringar av bestående karaktär. Vi vill därför se ett helhetsgrepp som innefattar flera delar. Det handlar bl.a. om att kvinnodominerade branscher behöver vara öppna för företagande och att forskningsresurser behöver gå till kvinnodominerade branscher i lika hög grad som till mansdominerade. Kvinnor behöver också ges likvärdiga möjligheter att ta sig in i branscher som i dag är mansdominerade. Därtill finns en föreställning om att om kvinnor skulle vara mindre risktagande och mindre framgångsrika än män, vilket påverkar finansieringsbedömning av vilka företag som har potential att lyckas. Detta är också en av orsakerna till att färre kvinnor än män väljer att bli entreprenörer. Trenden är en del av ett större problem där samhällets syn på vad män och kvinnor är lämpade för att klara av skiljer sig åt. För att vända denna trend behövs en helhetssyn på frågan och åtgärder på flera områden.

Som ett led i detta anser vi i enlighet med vad som framförs i motion 2019/20:3251 (C) att riksdagen bör uppmana regeringen att arbeta för fler kvinnor på ledande positioner, bl.a. genom att skapa goda förutsättningar för kvinnors företagande.

Vi anser därtill att det är avgörande för att kunna stärka kvinnors företagande att den förda näringspolitiken i sig inte bidrar till att förstärka den manliga dominans som redan finns i näringslivet. Vi menar därför att berörda myndigheter, såsom Vinnova, Almi och Tillväxtverket, bör ges tydliga och mätbara mål. Dessa krav bör kopplas ihop med kraven på finansiering och verksamhet. Vi menar också att mikrolån och riskkapitalförsörjning som särskilt är riktade till företag som drivs av kvinnor bör öka. Målet ska vara att alla statliga medel för företagande ska fördelas jämställt. I likhet med vad som framförs i motionerna 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C) anser vi att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör säkerställa att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd fördelas jämnt mellan kvinnor och män.

För många kvinnor som kommer hit från andra länder kan företagande vara den enda möjligheten till att få ett jobb. Många kvinnor har inte kunskap om de olika insatser som finns för att stödja kvinnors företagande och behöver därför extra stöd och hjälp. Mot denna bakgrund ser vi behov av en särskild satsning på kvinnor med utländsk bakgrund för att de lättare ska kunna välja företagande som ett sätt att få ett jobb. Ett av de största hindren för de flesta nyanlända som vill starta företag är kontakter med finansierare och kapitalanskaffning, där nya svenskar helt enkelt inte har samma förutsättningar som de företagare som bott länge i Sverige. Att då vara kvinna och samtidigt ny i

Sverige minskar med andra ord chansen att få finansiering betydligt. I enlighet med motion 2019/20:3251 (C) anser vi därför att riksdagen bör tillkänna för regeringen att den bör se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor.

Det är även vår uppfattning att riksdagen i enlighet med motion 2019/20:3251 (C) bör tillkänna för regeringen att uppdra åt Tillväxtverket att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta driftsstödet till Winnet Sverige.

Sammanfattningsvis tillstyrker vi motionerna 2019/20:3108 (C) och 2019/20:3251 (C) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstryks.

12. Övrigt om riktade insatser, punkt 6 (V)

av Jessica Wetterling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3 och
avslår motionerna
2019/20:22 av Dennis Dioukarev (SD),
2019/20:961 av Helena Antoni (M) yrkandena 1–3,
2019/20:1082 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,
2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M)
yrkande 2,
2019/20:1138 av Lars Beckman (M),
2019/20:1158 av Lars Beckman (M),
2019/20:1882 av Saila Quicklund (M),
2019/20:2613 av Eva Lindh m.fl. (S),
2019/20:2705 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2781 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10,
2019/20:2940 av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M),
2019/20:3108 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 14,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
yrkande 5,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 11 och 34–36 samt
2019/20:3289 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S).

Ställningstagande

Studier visar på en snedfördelning mellan kvinnor och män när det gäller flera av de statliga stöd som finns för innovation. Vidare upplever många kvinnor

svårigheter med att hitta finansiering. Detta kan exemplifieras med det statliga bolaget Almi, som är en del av statens låneverksamhet för innovation och företagande. Almis uppdrag är att stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt samt medverka till att utveckla och finansiera små och medelstora företag. Riksrevisionen har granskat Almis låneverksamhet och konstaterat olika problem kopplade till bolagets arbete med jämställdhet (RiR 2019:7). Bland annat lyfter Riksrevisionen fram att Almis ägaranvisning inte beaktar de jämställdhetspolitiska målen, vilket får konsekvensen att återrapporteringen av Almis låneverksamhet till kvinnor är svår att följa. Jag menar att det är rimligt att ett statligt bolag ska beakta de jämställdhetspolitiska målen och att den problematik som uppstått i samband med Almis återrapportering inte ska få uppkomma. Jag anser att statens innovationsstöd behöver ta hänsyn till kvinnors företagande och att innovationspolitiken ska vara både aktiv och jämställd.

Mot ovanstående bakgrund och i enlighet med motion 2019/20:133 (V) anser jag att riksdagen bör tydliggöra för regeringen att kvinnor bör få en större andel av de medel som tilldelas för innovationsarbete och att stödet stegvis bör ökas till dess en nivå på 50 procent är uppnådd 2025.

Därmed tillstyrks motion 2019/20:133 (V) i den berörda delen. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstryks.

13. Övrigt om riktade insatser, punkt 6 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2019/20:2781 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10 och
 avslår motionerna
 2019/20:22 av Dennis Dioukarev (SD),
 2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 3,
 2019/20:961 av Helena Antoni (M) yrkandena 1–3,
 2019/20:1082 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,
 2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marlène Lund Kopparklint (båda M)
 yrkande 2,
 2019/20:1138 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1158 av Lars Beckman (M),
 2019/20:1882 av Saila Quicklund (M),
 2019/20:2613 av Eva Lindh m.fl. (S),
 2019/20:2705 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) yrkandena 1 och 2,
 2019/20:2940 av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M),

2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 14,
2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
yrkande 5,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 11 och 34–36 samt
2019/20:3289 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S).

Ställningstagande

Ideella verksamheter bedrivs vanligtvis som ideella och ekonomiska föreningar, kooperativa företag eller stiftelser, och de har generellt sett svårare med kapitalförsörjning än privata bolag. En anledning till detta är att bankernas bedömningssystem vid utlåning är anpassat till ekonomiska vinstkalkyler i aktiebolag, och inte till ideella organisationer vars verksamhet baseras mer på värderingar och återinvesteringar i verksamheten. Det är tydligt att varken det traditionella banksystemet eller staten genom t.ex. Almi har kunnat möta de behov som många idéburna verksamheter möter, trots att dessa organisationer eller sociala företag ofta har en både långsiktig och bärkraftig verksamhet.

Jag menar att problemet med kapitalförsörjning behöver få en lösning och att en möjlighet skulle kunna vara att inrätta en statlig investeringsfond. Tanken är att medel från fonden ska kunna användas för s.k. sociala investeringar, exempelvis genom lån med något lägre avkastningskrav. För detta syfte skulle man exempelvis kunna avsätta en engångssumma i statsbudgeten eller inom Tillväxtverkets ram. I enlighet med motion 2019/20:2781 (KD) anser jag att riksdagen bör tydliggöra sin uppfattning för regeringen om att den bör överväga möjligheten att införa en statlig investeringsfond för den ideella sektorn.

Därmed tillstryks motion 2019/20:2781 (KD) i den berörda delen. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

14. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3 och
2019/20:393 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6 samt
avslår motionerna

2019/20:23 av Dennis Dioukarev (SD),
2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 7,
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 4,
2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 3 och 23,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 16 och 17 samt
2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 4.

Ställningstagande

Den statliga riskkapitalfinansieringen bör i högre grad prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag. Statens insatser på detta område bör inte heller begränsas till enbart riskkapital, lån eller bidrag utan bör även involvera s.k. science parks, innovationskontor och inkubatormiljöer. Överlag anser vi att den statliga riskkapitalfinansieringen ska styras mer mot de förkommersiella faserna.

Investeringar leder till sysselsättning och utveckling, och vi anser att det ska vara lönsamt att investera i nya idéer och industriella koncept. Det utvecklade investeraravdraget syftar till att öka tillgången på riskvilligt kapital i mindre bolag och riktar sig i dag enbart till fysiska personer. Avdraget innebär att den som köper aktier i mindre företag i enlighet med vissa förutsättningar vid bildandet eller i en nyemission får göra ett avdrag för hälften av summan som investeras upp till 1,3 miljoner kronor. Investeraravdraget är ett bra verktyg för att styra riskkapital mot mindre företag som annars troligen hade varit mindre intressanta att investera i utan avdraget. För att öka antalet investeringar i denna typ av företag anser vi att Almi bör bjuda in allmänheten att investera i de företag som bolaget avser att investera i och att detta skulle medföra en rätt till investeraravdrag.

Det är även vår uppfattning att industriföretag i avfolkningsorter genom riktade satsningar bör få hjälp med att expandera och utveckla sina verksamheter. En generell trend i dag är att bankerna tar mindre risker än tidigare vid företagslån, vilket drabbar företag i avfolkningsorter särskilt hårt. Detta tenderar att ytterligare förstärka utflytningen från dessa orter. För att komma till rätta med denna snedvridning av utlåningen förordar vi att det inrättas en marknadskompletterande fond med mycket låga avkastningskrav. Syftet med fonden ska vara att kapital riktas mot just investeringar i avfolkningskommuner, eftersom det är där riskerna är extra stora vid fastighetsinvesteringar och bankerna därmed är ovilliga att ge rimliga lånevillkor. Ett kriterium bör vara att kapitalet riktas till just fastighetsexpansion kopplat till industriell verksamhet. Med en industriell expansion i just avfolkningskommuner med hög arbetslöshet blir samhällsvinsten extra stor. Regeringen bör därför utreda möjligheten att införa en särskild statlig fond för expansionslån i avfolkningsorter.

Vi anser att riksdagen bör ställa sig bakom det som vi här har anfört och tydliggöra dessa ståndpunkter i ett tillkännagivande till regeringen. Därmed

tillstyrks motionerna 2019/20:386 (SD) och 2019/20:393 (SD) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

15. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (C)

av Peter Helander (C) och Per Schöldberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 3 och 23 samt
avslår motionerna
2019/20:23 av Dennis Dioukarev (SD),
2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3,
2019/20:393 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och
6,
2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 7,
2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 4,
2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 16 och 17 samt
2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 4.

Ställningstagande

I hela landet omvandlas idéer till små och växande företag som skapar jobb. Många av Sveriges mer dynamiska orter finns utanför storstadsområdena, vilket visar att med rätt förutsättningar kan hela Sverige växa. Samtidigt är förutsättningarna att få fram kapital för investeringar och nya affärsidéer alltför ofta bristfälliga. Vi ser det dock som nödvändigt att hela landet har tillgång till såväl privat lånekapital som till det offentliga riskkapitalet. För att komma till rätta med missförhållandena behöver regelverket kring kapitalförsörjning moderniseras för att stärka förutsättningarna för privat och offentligt kapital att samverka.

Det offentliga riskkapitalet behöver också effektiviseras. För att nå mindre och växande företag menar vi att det statliga riskkapitalet bör samverka med privata fonder genom s.k. fond-i-fond-lösningar. De statliga fonderna bör också främst inriktas på företags tidiga utvecklingsfaser för att undvika undanträngning av privat kapital.

Vi anser att riksdagen bör ställa sig bakom det som anförts och tillkännage det för regeringen. Därmed tillstyrks motion 2019/20:3251 (C) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

16. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2 och

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 16 och 17 samt avslår motionerna

2019/20:23 av Dennis Dioukarev (SD),

2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3,

2019/20:393 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,

2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 7,

2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 4,

2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 3 och 23 samt

2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 4.

Ställningstagande

Sverige har en väl utbyggd sektor för riskkapitalförsörjning för företag, där staten fyller en marknadskompletterande roll. Men för att såväl det offentliga som det privata riskkapitalet ska ge bästa möjliga effekt i investeringar, och för att uppfinnare, innovatörer och entreprenörer i olika skeden ska hitta de medel som finns tillgängliga, krävs en tydligare organisering av aktörerna i innovationssystemet. Det behövs också ett förstärkt finansieringsstöd i mycket tidiga faser i form av bidrag, lån och ägarkapital samt en god tillgång till lånekapital till små och medelstora företag. Därutöver behövs finansieringsinsatser i kapitalintervallet 5–50 miljoner kronor. Alla delar i kapitalförsörjningskedjan behöver fungera för att nyföretagandet ska stimuleras och för att landets företag ska ges möjlighet att expandera både produktmässigt och geografiskt. Jag anser därför, i likhet med vad som framförs i motion 2019/20:3335 (KD), att riksdagen bör tillkännage för regeringen att det statliga riskkapitalet dels bör utvecklas i syfte att nå företag i en tidig fas, dels i högre grad bör matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar.

Många saknar i dag de medel som krävs för att kunna starta ett företag, vilket är särskilt tydligt på landsbygden. Samtidigt behöver trösklarna för att starta och utveckla företag sänkas. I enlighet med vad som anförs i motion 2019/20:3335 (KD) anser jag att regeringen bör genomföra en översyn av de finansieringsmöjligheter som finns i dag för privatpersoners, företags och andra aktörers möjligheter i att investera i lokal företagsutveckling. Syftet med

en sådan översyn skulle vara att underlätta investeringar och återinvesteringar på landsbygden.

Avslutningsvis instämmer jag i vad som anförs i motion 2019/20:2761 (KD) och menar att riksdagen genom ett tillkännagivande till regeringen bör uppmärksamma regeringen på det behov som finns av långsiktiga förutsättningar för att stimulera investeringar i gröna företag i utvecklingsfaser.

Sammanfattningsvis tillstyrker jag motionerna 2019/20:2761 (KD) och 2019/20:3335 (KD) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

17. Företagens kapitalförsörjning, punkt 7 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 4 och avslår motionerna 2019/20:23 av Dennis Dioukarev (SD), 2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3, 2019/20:393 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6, 2019/20:1755 av Per Åsling (C) yrkande 7, 2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP) yrkande 4, 2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2, 2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkandena 3 och 23 samt 2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 16 och 17.

Ställningstagande

Ett av de främsta hindren för företagare som vill expandera eller nyanställa är svårigheten att få finansiering. Ett fungerande finansieringssystem för små och medelstora företag som står inför en expansion skapar både jobb, tillväxt och ökade intäkter till den gemensamma välfärden.

Privat kapital är helt avgörande för att kunna starta, driva och utveckla ett företag, men i vissa fall kan det statliga riskkapitalet behövas för att komplettera det privata kapitalet. Det gäller särskilt när marknaden av ett eller annat skäl inte fungerar eller där glesbygd och geografiska utmaningar försvårar företagets kapitalförsörjning. Den statliga verksamheten bör således riktas mot att stärka just de aktörer som marknaden inte satsar på, vilket kan handla om nystartade företag utan kapital eller där näringsidkaren inte har något eget

kapital som kan fungera som säkerhet för ett eventuellt lån. Det är därför viktigt att det statliga riskkapitalet är tillgängligt i hela landet så att alla företag i landet ges goda förutsättningar. I de fall det är motiverat med statligt riskkapital anser jag att en s.k. fond-i-fond-lösning är att föredra, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. Jag anser därför att riksdagen bör ställa sig bakom vad som anförs här om att det statliga riskkapitalet ska vara tillgängligt för investeringar i hela landet.

Därmed tillstyrks motion 2019/20:3358 (L) i den berörda delen. Övriga motionsyrkanden avstryks.

18. Åtgärder för delningsekonomin, punkt 8 (M, L)

av Lotta Finstorp (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Maria Stockhaus (M) och Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:2721 av Jessika Roswall m.fl. (M) yrkandena 1, 7 och 8 samt
2019/20:3342 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 6.

Ställningstagande

Delningsekonomin växer snabbt och är ett fenomen som uppstått i digitaliseringens kölvatten. Några av de stora fördelarna med en växande delningsekonomi är att resurser kan användas effektivare, varor och tjänster kan komma fler till del och det finns stora potentiella miljövinster av att dela och utnyttja resurserna bättre. För att delta i denna utveckling krävs dock en god uppkoppling men framför allt också kunskap och intresse. Delningsekonomin förändrar och utmanar också traditionella föreställningar om ekonomins funktionssätt, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare samt hur framtidens skattesystem ska utformas. Vi anser att Sverige som ett teknikvänligt samhälle och med en hög grad av digitalisering har en fördel jämfört med andra länder när det gäller delningsekonomin. För att styra denna utveckling mot ett mer sammanhållet och resurseffektivt Sverige anser vi i likhet med vad som anförs i motion 2019/20:2721 (M) att riksdagen bör uppmana regeringen att ta fram en strategi för att upplysa och förmedla kunskap om delningsekonomin.

Vi anser även att det finns ett behov av tydliga spelregler som bejaktar delningsekonominns möjligheter och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor. I Sverige har politiken och lagstiftningen dessvärre ännu inte hunnit anpassa

sig. Det är allvarligt eftersom det riskerar att skapa ett glapp mellan gällande lagstiftning och den allmänna rättsuppfattningen, men också för att det riskerar att stoppa de fördelar som skapas när alla kan köpa, sälja, hyra och dela med ett minimum av administration. I enlighet med vad som föreslås i motion 2019/20:3342 (L) anser vi således att regeringen bör initiera en översyn av vilka författningsändringar som behövs för att anpassa lagstiftningen till delningsekonomin. Regelverken behöver även, såsom anförs i motion 2019/20:2721 (M), förenklas. Vidare anser vi, i likhet med vad som framförs i motion 2019/20:2721 (M), att regelverken även behöver utredas separat, eftersom alla berörda branscher är olika, och därefter utformas utifrån branschspecifika behov. Regeringen bör således genomföra separata utredningar för de berörda branscherna i syfte att släppa in digitalisering och delningsekonomin på ett ansvarsfullt och för branscherna välanpassat sätt.

Vi anser att riksdagen bör ställa sig bakom det anförda och tillkänna det för regeringen. Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:2721 (M) och 2019/20:3342 (L) i de berörda delarna.

19. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (M)

av Lotta Finstorp (M), Mattias Karlsson i Luleå (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 27 och
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 4 och
avslår motionerna
2019/20:245 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1,
2019/20:246 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,
2019/20:438 av Sofia Nilsson (C),
2019/20:859 av Mikael Strandman och Thomas Morell (båda SD),
2019/20:980 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),
2019/20:1140 av Lars Beckman (M),
2019/20:1145 av Lars Beckman (M) yrkande 1,
2019/20:1295 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 2,
2019/20:1611 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 6,
2019/20:1880 av Saila Quicklund (M),
2019/20:2108 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2109 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2146 av Marianne Pettersson (S),
2019/20:2228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2019/20:2963 av Edward Riedl (M),
2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 9,
2019/20:3311 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) och
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20.

Ställningstagande

Svensk besöksnäring har det senaste decenniet utvecklats positivt, och näringen är en viktig jobbskapare – inte minst som en inkörspport på arbetsmarknaden för unga och nyanlända. Vi anser dock att mer kan göras för att ta tillvara Sveriges fulla potential att bli ett än mer framgångsrikt turistland. Viktiga framgångsfaktorer är bl.a. ökad kännedom om svenska destinationer, höjd kompetensnivå inom näringen och fler direkta flyglinjer. Det görs i dag många goda insatser av Visit Sweden, Tillväxtverket och Svenska institutet för att stärka Sverige bilden utomlands, för att attrahera fler utländska turister att uppleva Sverige samt för att evenemang och möten ska komma till Sverige. För att främja besöksnäringen ser vi att regioner som arbetar med turism skulle kunna stärkas genom en nationell plattform för samverkan, där goda exempel kan spridas och de regionala turistorganisationerna kan få det stöd de behöver för att kunna göra ett gott arbete. Det är också viktigt att möjliggöra utveckling av den svenska besöksnäringen utifrån tillgänglig statistik och analys av trender. Vi menar även att de offentliga investeringarna i besöksnäringen behöver genomsyras av effektivitet, och vi vill därför att det görs effektutvärderingar av statens samlade besöksfrämjande insatser. Regeringen har även aviserat att den avser att ta fram en nationell strategi för besöksnäringen. Inom ramen för en sådan strategi anser vi, i enlighet med vad som framförs i motion 2019/20:2677 (M), att regeringen bör tilldela en statlig aktör det övergripande ansvaret för besöksnäringen.

Ett annat område som vi vill lyfta fram är de kulturella och kreativa näringarna. Många kulturskapare är egna företagare, vilket lägger grunden för kulturell mångfald och skapar jobb och tillväxt över hela landet. Samtidigt är det angeläget att kulturarbetare, oavsett anställningsform, har bra och trygga villkor. Vägen till egenförsörjning är en av de viktigaste frågorna, och då måste också kulturarbetare i större utsträckning kunna leva på sitt skapande. En stark upphovsrätt spelar en stor roll för professionella kulturskapares villkor, men även för att skydda de kulturella och kreativa näringarna som är en viktig och växande bransch. Vidare ser vi behov av regelförenklingar för kulturarbetare med eget företag, liksom för entreprenörer i stort. Därför anser vi, i enlighet med vad som anförs i motion 2019/20:3048 (M), att förslag som minskad administration för företag med lägre omsättning bör införas. Det bör också undersökas om riktade utbildningar eller liknande insatser är önskvärdt inom ramen för de befintliga kultur- och företagarsfrämjande insatserna.

Därmed tillstyrks motionerna 2019/20:2677 (M) och 2019/20:3048 (M) i de berörda delarna. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

20. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Charlotte Quensel (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår motionerna
2019/20:245 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1,
2019/20:246 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:438 av Sofia Nilsson (C),
2019/20:859 av Mikael Strandman och Thomas Morell (båda SD),
2019/20:980 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),
2019/20:1140 av Lars Beckman (M),
2019/20:1145 av Lars Beckman (M) yrkande 1,
2019/20:1295 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 2,
2019/20:1611 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 6,
2019/20:1880 av Saila Quicklund (M),
2019/20:2108 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2109 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2146 av Marianne Pettersson (S),
2019/20:2228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2019/20:2677 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 27,
2019/20:2963 av Edward Riedl (M),
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 4,
2019/20:3106 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 9,
2019/20:3311 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) och
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20.

Ställningstagande

På många håll i Sverige finns det goda möjligheter att främja en växande turistnäring. Vad som gör näringen extra intressant när det gäller inverkan på arbetsmarknaden är dess arbetskraftsintensitet. Nya projekt och höjd omsätt-

ning leder snabbt till nya arbetstillfällen. Bland annat hästturism, stuguthyrning, aktivitetspaket med naturupplevelser samt jakt och fiske lämpar sig särskilt väl för landsbygden. Besöksnäringen som bransch har en stor potential att utvecklas ännu mer. Intresset utomlands finns, och det finns en tilltro till framtiden hos företagen. För att stärka dessa företags förutsättningar menar vi att det är viktigt att satsa på infrastrukturen, förenklade regelverk och att stimulera till investeringar och utbildning, samtidigt som det sker ett målinriktat arbete med att stärka Sveriges attraktionskraft som besöksmål. Detta bör riksdagen tydliggöra för regeringen genom ett tillkännagivande.

Därmed tillstyrks motion 2019/20:379 (SD) i den berörda delen. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

21. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (C)

av Peter Helander (C) och Per Schöldberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 och

2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 9 och avslår motionerna

2019/20:245 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1,

2019/20:246 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2019/20:438 av Sofia Nilsson (C),

2019/20:859 av Mikael Strandman och Thomas Morell (båda SD),

2019/20:980 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2019/20:1140 av Lars Beckman (M),

2019/20:1145 av Lars Beckman (M) yrkande 1,

2019/20:1295 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 2,

2019/20:1611 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 6,

2019/20:1880 av Saila Quicklund (M),

2019/20:2108 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2109 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,

2019/20:2146 av Marianne Pettersson (S),

2019/20:2228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2019/20:2677 av Lars Hjälmared m.fl. (M) yrkande 27,

2019/20:2963 av Edward Riedl (M),

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 4,

2019/20:3311 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP) och

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20.

Ställningstagande

Besöksnäringen kommer att bli allt viktigare för Sveriges landsbygder, men det behövs reformer för att näringen ska kunna nå sin fulla potential. Bland annat behöver säsongsanställningar underlättas och hotelltillståndet avvecklas. Vidare menar vi att kravet på personalliggare innebär en orimligt stor administrativ börda för små familjeföretag. När det gäller danstillståndet har riksdagen redan fattat beslut om att det bör avskaffas, och det beslutet behöver regeringen verkställa. Därtill anser vi att myndigheternas tillsyn behöver anpassas till företagens verklighet. Exempelvis skulle detta kunna låta sig göras genom att den s.k. Rättviksmodellen får större spridning. Modellen innebär att avgifter för tillsyn debiteras efter att tillsynen genomförts samtidigt som kommunala myndigheter hjälper företagare att göra rätt snarare än att söka efter fel.

Vidare när det gäller besöksnäringen vill vi i detta sammanhang påpeka att naturen ofta är ett besöksmål i sig och att stora naturområden redan i dag är skyddade av staten. Det är vår uppfattning att dessa skyddade områden behöver göras tillgängliga för fler, exempelvis genom att vandringsleder rustas upp och sköts om. Här har staten ett ansvar att ta för Sveriges landsbygder för att lägga grunden för besöksnäringen och naturturismen i dessa områden.

Vi anser därmed att riksdagen bör uppmana regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad som har anförts här. Därmed blir motionerna 2019/20:3106 (C) och 2019/20:3251 (C) tillgodosedda i de berörda delarna och tillstyrks. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

22. Övrigt om särskilda näringsgrenar, punkt 9 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20 och
avslår motionerna
2019/20:245 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1,
2019/20:246 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,
2019/20:438 av Sofia Nilsson (C),
2019/20:859 av Mikael Strandman och Thomas Morell (båda SD),
2019/20:980 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2019/20:1140 av Lars Beckman (M),
2019/20:1145 av Lars Beckman (M) yrkande 1,
2019/20:1295 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 2,
2019/20:1611 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 6,
2019/20:1880 av Saila Quicklund (M),
2019/20:2108 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2109 av Maria Nilsson (L) yrkandena 1 och 2,
2019/20:2146 av Marianne Pettersson (S),
2019/20:2228 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2019/20:2677 av Lars Hjälmnered m.fl. (M) yrkande 27,
2019/20:2963 av Edward Riedl (M),
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 4,
2019/20:3106 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5,
2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C) yrkande 9 och
2019/20:3311 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP).

Ställningstagande

Innovativa företag och företag med stort teknik- och kunskapsinnehåll har ibland mycket långa utvecklingsprocesser jämfört med många andra företag. Livsvetenskapsforskning, som bl.a. omfattar utveckling av läkemedel, diagnostik och medicinteknik, tar lång tid och kräver långsiktig finansiering. Tillväxtanalys presenterade våren 2017 rapporten Towards a Swedish megafund for life science innovation. Den visar på hur en svensk fond, genom att applicera särskilda finansieringstekniker, skulle kunna skapa tillfredsställande finansiering för uppstartsföretag i de tidiga skedena. I rapporten framhåller Tillväxtanalys bl.a. att Sverige har en stark tradition och kompetens inom alla segment av livsvetenskap men att tillflödet av riskkapital i de tidiga skedena har minskat under de senaste decennierna. Tillväxtanalys menar att denna minskning har hämmat utvecklingen av nya livsvetenskapsföretag. Jag förordar därför ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att skapa en megafond för livsvetenskap som kapitaliseras genom investeringar i både ägarandelar och obligationer.

Därmed tillstyrks motion 2019/20:3335 (KD) i den berörda delen. Övriga motionsyrkanden som är aktuella här avstyrks.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:22 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett starta-eget-lån för unga vuxna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:23 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en marknadskompletterande riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:133 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram ett sammanhållet åtgärdsprogram för små företag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvinnor bör få en större andel av de medel som tilldelas för innovationsarbete och att stödet bör ökas stegvis tills en nivå på 50 procent är uppnådd till 2025 och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:135 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i nästkommande regleringsbrev för Vinnova bör uppdraga åt myndigheten att avbryta det pågående innovationssamarbetet med Israel och stänga kontoret i Tel Aviv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:245 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av konkurrenskraften inom turistnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:246 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av att genom bäddpeng utveckla nya möjligheter att stärka utvecklingen av besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:369 av Josef Fransson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om näringspolitikens inriktning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:372 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och utveckling inom stålindustrin och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:377 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett program för starta-eget-bidrag till yrkesverksamma och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:379 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om turismens betydelse och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:382 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier samt andra viktiga teknologiområden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:386 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att industriföretag i avfolkningsorter bör ges riktade satsningar för hjälp att expandera och utveckla sina verksamheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:387 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en industrikommission med kommittédirektiv i linje med förslagen i motionen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:393 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om expansionslån på avfolkningsorter och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta det statligt ägda företaget Almi Företagspartner AB i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag man avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:394 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behöver göras en konkurrensöversyn och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:438 av Sofia Nilsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska prioritera arbetet med kompetensförsörjning och regelförenklingar för företag inom besöksnäringen och kontinuerligt redovisa hur arbetet fortlöper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:441 av Fredrik Christensson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för mer innovationsvänlig lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning och förutsättningarna för fria forskare och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:859 av Mikael Strandman och Thomas Morell (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ekonomiskt och administrativt underlätta för bilverkstäder att få akreditering och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:961 av Helena Antoni (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att omprioritera Tillväxtverkets resurser till ökade satsningar på Drivhuset och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för Drivhusets verksamhet att även omfatta studenterna på yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för Drivhuset att verka för att etableras på fler orter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:980 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av nationellt stöd till besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1082 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett "jämförbart företagande" är viktigt ur ett tillväxt- och rättviseperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1090 av Betty Malmberg och Marléne Lund Kopparklint (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om entreprenörskapets stora betydelse för att öka landets välfärd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det skyndsamt måste vidtas åtgärder för att öka kvinnors entreprenörskap och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1138 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sätta upp konkreta mål för att andelen kvinnliga företagare i Sverige ska öka och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1140 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samverkan mellan det privata och offentliga för att uppnå en bättre turismnäring och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1142 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre samverkan mellan organisationer i samband med nyföretagande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1145 av Lars Beckman (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta etablering av datacenter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1151 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statlig osund konkurrens och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1155 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat stöd för innovatörer och uppfinnare och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1158 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utrikesfödda företagares betydelse för Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1262 av Isak From m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av statlig näringspolitik för att säkerställa en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig industri i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1294 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda huruvida Bolagsverket bör ha en mer kontrollerande funktion och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1295 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rymdturism bör ingå i den nationella strategi för besöksnäringen som ska utarbetas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1466 av Annicka Engblom (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det skadliga i att offentliga aktörer bedriver konkurrerande affärsverksamhet på samma marknad som det privata näringslivet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av policyer för kommuner, regioner och myndigheter i fråga om vilka verksamheter de ska bedriva och hur detta ska ske utan att konkurrensen begränsas samt tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1611 av Per Schöldberg m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja en inhemsk träindustri med träförädling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1669 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sverige och våra konkurrentländer så att Sverige inte förlorar konkurrenskraft och arbetstillfällen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1755 av Per Åsling (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Inlandsinnovation ett uppdrag att återuppta verksamheten och aktivera satsningen på 2 000 miljoner kronor riskvilligt kapital och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1775 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett konkurrenskraftsmål och ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på alla relevanta områden och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1880 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för svensk turist- och besöksnäring och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1882 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för att antalet kvinnliga innovatörer ska öka och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2108 av Maria Nilsson (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga den svenska mötesindustrin och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta fram en nationell strategi för svensk mötesindustri och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2109 av Maria Nilsson (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga den svenska spelutvecklingsbranschen och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta fram en nationell strategi för den svenska spelutvecklingsbranschen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2146 av Marianne Pettersson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över hur regelverk/certifiering kan införas för begravningsbranschen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2228 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av turistföretagens villkor och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2444 av Lorentz Tovatt (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nationellt främja lokala företagslotsar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en långsiktig och mer hållbar utveckling av gräsrotsfinansiering som finansieringsform och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2613 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att verka för att de regleringsbrev och instruktioner som riktas till näringslivsfrämjande myndigheter också omfattar kooperativt företagande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2659 av Louise Meijer m.fl. (M):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och innovationer som kan främja basindustrins övergång till fossilfri produktion och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2676 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de olika företagsstöden bör renodlas, förtydligas och utvärderas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2677 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera och vid behov förändra reglerna om konkurrensbegränsande

offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att renodla och effektutvärdera systemen för företagsstöd och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja nyanlända kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om en myndighet bör få det samlade statliga ansvaret inom besöksnäring och turism och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2705 av Lars Püß och Åsa Coenraads (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Drivhusets verksamhet även ska omfatta studenterna på yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Drivhuset ska verka för att etableras på fler orter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2718 av Jessika Roswall m.fl. (M):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser genom ett förenklat och standardiserat regelverk och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Vinnova att samordna nationella testbäddar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2721 av Jessika Roswall m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk ska förenklas och anpassas till ett digitaliserat och delande samhälle och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för att upplysa och stärka kunskapen om delningsekonomin och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra separata utredningar i berörda branscher i syfte att släppa in digitalisering och delningsekonomin på ett ansvarsfullt och för branscherna välanpassat sätt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2761 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av långsiktiga förutsättningar som stimulerar investeringar i gröna företag i utvecklingsfaser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2781 av Roland Utbult m.fl. (KD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att införa en statlig investeringsfond för den ideella sektorn och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2831 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förenklat och standardiserat regelverk för testbäddar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2940 av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strukturella hinder för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2963 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att främja turismen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för fler kulturskapare att starta och driva företag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3106 av Annie Lööf m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja besöksnäring och naturturism, bl.a. genom omfattande regelförenklingar, och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3107 av Annie Lööf m.fl. (C):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör sträva efter att bli ett centrum för innovation för klimatinnovationer och grön teknik och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3108 av Annie Lööf m.fl. (C):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd fördelas jämnt mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3115 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att etablera ett tillväxtramverk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reformerade stöd till entreprenörer och innovation och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3235 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bilda en företagsfond för ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3251 av Emil Källström m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hela landet ska ha tillgång till såväl privat lånekapital som till det offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att besöksnäring och naturturism bör främjas, bl.a. genom omfattande regelförenklingar, och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd bör fördelas jämnt mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatet för entreprenörer som omvandlar nya idéer till nya företag ska förbättras och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att människonära tjänster exempelvis inom besöksnäringen och välfärden bör ges förutsättningar att växa och utvecklas då de i många fall erbjuder bl.a. ungdomar och nyanlända värdefulla ingångsjobb, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för tillgången till statligt riskkapital i hela landet, för små och växande

- företag och för en stärkt regional tillväxt, och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för fler vardagsnära innovationer inom vård och omsorg och tillkännager detta för regeringen.
 34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor och tillkännager detta för regeringen.
 35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta Winnet Sverige och tillkännager detta för regeringen.
 36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för fler kvinnor på ledande positioner genom goda förutsättningar för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3252 av Helena Lindahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga och möta de hinder som finns i vägen för Sveriges basindustrier och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3258 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör sträva efter att bli ett centrum för innovation för klimatinnovationer och grön teknik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:3264 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att investeringar i klimateffektiv teknik bör underlättas och att Sverige strävar efter att bli ett centrum för innovation för klimatinnovationer och grön teknik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör utlysa innovationstävlingar för att driva utveckling på områden med mindre kommersiell kraft och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3289 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kooperativa företag som lokala fristående aktörer inom jobbskapande och integration och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3311 av Lorentz Tovatt m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbart och cirkulärt mode och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3335 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ägarskifteskontor och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de statliga forskningsinstituten bör ges tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga FoU-satsningar för industrins små och medelstora företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omstrukturera statens riskkapital så att det i högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av finansieringsmöjligheter beträffande privatpersoners, företags och andra aktörers möjligheter att investera i lokal företagsutveckling och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av innovationssystemet med alla dess aktörer för att tydliggöra nyttan och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att skapa en megafond för life science som kapitaliseras genom investeringar i både ägarandelar och obligationer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3342 av Helena Gellerman m.fl. (L):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av vilka författningsändringar som behövs för att anpassa lagstiftningen till delningsekonomin och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Vinnova att genomföra innovationstävlingar i syfte att utveckla och införa nya tekniska lösningar som förbättrar boendekvaliteten och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3358 av Johan Pehrson m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om företagandets villkor och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet ska vara tillgängligt för investeringar i hela landet och tillkännager detta för regeringen.